

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-37370/2018

1203

Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2017

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Peter Pellegrini
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava november 2018

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VII. volebné obdobie

Návrh

Číslo

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2018

k Súhrnnej výročnej správe Slovenskej republiky za rok 2017

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2017, podľa ktorej k 31. decembru 2017

- a) schodok verejnej správy Slovenskej republiky v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) podľa údajov zverejnených Eurostatom 22. októbra 2018 dosiahol 659 333 tis. eur, čo predstavuje 0,8 % hrubého domáceho produktu;
- b) konsolidovaný dlh verejnej správy Slovenskej republiky podľa údajov v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) zverejnených Eurostatom 22. októbra 2018 dosiahol 43 229 755 tis. eur, čo predstavuje 50,9 % hrubého domáceho produktu;
- c) konsolidované aktíva ako aj pasíva súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky dosiahli 65 179 662 tis. eur, konsolidovaný výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi nákladmi a výnosmi dosiahol -3 098 561 tis. eur.

Predkladacia správa

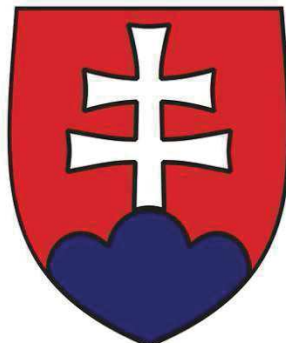
Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2017 sa predkladá na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom ide o nelegislatívny materiál, ktorý svojím obsahom faktograficky a vecne dokumentuje vývoj a stav najdôležitejších parametrov (a zložiek) verejných financií. Správa obsahuje údaje o výsledku hospodárenia verejných financií SR za rok 2017 na základe októbrovej notifikácie údajov zverejnenej Eurostatom dňa 22. októbra 2018, ďalej informácie požadované ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy zostavenú za približne 8 000 organizácií.

Súhrnná výročná správa predstavuje komplexný dokument zostavený na najvyššej úrovni národného výkazníctva za verejnú správu pričom na jednom mieste a v koncentrovanej podobe kombinuje rôzne metodické a analytické pohľady na verejné financie Slovenska.

Tento dokument obsahuje navyše rozšírené informácie o podnikoch štátnej správy, ktorými sa Ministerstvo financií SR zaoberá s cieľom analyzovať ich hospodárenie a dôvody zmien ich vlastného imania, ktoré majú vplyv na celkové čisté bohatstvo krajiny. V oblasti ďalších zložiek čistého bohatstva sa realizuje mapovanie údajových zdrojov (napr. o podmienených záväzkoch a podmienených aktívach), s cieľom nastavenia metodiky a spôsobu zberu potrebných informácií.

Predloženú Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2017 sa nepožaduje v súlade s čl. 10 ods. 7 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR predkladať na medzirezortné pripomienkové konanie. Nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy, negatívne vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

**Súhrnná výročná správa
Slovenskej republiky
za rok 2017**

október 2018

Obsah

Zhrnutie	2
Úvod	3
1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010	5
1.1. Saldo verejnej správy	5
1.2. Dlh verejnej správy	9
1.3. Čistý dlh verejnej správy	11
1.4. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov	12
1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie	13
2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.....	15
2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy	15
2.1.1. Príjmy verejnej správy	15
2.1.2. Výdavky verejnej správy	18
2.2. Jednorazové vplyvy, cyklická zložka a štrukturálne saldo.....	20
2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu.....	21
2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu	22
2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2017	23
3. Čisté bohatstvo	24
3.1. Koncept čistého bohatstva	24
3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2017	25
3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy	25
3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy	28
3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska	33
3.2.4. Implicitné záväzky	34
3.2.5. Podmienené záväzky	36
3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva.....	42
Zoznam skratiek	45
Slovník odborných pojmov	46

Príloha č. 1 Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Príloha č. 2 Súhrnná účtovná závierka verejnej správy SR za rok 2017

Zhrnutie

- **Schodok verejnej správy** Slovenskej republiky vykázaný v jednotnej metodike pre členské krajiny EÚ (ESA 2010) dosiahol v roku 2017 historicky najnižšiu úroveň 0,8 % HDP (**659 333 tis. eur**). Podiel schodku verejnej správy na HDP sa medziročne znížil o 1,4 p. b. a v absolútnom vyjadrení o 1 145 380 tis. eur. Celkové príjmy verejnej správy za rok 2017 dosiahli 33 443 779 tis. eur (39,4 % HDP) a celkové výdavky verejnej správy dosiahli 34 103 112 tis. eur (40,2 % HDP) pri vyčíslenom HDP 84 850 874 tis. eur (rast o 3,4 %).
- **Hrubý dlh verejnej správy** podľa metodiky ESA 2010 dosiahol k 31.12.2017 výšku **43 229 755 tis. eur (50,9 % HDP)**. Hrubý dlh v pomere k HDP sa medziročne znížil už štvrtý krát po sebe, pričom v roku 2017 to bolo o 0,9 p. b. (v roku 2016 bol pokles o 0,5 p. b.). Tento pokles bol spôsobený medziročným nárastom nominálneho HDP, ale aj poklesom zadlženia niektorých subjektov verejnej správy. Od kulminácie dlhu v roku 2013 ide o pokles o takmer 4 p. b.
- **Štrukturálny deficit** dosiahol v roku 2017 výšku 0,8 % HDP (v roku 2016 to bolo 2,1 % HDP) a medziročne klesol o 0,8 p. b. v pomere k HDP. **Druhé najvyššie konsolidačné úsilie za predošlých päť rokov na úrovni 1,3 % HDP prevýšilo požiadavky kladené európskymi fiškálnymi pravidlami**, ktoré v roku 2017 vyžadovali dosiahnutie konsolidačného úsilia na úrovni 0,5 % HDP. V roku 2017 neboli na základe princípov metodiky EÚ identifikované žiadne jednorazové vplyvy.
- V rámci Európskej únie (28 krajín) v roku 2017 dosiahlo 9 krajín vyšší schodok a 16 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. Priemerný schodok EÚ 28 bol 1,0 % HDP (Slovensko 0,8 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ 28 bol 81,6 % HDP (Slovensko 50,9 % HDP) v roku 2017.
- **Čisté bohatstvo** verejného sektora dosiahlo k 31.12.2017 zápornú hodnotu 176 106 655 tis. eur (-207,5 % HDP). Oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšil negatívny podiel na HDP o 58,8 p. b. Zníženie čistého bohatstva bolo spôsobené najmä medziročnou zmenou v implicitných záväzkoch (zmena -54,1 p. b.), ktorá bola primárne výsledkom aktualizácie dlhodobých demografických a makroekonomických projekcií zverejnených Európskou komisiou v roku 2018.
- Hodnota aktív ako aj pasív súhrnného celku verejnej správy k 31.12.2017 bola 65 179 662 tis. eur (76,8 % HDP) a medziročne vzrástla o 1 496 227 tis. eur (1,8 % HDP). Z aktív vzrástli najmä dlhodobý hmotný majetok (v podobe cestnej a diaľničnej infraštruktúry, pozemkov, dopravných prostriedkov a zariadení) a finančné účty. Z pasív (v rovnakej výške 65 179 662 tis. eur) sa medziročne zvýšili dlhodobé rezervy a záväzky. Vlastné imanie súhrnného celku medziročne pokleslo o 1 086 665 tis. eur.
- Celkové náklady z výkazu ziskov a strát súhrnného celku dosiahli 58 871 021 tis. eur a celkové výnosy dosiahli 55 782 551 tis. eur. Medziročne boli vyššie náklady na spotrebované nákupy a služby, náklady na transfery. Vo výnosoch zaznamenali významný rast tržby za poskytované výkony a tovar, v menšej miere daňové výnosy a finančné výnosy. Účtovný výsledok hospodárenia dosiahol -3 098 561 tis. eur, čo je zvýšenie záporného výsledku medziročne o 1 670 270 tis. eur.

Úvod

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky (ďalej aj „**súhrnná správa**“ alebo „**správa**“) je súhrnný dokument o hospodárení verejných financií Slovenska za predchádzajúci kalendárny rok. Súhrnná správa aktualizuje a dopĺňa údaje obsiahnuté v Štátnom záverečnom účte SR (ďalej len „ŠZÚ“), ktorý sa predkladá na rokovanie vlády v apríli bežného roka. Hlavným cieľom ŠZÚ je prezentácia údajov o hospodárení verejnej správy v metodike ESA 2010 v najskoršom možnom termíne. V čase zostavovania súhrnnej správy (október) je už dostupný väčší rozsah údajov a informácií, napr. na základe schválených účtovných závierok subjektov, preto je súhrnná správa oveľa komplexnejší dokument. Okrem údajov o hospodárení verejnej správy v metodike ESA 2010 prináša informácie o čistom bohatstve, hospodárení podnikov štátnej správy, čistom dlhu, jednorazových efektoch, štrukturálnom salde a vyhodnotení stratégie riadenia štátneho dlhu. Druhý podstatný rozdiel spočíva v tom, že správa sa zameriava na analýzu vývoja verejných financií oproti predchádzajúcemu roku (medziročné zmeny) a ŠZÚ sa sústreďuje najmä na porovnanie plánu rozpočtu verejnej správy s dosiahnutou skutočnosťou.

Obsah správy je definovaný prostredníctvom troch legislatívnych noriem. Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy vymedzuje základný rozsah súhrnnej výročnej správy, termíny jej spracovania a predloženia vláde a Národnej rade Slovenskej republiky. Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti ustanovuje nad rámec zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ďalšie údaje a informácie, ktoré má súhrnná správa obsahovať (napr. čisté bohatstvo, jednorazové vplyvy a štrukturálne saldo). Zákon o účtovníctve ustanovuje pre účtovné jednotky verejnej správy povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a pre Ministerstvo financií Slovenskej republiky povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy.

V súhrnnej výročnej správe za rok 2017 boli aktualizované údaje pre výpočet čistého bohatstva, najmä čo sa týka implicitných záväzkov, vlastného imania ústrednej správy a podmienených aktív. Početnosť subjektov, ktoré vstupujú do výpočtu čistého bohatstva je stále veľkou výzvou z pohľadu skúmania ich ekonomickej ako aj právnej podstaty. Ministerstvo financií SR v priebehu roka 2017 ako aj v roku 2018 pracovalo na možnostiach získavania relevantných údajov od týchto subjektov, ktoré často krát nie sú dostupné z verejne prezentovaných informačných zdrojov.

Výsledkom by mali byť v budúcnosti spoľahlivejšie a presnejšie údaje (najmä o hospodárení štátnych podnikov, a vývoji zložiek čistého bohatstva ako sú implicitné záväzky a podmienené aktíva a pasíva), ktoré by vychádzali z nastavených metodických postupov a systematického zberu informácií.

Štruktúra dokumentu Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky:

- *Zhrnutie* prezentuje najdôležitejšie údaje o hospodárení verejných financií Slovenskej republiky za rok 2017. Detailnejšie informácie možno nájsť v jednotlivých kapitolách správy.
- *Prvá kapitola* prezentuje verejné financie z pohľadu sektorového členenia verejnej správy podľa metodiky ESA 2010. Dôraz sa kladie na príspevok jednotlivých skupín subjektov verejnej správy k výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy. Hlavnými údajmi tejto časti sú saldo a dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií.
- *Druhá kapitola* nadväzuje na prvú v hodnotení verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy. Pokiaľ sa však prvá kapitola zameriava striktne na údaje v metodike ESA 2010, ktoré sú obsahom októbrovej notifikácie, druhá kapitola hodnotí vývoj verejnej správy najmä z pohľadu údajov, ktoré má obsahovať súhrnná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Tieto údaje prehlbujú analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy.
- *Tretia kapitola* rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo. V tejto časti je popísaná štruktúra a medziročné zmeny čistého bohatstva, v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je dôraz kladený na popis hospodárenia podnikov štátnej správy.
- *Príloha č. 1* má tabuľkovú podobu a viaže sa k tretej kapitole. Obsahuje zoznam podnikov štátnej správy s údajmi o ich výsledku hospodárenia, výške vlastného imania za posledné tri roky a o výške vlastníckeho podielu štátu v podnikoch.
- *Príloha č. 2* predstavuje súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky za príslušný rok, ktorá je povinnou súčasťou tejto správy v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách.

Ďalej je súčasťou správy *slovník odborných pojmov*, ktorý detailne, ale zároveň zrozumiteľne vysvetľuje hlavné pojmy obsiahnuté v správe. V dokumente sa uvádza množstvo názvov a viacero zákonov v skrátenej podobe, preto je priložený aj *zoznam skratiek*.

K správe je priložená aj *elektronická príloha*, ktorá sa viaže k prvej kapitole a je zverejnená len na internetovej stránke MF SR spolu s hlavným dokumentom. Elektronická príloha obsahuje štruktúru schodku verejnej správy a jeho financovanie v roku 2017 podľa jednotlivých skupín subjektov v metodike ESA 2010 (prechod od hotovostného schodku ku schodku v metodike ESA 2010).

Pri výpočte podielových ukazovateľov verejných financií boli použité údaje o HDP v bežných cenách, ktoré boli notifikované v rámci októbrovej notifikácie: 2017: 84 850 874 tis. eur, 2016: 81 226 073 tis. eur, 2015: 79 138 242 tis. eur. Oproti minuloročnej správe sa revidovali hodnoty HDP za roky 2015 a 2016, čo mohlo mať dopad na zmenu veľkosti podielových ukazovateľov na HDP v týchto rokoch.

1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

V tejto časti sú prezentované verejné financie podľa metodiky ESA 2010, uplatňovanej pre členské štáty EÚ. Kapitola obsahuje údaje, ktoré sú predmetom októbrovej notifikácie zo strany Eurostatu, a to najmä saldo a hrubý dlh verejnej správy. Pri analýze salda sa kladie dôraz na príspevok jednotlivých skupín subjektov verejnej správy k výslednému saldu verejnej správy. Analýza dlhu sa zameriava na príspevok faktorov, ktoré vysvetľujú jeho medziročnú zmenu. Kapitola tiež obsahuje porovnanie notifikovaných údajov o salde a dlhu verejnej správy za všetky členské krajiny Európskej únie.

Pre potreby jesennej notifikácie deficitu a dlhu Eurostatom uskutočnil Štatistický úrad Slovenskej republiky pravidelnú spätnú revíziu národných účtov za roky 2015 a 2016 a spresnil údaje z apríla 2017, čím bola ovplyvnená výška HDP za roky 2015 až 2017.

1.1. Saldo verejnej správy

Verejná správa Slovenskej republiky na základe výsledkov jesennej notifikácie zo strany Eurostatu hospodárila v roku 2017 podľa metodiky ESA 2010 so **schodkom 659 333 tis. eur (0,8 % HDP)**. Schodok v pomere k HDP za rok 2017 klesol oproti roku 2016 o 1,4 p. b.

Saldo verejnej správy podľa podsektorov verejnej správy (ESA 2010)					
	ESA kód	2015 % HDP	2016 % HDP	2017 % HDP	2017 tis. eur
1. Verejná správa	S.13	-2,6	-2,2	-0,8	-659 333
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-2,5	-2,5	-1,1	-896 987
3. Miestna samospráva	S.1313	0,2	0,6	0,0	-5 194
4. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	-0,2	-0,3	0,3	242 848

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z pohľadu sektorového členenia sa na schodku najviac podieľala ústredná správa a v rámci nej štátny rozpočet so schodkom 1 085 646 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2016 zlepšenie o 1 179 470 tis. eur.

Na celkové medziročné zlepšenie schodku podľa ESA 2010 malo vplyv najmä:

- zlepšenie akruálnych príjmov z daní, z ktorých nevýraznejšie medziročne rástla daň z pridanej hodnoty (viac v kapitole 2),
- pokles stavu záväzkov (v roku 2016 záväzky vzrástli o 52 310 tis. eur a záväzky v roku 2017 klesli o 38 641 tis. eur), čo bolo spôsobené najmä znížením záväzku Ministerstva dopravy a výstavby SR (MDV SR), ktorý predstavoval nárok Železníc Slovenskej republiky (ŽSR) na úhradu kompenzácie finančných dopadov pre nákladných dopravcov za rok 2010 v hodnote 73 980 tis. eur (pokles záväzku sa vykonsolidoval s poklesom pohľadávky v ŽSR),
- zlepšenie pozície voči EÚ z titulu zapájania EÚ fondov do verejných financií o 369 476 tis. eur (v roku 2016 bol vplyv ESA vyrovnávacej položky na schodok negatívny vo výške 358 897 tis. eur a v roku 2017 bol vplyv ESA vyrovnávacej položky pozitívny vo výške 10 617 tis. eur (vyrovnávacou položkou sa eliminuje vplyv čerpania EÚ fondov na schodok verejnej správy),

- zlepšenie časového rozlíšenia odvodu do EÚ o 81 613 tis. eur (vplyv časového rozlíšenia v roku 2016 bol negatívny vo výške 49 400 tis. eur a v roku 2017 bol pozitívny vo výške 32 213 tis. eur),
- časové rozlíšenie prijatých a platených úrokov, disáží a prémie v kapitole štátny dlh, a to vo výške 89 650 tis. eur (vplyv časového rozlíšenia na schodok v roku 2016 bol negatívny vo výške 41 057 tis. eur a v roku 2017 pozitívny vo výške 48 593 tis. eur),
- nárast daňových príjmov štátnych finančných aktív z osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií a osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach, a nižšie transfery ostatným subjektom verejnej správy oproti roku 2016. (Výdavkové transfery subjektom verejnej správy nemali vplyv na celkový schodok verejnej správy, lebo sa konsolidovali s príjmovými transfermi týchto subjektov: MH Invest, s.r.o., MH Invest II, s.r.o., Národná diaľničná spoločnosť, a.s.).

ŽSR dosiahli v roku 2017 schodok 94 844 tis. eur, čo predstavovalo pokles oproti roku 2016 o 142 494 tis. eur. V roku 2017 MDV SR splatilo pohľadávku ŽSR, ktorá predstavovala nárok ŽSR na úhradu kompenzácie finančných dopadov pre nákladných dopravcov za rok 2010 v hodnote 73 980 tis. eur (zníženie pohľadávky sa vykonsolidovalo s poklesom záväzku v ŠR). Tieto finančné prostriedky boli použité na obstaranie kapitálových aktív, čo malo negatívny vplyv na schodok Železníc (V rámci modernizácie železničných tratí, ktorá je prioritou ŽSR, boli ukončené dva dôležité úseky, a to Zlatovce – Trenčianska Teplá a Považská Teplá – Žilina. Realizovala sa výstavba Terminálu intermodálnej dopravy v Lužiankach, uskutočnili sa opravy a rekonštrukcie priecestí za takmer 20 miliónov eur a začala sa rekonštrukcia na viacerých železničných staniciach.). Celková hodnota investičných výdavkov bola vo výške 234 215 tis. eur, čo bolo zvýšenie oproti roku 2016 o 92 559 tis. eur.

Horší výsledok Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (NDS) v roku 2017 (schodok 35 116 tis. eur) oproti roku 2016 (prebytok 98 481 tis. eur) bol spôsobený tým, že NDS prijala o 200 494 tis. eur nižší ESA kapitálový transfer z MDV SR (formou vkladu do základného imania) na realizáciu investičných výdavkov ako v predchádzajúcom roku. Zároveň NDS prijala v roku 2017 nižšie granty a transfery z EÚ a zo ŠR o 96 644 tis. eur ako v roku 2016. Tento výpadok príjmov bol len čiastočne vykompenzovaný nižšími investičnými výdavkami. Schodok NDS ovplyvnil aj nárast stavu záväzkov (záväzky v roku 2016 klesli o 59 547 tis. eur, ale v roku 2017 vzrástli o 40 129 tis. eur), čo bolo spôsobené predovšetkým zvýšením záväzkov z obchodného styku.

Schodok verejnej správy negatívne ovplyvnilo aj hospodárenie ústredných zdravotníckych zariadení, ktoré dosiahli na základe jesennej notifikácie výšku schodku 34 006 tis. eur. Napriek hotovostnému prebytku 33 592 tis. eur zaznamenali nemocnice nárast záväzkov voči dodávateľom vo výške 76 548 tis. eur.

Prebytok verejných vysokých škôl v roku 2017 sa znížil oproti roku 2016 o 26 949 tis. eur, najmä z dôvodu medziročného poklesu iných nedaňových príjmov. Iné nedaňové príjmy tvoria predovšetkým príjmy zo štrukturálnych fondov refundované za EÚ projekty, ktoré si vysoké školy predfinancovali

z vlastných zdrojov. V rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020 sa rozbiehajú nové výzvy k operačným programom a žiadostí na refundáciu bolo v roku 2017 výrazne menej.

K zníženiu schodku verejnej správy prispeli štátne fondy s prebytkom 194 044 tis. eur. Podobne ako v roku 2016 pomerne vysoké kladné saldo štátnych fondov je spôsobené najmä Národným jadrovým fondom, ktorý tak ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2017 kumuloval prostriedky určené na skladovanie a budúcu likvidáciu jadrového odpadu.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov v roku 2017 zlepšila svoj prebytok o 48 699 tis. eur oproti roku 2016, najmä z dôvodu vyšších príjmov z administratívnych poplatkov (poplatky za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov) a zároveň v roku 2017 agentúra nerealizovala žiadne kapitálové výdavky, ktoré boli v roku 2016 vo výške 13 328 tis. eur.

Zníženiu schodku verejnej správy za rok 2017 výrazne napomohol prebytok fondov verejného zdravotného poistenia¹ v hodnote 166 991 tis. eur. Príjmy fondov verejného zdravotného poistenia rástli v roku 2017 rýchlejšie ako výdavky, na čom mali najvyšší podiel príjmy z výberu poistného. Tento priaznivý vývoj bol zaznamenaný najmä vďaka zrušeniu maximálneho vymeriavacieho základu pre výpočet preddavku poistného, ako aj pokles miery nezamestnanosti a s tým súvisiaci vyšší výber poistného za zamestnancov.

Podobný vývoj zaznamenala aj Sociálna poisťovňa s prebytkom 75 857 tis. eur, ktorá zlepšila svoje hospodárenie oproti roku 2016 o 256 285 tis. eur. Vyššia tvorba fondov poisťovne v roku 2017 oproti roku 2016 súvisí so zvýšením maximálneho vymeriavacieho základu na odvod poistného z 5 násobku na 7 násobok, s vyšším transferom zo štátneho rozpočtu SR v roku 2017 o 50 mil. eur oproti roku 2016. Zvýšili sa aj príjmy od ekonomicky aktívneho obyvateľstva súvisiace s rastom priemernej mzdy v hospodárstve o 4,6 % oproti roku 2016 a rastom zamestnanosti o 1,8 % oproti roku 2016.

Miestna samospráva dosiahla schodok 5 194 tis. eur, čo bol pokles salda oproti roku 2016, kedy dosiahla prebytok 459 479 tis. eur (medziročný pokles na HDP o 0,6 p. b.).

Obce sa podieľali na tomto výsledku hodnotou schodku 7 722 tis. eur. K negatívnemu vývoju salda obcí prispeli zvýšené kapitálové výdavky najmä na budovanie a rekonštrukciu infraštruktúry o 171 159 tis. eur (Napríklad mesto Košice investovalo do modernizácie električkových tratí, Bratislava do rekonštrukcie nosného dopravného systému, Žilina do obnovy chodníkov, ciest, verejného osvetlenia a zníženia energetickej náročnosti budovy mesta. Obce investovali najmä do výstavby kanalizácií a čističiek odpadových vôd.). Schodok obcí ovplyvnilo aj zvýšenie záväzkov voči dodávateľom o 37 846 tis. eur a pokles pohľadávok z nedaňových príjmov obcí o 20 154 tis. eur, ktoré sú tvorené hlavne z príjmov z prenájmu a predaja majetku, z pokút, z administratívnych a iných poplatkov.

Vyššie územné celky dosiahli v roku 2017 schodok 15 735 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2016 pokles o 100 043 tis. eur. Na tento negatívny vývoj salda vplývalo predovšetkým zvýšenie výdavkov

¹ Pod pojmom fondy verejného zdravotného poistenia sa v metodike ESA rozumieme prostriedky z vybraného poistného na poskytovanie verejnej zdravotnej starostlivosti Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a súkromnými zdravotnými poisťovňami Dôvera a Union.

na mzdy a poistné vo výške 36 034 tis. eur, zvýšenie poskytnutých bežných transferov svojim organizáciám o 21 500 tis. eur (predovšetkým príspevkovým a neziskovým organizáciám poskytujúcim verejnoprospešné služby), vyššia realizácia kapitálových výdavkov hlavne na realizáciu stavieb a ich technické zhodnotenie o 38 184 tis. eur.

Schodok verejnej správy podľa jednotlivých subjektov				v tis. eur
	2015	2016	2017	2017
	Skutočnosť	Skutočnosť	Skutočnosť	Rozpočet
Ústredná správa, z toho	-1 977 821	-2 011 065	- 896 987	-1 375 060
Štátny rozpočet ¹⁾	-1 363 847	-2 265 116	-1 085 646	-1 722 309
Príspevkové organizácie ústrednej správy	526	34 299	32 968	-14 146
Štátne fondy	232 756	188 250	194 044	255 572
Eximbanka SR	-2 033	9 344	602	100
Obchodné spoločnosti štátu	-768 055	84 073	-94 540	44 803
z toho:				
MH Manažment, a.s.	-849 265	-47 029	-27 568	-3 950
MH Invest, s.r.o.	40 540	10 372	25 256	0
MH Invest II, s.r.o.	-	-20 533	23 429	0
JAVYS, a.s.	17 419	12 150	7 002	0
Železnice Slovenskej republiky	-16 044	47 650	-94 844	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	22 777	-17 018	7 301	-4 256
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	16 518	98 481	-35 116	53 009
Verejné vysoké školy	-3 324	47 302	20 353	178
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	-70 877	-74 645	-34 006	-1 450
Ostatné subjekty ústrednej správy	-2 967	-34 572	69 238	62 192
Miestna samospráva, z toho	121 252	459 479	-5 194	240 117
Obce a ich rozpočtové organizácie	64 558	348 274	-7 722	123 515
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	58 123	84 308	-15 735	109 903
Príspevkové organizácie obcí	4 568	11 906	7 756	1 035
Príspevkové organizácie VÚC	5 082	931	-5	1 963
Dopravné podniky	-11 672	12 612	8 458	3 420
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 146	3 971	-1 883	281
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	-2 553	-2 523	3 937	0
Fondy sociálneho zabezpečenia	-170 370	-253 127	242 848	51 455
Sociálna poisťovňa	-224 034	-180 428	75 857	36 889
Verejné zdravotné poistenie	53 664	-72 699	166 991	14 566
Schodok verejnej správy spolu	-2 026 939	-1 804 713	-659 333	-1 083 488
% z HDP	-2,6	-2,2	-0,8	-1,3

¹⁾ Vráťane štátnych finančných aktív, mimorozpočtových účtov a salda účtu štátneho dlhu Zdroj: MF SR

1.2. Dlh verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31.12.2017 výšku **43 229 755 tis. eur (50,9 % HDP)** a medziročne sa jeho pomer k HDP znížil o 0,9 p. b. Medziročne sa dlh znížil už štvrtý krát po sebe, pričom od roku 2013 ide o pokles o takmer 4 p. b.

Dlh verejnej správy je konsolidovaný ukazovateľ, čo znamená, že pôžičky medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú eliminované. Samotné subjekty verejnej správy uvedené nižšie v tabuľke sú už skonsolidované, uvedená hodnota konsolidácie predstavuje len pôžičky medzi týmito subjektmi. Celková výška konsolidácie v roku 2017 predstavovala 1 480 754 tis. eur. Z pohľadu výšky vzájomných pôžičiek a výpožičiek vo verejnej správe tvorí najvýznamnejšiu položku konsolidácie Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje návratné finančné prostriedky, najmä subjektom územnej samosprávy v oblasti podpory bývania (715 340 tis. eur). Ďalšou významnou položkou konsolidácie je návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (460 000 tis. eur) a imputovaná pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (261 917 tis. eur). Ostatnú časť konsolidácie tvoria najmä návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátneho rozpočtu mestám, obciam a ostatným subjektom verejnej správy (39 367 tis. eur). Okrem týchto vzťahov sa pri výpočte maastrichtského dlhu v rámci zložky „štátny dlh“ abstrahuje od záväzkov Ministerstva financií SR voči Štátnej pokladnici z tzv. refinančného systému (8 249 269 tis. eur) a od záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici (8 230 624 tis. eur).

Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov				v tis. eur
	k 31.12.2015	k 31.12.2016	k 31.12.2017	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa, z toho	41 039 483	41 871 620	42 891 230	1 019 610
Štátny dlh ¹⁾	39 808 670	40 643 814	41 765 506	1 121 692
Príspevkové organizácie ústrednej správy	2 012	2 704	2 005	-699
Exportno-importná banka Slovenskej republiky	22 725	25 644	9 542	-16 102
Obchodné spoločnosti štátu	656 791	648 656	622 801	-25 855
z toho:				
MH Manažment, a. s.	15 313	15 223	15 216	-7
MH Invest, s. r. o.	2 730	70	30	-40
MH Invest II., s. r. o.	-	2 737	2 762	25
JAVYS, a. s.	1	307	1 160	853
Železnice Slovenskej republiky	63 222	62 944	63 383	439
Železničná spoločnosť, a. s.	311 938	343 945	351 871	7 926
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	263 587	223 430	188 379	-35 051
Verejné vysoké školy	3 666	7 731	7 343	-388
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	24 508	21 771	22 317	546
Ostatné subjekty ústrednej správy	521 111	521 300	461 716	-59 584

Miestna samospráva, z toho	1 855 285	1 772 822	1 818 381	45 559
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 374 885	1 334 719	1 362 979	28 260
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	369 159	347 635	369 508	21 873
Príspevkové organizácie obcí	932	936	1 292	356
Príspevkové organizácie VÚC	35	1 040	684	-356
Dopravné podniky	105 165	82 153	79 027	-3 126
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	2 404	1 257	1 097	-160
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	2 705	5 082	3 794	-1 288
Fondy sociálneho zabezpečenia	790	411	898	487
Sociálna poisťovňa	422	146	162	16
Verejné zdravotné poistenie	368	265	736	471
Verejná správa spolu	42 895 558	43 644 853	44 710 509	1 065 656
Konsolidácia	1 600 578	1 591 610	1 480 754	-110 856
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	693 234	744 036	750 213	6 177
Verejná správa spolu konsolidovaná	41 294 980	42 053 243	43 229 755	1 176 512
% z HDP	52,2	51,8	50,9	-0,9

Zdroj: MF SR

Pozitívny vplyv na vývoj maastrichtského dlhu v roku 2017 mali najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukážok v menovitej hodnote 1 200 000 tis. eur,
- splátky záväzkov zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 4 495 894 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v menovitej hodnote 15 354 tis. eur,
- pokles zadlženosti Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 35 051 tis. eur z dôvodu splácania úverov z predchádzajúcich rokov,
- zníženie dlhu Exportno-importnej banky o 16 102 tis. eur
- pokles zadlženosti dopravných podnikov miestnej samosprávy o 3 126 tis. eur.

Podiel Slovenska na pôžičkách Európskeho nástroja finančnej stability (EFSF) sa v roku 2017 oproti predchádzajúcemu roku nezmenil a zostáva na úrovni 1 880 640 tis. eur (2,2 % HDP). Rast nominálneho HDP prispel k medziročnému zníženiu podielu dlhu na HDP o 2,3 p. b.

V roku 2017 najviac prispel k nárastu dlhu hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 1 220 132 tis. eur (1,4 % HDP), ktorý bol medziročne vyšší o 239 877 tis. eur².

Zvýšenie maastrichtského dlhu v roku 2017 **negatívne** ovplyvnili najmä tieto skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali potrebu emitovať štátne pokladničné poukážky v nominálnej hodnote 800 000 tis. eur a štátne dlhopisy v menovitej hodnote 6 065 000 tis. eur,
- prijatie úverov od medzinárodných finančných inštitúcií vo výške 75 000 tis. eur do štátneho dlhu,
- zvýšenie konsolidovaného dlhu obcí o 22 037 tis. eur,
- nárast dlhu vyšších územných celkov o 21 928 tis. eur,
- zvýšenie dlhu Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 7 926 tis. eur.

² Štátny záverečný účet SR za rok 2017, www.finance.gov.sk

Štruktúra dlhu verejnej správy k 31.12.2017 bola nasledovná:

- Z hľadiska zdrojov financovania bol dlh financovaný predovšetkým cennými papiermi (85,7 %) a bankovými úvermi a inými záväzkami (13,8 %), z ktorých 31,5 % predstavuje záväzok Slovenska z EFSF. Zostávajúcich 0,5 % tvorili záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy.
- Z hľadiska meny bol dlh verejnej správy v roku 2017 tvorený z 94,2 % dlhom v eurách a 5,8 % dlhu pripadá na iné meny (japonské jeny, americké doláre, švajčiarske franky a iné).
- Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh verejnej správy prevažne dlhodobý. Z celkovej výšky dlhu tvorí dlh so splatnosťou dlhšou ako jeden rok 99,1 %. Z toho 0,5 % dlhu je splatných v rozpätí 1 až 5 rokov, 16,0 % dlhu je splatných od 5 do 10 rokov, 32,7 % dlhu je splatných v intervale od 10 do 15 rokov a splatnosť 50,0 % dlhu je vyššia ako 15 rokov. Do jedného roka je pôvodne splatných 0,9 % dlhu verejnej správy.
- Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pripadalo na tuzemských veriteľov 42,5 % a na zahraničných veriteľov 57,5 % z celkového dlhu. Tuzemskými veriteľmi sú predovšetkým finančné korporácie, ktorých podiel na celkovom dlhu predstavuje 41,7 %.

1.3. Čistý dlh verejnej správy

Pokým hrubý dlh dosiahol k 31.12.2017 na HDP hodnotu 50,9 % HDP a medziročne poklesol o 0,9 p. b., **čistý dlh Slovenskej republiky dosiahol k 31.12.2017 výšku 38 439 631 tis. eur (45,3 % HDP) a oproti roku 2016 klesol o 1,3 p. b.** Čistý dlh verejnej správy je analyticky vhodnejší ukazovateľ ako hrubý dlh pri pohľade na medziročnú dynamiku dlhu, pretože na rozdiel od ukazovateľa hrubého dlhu eliminuje rozdiely vzniknuté nárastom alebo poklesom finančných aktív a tým vernejšie zobrazuje skutočný vývoj zadlženosti štátu.

Čistý dlh ukazuje schopnosť štátu splatiť svoj hrubý dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. Pokiaľ hrubý dlh verejnej správy prezentovaný v prvej kapitole je presne vymedzený v metodike ESA 2010, metodiku čistého dlhu zatiaľ upravuje len definícia v usmernení Európskej komisie. Podľa tejto definície čistý dlh verejnej správy predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a SDR, hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote.

Čistý dlh verejnej správy							
		tis. eur			% HDP		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
Hrubý dlh verejnej správy	(1)	41 294 980	42 053 243	43 229 755	52,2	51,8	50,9
Likvidné finančné aktíva:	(2)	3 553 554	4 202 833	4 790 124	4,5	5,2	5,6
- menové zlato a SDR		0	0	0	0,0	0,0	0,0
- hotovosť na účtoch VS		3 533 525	4 187 015	4 777 703	4,5	5,2	5,6
- cenné papiere		20 029	15 818	12 421	0,0	0,0	0,0
- kótované akcie		0	0	0	0,0	0,0	0,0
Čistý dlh verejnej správy	(1-2)	37 741 426	37 850 410	38 439 631	47,7	46,6	45,3

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

1.4. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov

Nariadenie Rady (ES) o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku stanovuje podrobné pravidlá pre organizovanie rýchleho a pravidelného vykazovania plánovaných a skutočných výsledkov hospodárenia s financiami verejnej správy. Podľa tohto nariadenia sa Európskej komisii (Eurostatu) predkladajú výsledky hospodárenia verejnej správy za uplynulé obdobie dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. aprílová notifikácia) a aktualizované údaje druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. októbrová notifikácia). Schodok hospodárenia, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2018 (1,04 % HDP) sa znížil o 0,26 p. b. Najvýznamnejšie položky aktualizácie ukazuje nasledovná tabuľka.

Úpravy schodku za rok 2017 pri októbrovej notifikácii v metodike ESA 2010			
Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Schodok VS - apríl 2018	-884 464	-1,04	
Daňové a odvodové príjmy	143 088	0,17	aktualizácia z daňových priznaní
Štátny rozpočet	73 980	0,09	zníženie záväzku voči ŽSR na základe údajov z konsolidovanej závierky
Ostatné úpravy	8 063	0,01	aktualizácia stavov v súvahe, revízia aktualizovaných odvodových príjmov a revízia superdividendy
Schodok VS - október 2018	-659 333	-0,78	

Zdroj: MF SR

Úprava schodku verejnej správy vyčísleného na jar tohto roku (prezentovaný v Štátnom záverečnom účte) bola spôsobená aktualizáciou údajov z účtovných závierok subjektov verejnej správy, ale najmä vplyvom:

- aktualizácie údajov o výške aktuálnych daňových a odvodových príjmov (zníženie schodku o 143 088 tis. eur);
- imputácie zníženia záväzku voči Železničiarom SR na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky (zníženie schodku o 73 980 tis. eur);
- aktualizácie aktuálnych odvodových príjmov Sociálnej poisťovne (zvýšenie schodku o 9 078 tis. eur);
- revízie výdavkového transferu z verejnej časti zdravotnej poisťovne Union do súkromnej časti Union (zníženie schodku o 6 738 tis. eur);
- revízie výšky superdividendy Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (zvýšenie schodku o 3 500 tis. eur);
- revízie zaznamenávania emisných kvót Environmentálneho fondu (zníženie schodku o 2 080 tis. eur);

Dlh verejnej správy, ktorý bol vykázaný k 1. aprílu 2018 (50,86 % HDP) sa v dôsledku revízií zvýšil o 0,09 p. b. Jednotlivé revízie, popísané v nasledovnej tabuľke, spôsobili zvýšenie konsolidovaného dlhu verejnej správy za rok 2017 v absolútnom vyjadrení o 3 257 tis. eur. Rast nominálneho HDP prispel k medziročnému zníženiu podielu dlhu na HDP o 2,3 p. b.

Úpravy dlhu za rok 2017 pri októbrovej notifikácii			
Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Maastrichtský dlh VS - apríl 2018	43 226 498	50,86	
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	937	0,001	revízia hodnoty zábezpek podľa aktualizovaných výkazov
Dopravné podniky	783	0,001	úprava výšky bankových úverov na základe auditovaných výkazov DP BA
Zdravotnícke zariadenia ústredné	-226	0,000	úprava výšky bankových úverov a návratných finančných výpomocí podľa súvahy
Ostatné ústredné jednotky	385	0,000	aktualizácia na základe súvah
Konsolidácia	8	0,000	korekcia konsolidácie NFV nemocniciam na základe aktualizovaných výkazov
Konsolidácia	1 370	0,002	oprava konsolidácie obcí
Maastrichtský dlh VS - október 2018	43 229 755	50,95	

Zdroj: MF SR

1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie

V rámci Európskej únie (28 krajín) v roku 2017 dosiahlo 9 krajín vyšší schodok a 16 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ 28 bol 1,0 % HDP (Slovensko 0,8 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ 28 bol 81,6 % HDP (Slovensko 50,9 % HDP) v roku 2017.**

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 28 v roku 2017 vykázali opäť krajiny, ktoré v predchádzajúcich rokoch vykazovali najvyššie hodnoty. Španielsko dosiahlo najvyšší schodok z krajín EÚ vo výške 3,1 % HDP, Portugalsko 3,0 %, Rumunsko 2,9 % a Francúzsko 2,7 % HDP, pričom Portugalsko zaznamenalo najvyššie medziročné zhoršenie o 1,0 p. b. Oproti predchádzajúcemu roku sa počet krajín, ktoré hospodárili s prebytkom, zvýšil z jedenásť na trinásť. Najvyšší prebytok dosiahla Malta 3,5 % HDP, Cyprus 1,8 % DHP, Švédsko 1,6 % HDP a Česká republika 1,5 % HDP. Najvýraznejšie medziročné zlepšenie dosiahla Malta o 2,6 p. b., Slovinsko o 2,0 p. b. a Chorvátsko o 1,8 p. b.

Deficit verejných financií **Slovenska** dosiahol v roku 2017 hodnotu na úrovni 0,8 % HDP, čo predstavovalo medziročné zlepšenie o 1,4 p. b.

Medzi krajinami s najvyšším dlhom sa nachádzajú krajiny s dlhodobou vysokými dlhmi ako Taliansko a Belgicko. Štyri krajiny dosiahli úroveň zadlženosti nad 100 %. Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2017 opäť vykázalo Grécko 176,1 % HDP, Taliansko 131,2 % HDP a Portugalsko 124,8 % HDP. Najnižší dlh vykázalo Estónsko vo výške 8,7 % HDP, Luxembursko 23,0 % HDP, Bulharsko 25,6 % HDP a Česká republika 34,7 % DPH.

Slovensko so svojím dlhom **50,9 % HDP patrí naďalej medzi krajiny s nižším dlhom**. Medziročne sa dlh znížil už štvrtý krát po sebe, **čo je dôležité z pohľadu dlhodobej udržateľnosti verejných financií.**

Saldo a dlh verejnej správy v EÚ 28 (% HDP)						
	Saldo verejnej správy			Hrubý dlh verejnej správy		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
EÚ (28 krajín)	-2,3	-1,7	-1,0	84,4	83,3	81,6
Euro zóna	-2,0	-1,6	-1,0	89,9	89,1	86,8
Španielsko	-5,3	-4,5	-3,1	99,3	99,0	98,1
Portugalsko	-4,4	-2,0	-3,0	128,8	129,2	124,8
Rumunsko	-0,7	-2,9	-2,9	37,8	37,3	35,1
Francúzsko	-3,6	-3,5	-2,7	95,6	98,2	98,5
Taliansko	-2,6	-2,5	-2,4	131,6	131,4	131,2
Maďarsko	-1,9	-1,6	-2,2	76,6	75,9	73,3
Veľká Británia	-4,2	-2,9	-1,8	87,9	87,9	87,4
Poľsko	-2,7	-2,2	-1,4	51,3	54,2	50,6
Belgicko	-2,5	-2,4	-0,9	106,5	106,1	103,4
Slovensko	-2,6	-2,2	-0,8	52,2	51,8	50,9
Rakúsko	-1,0	-1,6	-0,8	84,8	83,0	78,3
Fínsko	-2,8	-1,7	-0,7	63,6	63,0	61,3
Lotyšsko	-1,4	0,1	-0,6	36,8	40,3	40,0
Estónsko	0,1	-0,3	-0,4	9,9	9,2	8,7
Írsko	-1,9	-0,5	-0,2	76,8	73,4	68,4
Slovinsko	-2,8	-1,9	0,1	82,6	78,7	74,1
Litva	-0,3	0,3	0,5	42,6	39,9	39,4
Grécko	-5,6	0,5	0,8	175,9	178,5	176,1
Chorvátsko	-3,4	-0,9	0,9	83,7	80,2	77,5
Nemecko	0,8	0,9	1,0	70,8	67,9	63,9
Bulharsko	-1,7	0,2	1,1	26,2	29,6	25,6
Dánsko	-1,5	-0,4	1,1	39,9	37,9	36,1
Holandsko	-2,0	0,0	1,2	64,6	61,9	57,0
Luxembursko	1,3	1,6	1,4	22,2	20,7	23,0
Česká republika	-0,6	0,7	1,5	40,0	36,8	34,7
Švédsko	0,2	1,1	1,6	44,2	42,4	40,8
Cyprus	-1,3	0,3	1,8	108,0	105,5	96,1
Malta	-1,0	0,9	3,5	58,6	56,3	50,9

Zdroj: Eurostat

2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Táto kapitola hodnotí vývoj verejnej správy najmä z pohľadu informácií, ktoré má obsahovať súhrnná výročná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (bilancia rozpočtu verejnej správy, jednorazové vplyvy a vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu). Špecifikom týchto údajov a informácií je fakt, že z väčšej časti³ nie sú založené na štandardnej metodike ESA 2010 a v niektorých prípadoch sú postavené na odhadoch a metodike Ministerstva financií SR (jednorazové vplyvy, cyklická zložka, štrukturálne saldo), rozširujú však analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy nad rámec salda a dlhu.

2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy

Bilancia rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie pozostáva z kombinácie klasifikácie kódov ESA 2010 a ekonomickej klasifikácie. Kombinácia metodík umožňuje prezentáciu analytických a zároveň medzinárodne porovnateľných údajov. Ekonomická klasifikácia poskytuje vecný pohľad na jednotlivé kategórie príjmov a výdavkov a metodika ESA 2010 umožňuje medzinárodné porovnania a je konzistentná s makroekonomickými kategóriami národných účtov (HDP, spotreba verejnej správy).

2.1.1. Príjmy verejnej správy

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 dosiahli v roku 2017 výšku 33 443 779 tis. eur (39,4 % HDP) a medziročne vzrástli o 5,0 %. Pozitívny rast dosiahli všetky typy príjmov, najvýraznejší rast zaznamenali dividendy o 21,1 %, platby za ostatnú netrhovú produkciu o 16,1 % a príspevky zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie o 11,3 %. A zároveň v roku 2017 došlo k poklesu čerpania EÚ fondov (medziročný pokles grantov a transferov o 24,8 %).

Príjmy verejnej správy (ESA 2010)				v tis. eur	
	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Rozpočet 2017	2017/2016 v %
Daňové príjmy	14 302 079	14 573 064	15 489 357	15 594 230	6,3
Dane z produkcie a dovozu	8 506 184	8 630 302	9 250 854	9 138 441	7,2
- Daň z pridanej hodnoty	5 420 173	5 419 650	5 916 589	5 759 704	9,2
- Spotrebné dane	2 108 224	2 173 884	2 250 888	2 259 753	3,5
- Dovočné clo	20	39	8	0	-79,5
- Dane z majetku a iné	228 213	236 895	245 895	241 744	3,8
Bežné dane z dôchodkov, majetku	5 795 901	5 942 758	6 238 503	6 455 789	5,0
- Daň z príjmov fyzických osôb	2 463 642	2 679 466	2 856 065	2 802 818	6,6
- zo závislej činnosti	2 319 125	2 541 925	2 746 625	2 668 252	8,1
- z podnikania a inej samostatnej činnosti	144 509	137 074	109 285	134 566	-20,3
- Daň z príjmov právnických osôb	2 916 816	2 817 558	2 933 255	2 984 287	4,1
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	162 006	179 212	178 431	190 024	-0,4

³ Výnimkou sú hlavné príjmové a výdavkové položky v bilancii rozpočtu verejnej správy, ktoré sú v metodike ESA 2010.

	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Rozpočet 2017	2017/2016 v %
- Dane z majetku a iné	106 937	111 006	114 812	111 367	3,4
Dane z kapitálu	-6	4	0	0	-100,0
Príspevky na sociálne zabezpečenie	11 042 304	11 617 093	12 524 553	12 033 629	7,8
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	10 871 448	11 436 458	12 335 317	11 857 274	7,9
- Príspevky zamestnávateľov	6 282 744	6 467 179	7 198 372	6 678 228	11,3
- Príspevky zamestnancov	2 477 656	2 632 747	2 667 054	2 701 607	1,3
- Príspevky SZČO a nepracujúcich osôb	2 111 048	2 336 532	2 469 891	2 477 439	5,7
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	170 856	180 635	189 236	176 355	4,8
Nedaňové príjmy	4 115 617	4 156 988	4 288 572	3 935 060	3,2
Tržby	3 482 302	3 551 156	3 647 260	3 387 122	2,7
- Produkcia trhová + pre vlastné konečné použitie	3 336 133	3 406 965	3 479 813	3 353 338	2,1
- Platby za ostatnú netrhovú produkciu	146 169	144 191	167 447	33 784	16,1
Dôchodky z majetku	633 315	605 832	641 312	547 938	5,9
- Dividendy	349 759	323 117	391 398	452 433	21,1
- Úroky	227 065	226 292	190 254	43 390	-15,9
Granty a transfery	4 196 864	1 516 714	1 141 297	1 887 211	-24,8
z toho: z EÚ ⁴	2 986 181	787 803	661 403	1 148 554	-16,0
Ostatné bežné transfery	2 281 083	988 235	841 898	1 844 218	-14,8
Kapitálové transfery	1 915 781	528 479	299 399	42 993	-43,3
Príjmy spolu	33 656 864	31 863 859	33 443 779	33 450 130	5,0
% z HDP	42,5	39,2	39,4	39,83	0,2

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Daňové a odvodové príjmy v roku 2017 tvorili 83,8 % všetkých príjmov verejnej správy a zaznamenali medziročný rast o 7,0 %. Príspevok makroekonomického vývoja k rastu daňových a odvodových príjmov bol vo výške 5,3 p. b. Slovenská ekonomika si v roku 2017 udržala tempo rastu z predchádzajúceho roka a vzrástla o 3,4 %. Najvýraznejšie k rastu prispela spotreba domácností, ktorá dosiahla najvyšší pokrizový rast vďaka výbornej kondícii trhu práce. Export, pre súbeh viacerých dočasných faktorov rástol pomalšie ako zahraničný dopyt. Investíciám pomohol na začiatku roka silný bázičský efekt z minulého roka. Cenová hladina sa po troch rokoch poklesu vrátila v roku 2017 do plusových hodnôt. Rast zamestnanosti stlačil nezamestnanosť na historické minimum 8,1 %. Zo všetkých makroekonomických základní bol zaznamenaný pokles iba v prípade úrokovej bázy, ktorá negatívne ovplyvnila výnos dane z príjmov vyberanej zrážkou. Príspevok vyššej úspešnosti výberu k rastu daňových a odvodových príjmov bol 0,8 p. b.⁵ Vyššia efektívnosť výberu bola zaznamenaná najmä v prípade dane z pridanej hodnoty, dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti, dane z príjmov právnických osôb a sociálnych a zdravotných odvodov.

Daň z pridanej hodnoty v roku 2017 rástla najvýraznejšie spomedzi daňových a odvodových príjmov, keď v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenala medziročný rast vo výške 9,2 %. Rast výnosu spôsobilo pokračujúce zlepšovanie efektívnosti výberu dane a výrazne lepšia spotreba domácností. Ďalším dôvodom je bázičský efekt vyplývajúci z volatility investícií (makroekonomickej bázy pre DPH) v rokoch 2015 a 2016. Dočerpanie európskych fondov z minulého programového obdobia viedlo k nárastu investícií v roku 2015 a následnému poklesu v 2016. Toto viedlo k nízkemu základu dane

⁴ Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

⁵ Hodnotenie vplyvov je v súlade s metódikou hodnotenia daňových prognóz. Manuál k výpočtu je možné nájsť na <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8958>

v roku 2016. Nad rámec týchto hlavných faktorov bol výnos dane mierne tlmený rýchlejším uzatváraním kontrol nadmerných odpočtov ako v predchádzajúcom roku.

Spotrebné dane v roku 2017 zaznamenali medziročný nárast o 3,5 %. K rastu najviac prispela SD z tabakových výrobkov, ktorá vzrástla o 5,7 % (38 607 tis. eur). Jej vyšší výber možno pripísať najmä legislatívnej zmene od 1.2.2017, ktorá zvýšila sadzby dane na cigarety a tabak a takisto lepšiemu rastu konečnej spotreby domácností. Výnos SD z minerálneho oleja sa zvýšil o 35 296 tis. eur (3,0 %) vďaka priaznivému ekonomickému prostrediu. V prípade ostatných SD došlo medzi rokmi 2016 a 2017 k miernemu rastu dane z liehu, piva a zemného plynu s minimálnym vplyvom na celkový výber.

Daň z príjmov fyzických osôb (DPFO) v roku 2017 rástla o 6,6 %. K vyššiemu výnosu prispel najmä rast DPFO zo závislej činnosti v sume 204 700 tis. eur (8,1 %), DPFO z podnikania pokleslo o 27 789 tis. eur (-20,3 %). Pozitívny vývoj DPFO zo závislej činnosti bol z troch štvrtín ťahaný lepším vývojom mzdovej bázy (rast zamestnanosti a priemerných plátov), zvyšných 25 % je spôsobené zlepšením rastu efektívnej daňovej sadzby. Negatívum na strane DPFO z podnikania je predovšetkým z dôvodu zvýšenia paušálnych výdavkov pre SZČO, čo spôsobilo výpadok na príjmovej strane o 34 200 tis. eur.

Po poklese výnosu za rok 2016, ktorý súvisel najmä s jednorazovými faktormi, **daň z príjmu právnických osôb** vzrástla v roku 2017 o 4,1 %. Vyšší výber je výsledkom pokračujúceho rastu hospodárstva, ktorý sa pretavil do rastu ziskovosti firiem, takmer 4 % na úrovni ekonomiky. Rast ziskovosti sa plne nepremieta do rastu výnosu z dôvodu zníženia sadzby z 22 % na 21 %.

Výnos **dane z príjmu vyberanej zrážkou** vo výške 178 431 tis. eur znamená medziročný pokles o 781 tis. eur (-0,4 %). Výrazný medziročný pokles úrokovej bázy (-32 %) bol kompenzovaný vyššou efektívnosťou výberu dane a jednorazovými platbami.

Medziročný nárast **skutočných príspevkov na sociálne zabezpečenie** (odvodov) o 7,8 % bol spôsobený najmä pozitívnym vývojom na trhu práce. Rast odvodov nad úrovňou mzdovej bázy v roku 2017 spôsobovali okrem legislatívnych zmien aj predbiehajúci výnos tzv. previs nad mzdovou bazou, ktorú možno vysvetliť nepresným meraním priemernej mzdy. Na sociálnych odvodoch k vyššiemu výnosu prispelo aj zvýšenie maximálnych vymeriavacích základov z 5- na 7-násobok priemernej mzdy spred dvoch rokov (+ 89 693 tis. eur). Naopak, negatívne vplývalo zvýšenie sadzby do 2. piliera na úroveň 4,25 % (- 28 110 tis. eur). Na zdravotných odvodoch zrušenie maximálnych vymeriavacích základov (+ 119 372 tis. eur) korigovalo len čiastočne negatívny vplyv odvodo-vo odpočítateľnej položky (+ 171 006 tis. eur).

V rámci nedaňových príjmov vzrástol v roku 2017 výnos z **tržieb** za produkciu verejnej správy o 2,7 %. Podiel tržieb na celkových príjmoch verejnej správy bol v roku 2015 na úrovni 10,3 %, v roku 2016 na úrovni 11,1 % a v roku 2017 došlo k miernemu poklesu oproti predchádzajúcemu roku o 0,2 %. Najvýraznejší nárast príjmov predstavovali platby za ostatnú netrhovú produkciu, ktorá dosiahla úroveň 16,1 % (príjmy z poplatkov za školy, školské zariadenia a materské školy).

Dividendy a odvody zo zisku zaznamenali rast o 21,1 % (najmä vplyvom najvyššieho rastu dividend prijatých od spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., ktorého zdrojom bol vyšší čistý zisk spoločnosti vygenerovaný za rok 2016 oproti roku 2015). Podniky s najvyšším výnosom ESA dividend do rozpočtu verejnej správy v roku 2017 boli Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (204 489 tis. eur), Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (57 000 tis. eur) a tri energetické podniky (v súhrnnej výške 84 995 tis. eur). Najvyšší rast dividend zaznamenali v roku 2017 Východoslovenská energetika Holding, a.s. o 78,3 % a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. o 45,4 %.

Pokles **úrokov** o 15,9 % oproti predchádzajúcemu roku súvisí najmä s poklesom hotovostných príjmov z prémie z dlhových cenných papierov v kapitole štátny dlh.

Pokles o 24,8 % zaznamenali v roku 2017 **granty a transfery** (v roku 2016 došlo k výraznému prepadu o 62,1 %). V porovnaní s prechádzajúcimi obdobiami, kedy sa vo vysokej miere dočerpávali EÚ fondy predchádzajúceho programovacieho obdobia (hlavne rok 2015), nastal pokles v roku 2017 čerpania súvisiaci s postupným nábehom nového programovacieho obdobia. Vývoj EÚ fondov na príjmovej strane bilancie závisí v plnej miere od čerpania európskych prostriedkov na výdavkovej strane rozpočtu.

2.1.2. Výdavky verejnej správy

Celkové výdavky verejnej správy v roku 2017 v metodike ESA 2010 dosiahli 34 103 112 tis. eur (40,2 % HDP). Medziročne sa celkové výdavky zvýšili o 1,3 %.

Kompenzácie zamestnancov vzrástli v roku 2017 o 5,4 %. Medziročný nárast výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania ovplyvnilo predovšetkým zvýšenie platov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 4 % s účinnosťou od 1. januára 2017 a zvýšenie platov na úrovni 2 % funkčných platov v zmysle Memoranda o úprave platových pomerov zamestnancov v štátnej službe a niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ktoré tvorí prílohu kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa, v termíne od 1. septembra do 31. decembra 2017. Na medziročný rast taktiež vplývalo zvýšenie platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov o 6,0 % od 1. septembra 2017 a dorovnanie platov niektorých skupín zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme do sumy garantovaného minima.

Medzis potreba sa zvýšila (spotreba tovarov a služieb v rámci verejnej správy) o 7,7 %. Napriek tomu, že celkové **subvencie** poklesli o 3,7 % (najmä subvencie do dopravy o 32,1 %), subvencie plynúce do poľnohospodárstva vzrástli o 60,6 %, najmä z dôvodu vyššieho čerpania dotácií z EÚ prostriedkov.

Ostatné bežné transfery poklesli o 10,4 % išlo najmä o položky transferov jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám.

Úrokové náklady verejného dlhu v roku 2017 klesli o 11,7 %. Hlavným dôvodom bolo zníženie priemernej fixnej úrokovej sadzby na dlhopisy a zníženie objemu „živých“ dlhopisov.

Sociálne transfery obyvateľstvu sú najväčšou položkou rozpočtu verejnej správy, v roku 2017 mali podiel na celkových výdavkoch 46,1 % a oproti predchádzajúcemu roku boli na porovnateľnej úrovni.

Priaznivý ekonomický vývoj a najmä výborná dynamika trhu práce prispeli k poklesu dávok v hmotnej núdzi o 15,8 %.

V roku 2017 výrazne poklesli výdavky na aktívne opatrenia trhu práce o 23,0 % v dôsledku poklesu nezamestnanosti, ako celkovej, tak aj disponibilnej. Nemocenské dávky sa v roku 2017 zvýšili o 19,1 % a jedným z dôvodov bolo zvýšenie maximálneho vymeriavacieho základu na výpočet dávok nemocenského poistenia z 1,5-násobku na 2-násobok všeobecného vymeriavacieho základu. Na rast výdavkov Sociálnej poisťovne malo vplyv zavedenie minimálneho valorizačného percenta (2 %) na určenie pevnej sumy zvyšovania dôchodkových dávok pre rok 2017 a na zvyšovanie úrazových dávok v roku 2017, ďalej zvýšenie sadzby materského zo 70 % denného vymeriavacieho základu na 75 % denného vymeriavacieho základu s účinnosťou od 1. mája 2017.

Výdavky verejnej správy (ESA 2010)					v tis. eur
	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Rozpočet 2017	2017/2016 v %
Bežné výdavky	30 068 813	30 518 653	31 170 157	31 272 935	2,1
Kompenzácie zamestnancov	7 049 858	7 400 506	7 803 572	7 342 707	5,4
- Mzdy a platy	5 141 943	5 412 577	5 706 857	5 336 432	5,4
- Sociálne príspevky zamestnávateľov	1 907 915	1 987 929	2 096 715	2 006 275	5,5
Medzispotreba	4 654 941	4 459 145	4 802 009	4 717 062	7,7
Dane	71 349	68 716	90 671	49 786	32,0
- Iné dane z produkcie	60 713	55 362	67 395	49 786	21,7
- Bežné dane z majetku, atď.	10 636	13 354	23 276	0	74,3
Subvencie	463 736	376 401	362 660	479 629	-3,7
- Dotácie do poľnohospodárstva ⁶	68 585	57 859	92 942	181 213	60,6
- Dotácie do dopravy	261 460	242 321	164 510	150 871	-32,1
- železničná doprava	8 537	9 633	9 051	8 871	-6,0
- cestná doprava	246 755	228 690	169 777	141 000	-25,8
- Ostatné	133 691	76 221	105 208	147 545	38,0
Dôchodky z majetku (Úrokové náklady)	1 379 407	1 335 808	1 179 442	1 126 707	-11,7
Celkové sociálne transfery	14 960 204	15 519 974	15 715 277	15 639 407	1,3
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transf.	10 967 340	11 281 543	11 468 735	11 405 440	1,7
- Aktívne opatrenia trhu práce	39 175	69 276	53 323	73 452	-23,0
- Nemocenské dávky	420 914	479 094	570 719	543 491	19,1
- Dôchodkové dávky zo starob. a inv. poistenia	6 596 793	6 829 807	7 128 820	7 149 656	4,4
- Dávky v nezamestnanosti	158 624	171 630	167 655	153 104	-2,3
- Štátne sociálne dávky a podpora	1 336 755	1 320 384	1 318 087	1 374 388	-0,2
- na prídavok na dieťa	315 599	312 838	311 062	314 719	-0,6
- pri narodení dieťaťa a prisp. rodičom	41 463	43 890	44 012	40 326	0,3
- na rodičovský príspevok	355 279	352 444	361 299	363 788	2,5
- na dávku v hmotnej núdzi	213 181	182 686	153 786	197 390	-15,8
- na peňažné príspevky na kompenzáciu	231 635	226 343	243 811	259 352	7,7
- ostatné	179 598	202 183	204 117	198 813	1,0
- Platené poisťné za skupiny osôb ust. zákonom	1 582 232	1 626 516	1 546 139	1 433 209	-4,9
- sociálne poistenie	227 756	231 496	242 915	224 915	4,9
- zdravotné poistenie	1 351 628	1 392 100	1 300 135	1 205 592	-6,6
- Naturálne sociálne transfery (zdr. zariadenia)	3 992 864	4 238 431	4 246 542	4 233 967	0,2

⁶ Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017	Rozpočet 2017	2017/2016 v %
Ostatné bežné transfery	1 489 318	1 358 103	1 216 526	1 917 637	-10,4
z toho: Odvody do rozpočtu EÚ	637 483	684 196	666 385	673 044	-2,6
z toho: 2% z daní na verejnoprospešný účel	56 970	61 631	63 419	64 907	2,9
Kapitálové výdavky	5 614 990	3 149 919	2 932 955	3 260 684	-6,9
Kapitálové investície	5 055 850	2 806 380	2 759 842	2 979 781	-1,7
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	4 950 645	2 599 571	2 698 966	2 910 985	3,8
- Zmena st. zásob+Nadobudnutie - Úbytok cenností	6 430	21 319	14 135	29 242	-33,7
- Nadobud. mínus úbytok nef. neproduk. aktív	98 775	185 490	46 741	39 554	-74,8
Kapitálové transfery	559 140	343 539	173 113	280 903	-49,6
- Investičné dotácie a ostatné kapit. transf.	559 140	343 539	173 113	280 903	-49,6
Výdavky spolu	35 683 803	33 668 572	34 103 112	34 533 619	1,3
% z HDP	45,1	41,5	40,2	41,12	-1,3

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

2.2. Jednorazové vplyvy, cyklická zložka a štrukturálne saldo

Jeden z kľúčových ukazovateľov pri hodnotení fiškálnej politiky a súladu s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami predstavuje vývoj štrukturálneho salda.⁷ Štrukturálne saldo analyticky očisťuje nominálne saldo o vplyv ekonomického cyklu a jednorazové efekty.

V roku 2017 kleslo štrukturálne saldo na historicky najnižšiu hodnotu⁸, a to **-0,8 % HDP**. Po odčítaní úrokových nákladov bol dosiahnutý štrukturálny primárny prebytok na úrovni 0,6 % HDP. Medziročná zmena štrukturálneho salda zodpovedá konsolidačnému úsiliu 1,3 p.b. HDP. Dosiahnuté konsolidačné úsilie tak prevýšilo požiadavky európskych fiškálnych pravidiel⁹ o 0,8 p.b. HDP.

Výpočet štrukturálneho salda a konsolidačného úsilia (ESA 2010)			
	% HDP		
	2015	2016	2017
1. Saldo verejnej správy podľa ESA 2010	-2,6	-2,2	-0,8
2. Jednorazové vplyvy	0,0	0,0	0,0
3. Cyklická zložka	-0,2	-0,1	0,1
4. Štrukturálne saldo verejnej správy (1-2-3)	-2,3	-2,1	-0,8
5. Konsolidačné úsilie (medziročná zmena 4)	0,1	0,2	1,3
p.m. štrukturálne primárne saldo (štrukturálne saldo po odpočítaní nákladov na obsluhu dlhu)	-0,6	-0,5	0,6

Zdroj: Eurostat, MF SR

Vplyv ekonomického cyklu je vyjadrený prostredníctvom cyklickej zložky. Cieľom tejto úpravy je vyjadriť reakciu príjmov a výdavkov verejných financií na zmeny v produkčnej medzere. Veľkosť cyklickej zložky závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií, ktoré reagujú na výkyvy v ekonomickej aktivite. Prípadné prehrievanie alebo podchladenie ekonomiky tak môže zásadne vplývať na výsledné nominálne saldo verejnej správy. V roku 2017 sa vývoj ekonomického cyklu ovplyvňujúci Slovensko preklopil. To znamená, že sa

⁷ Pre účely súhrnnej výročnej správy používa MFSR údaje zaslané v rámci jesennej notifikácie Eurostatu. Odhad cyklickej zložky vychádza z produkčnej medzery na základe najaktuálnejšej prognózy MF SR schválenej výborom pre makroekonomické prognózy. Odhad jednorazových opatrení vychádza z metodiky Európskej komisie.

⁸ Na základe hodnoty nominálneho salda VS (-0,78 % HDP) pre jesennú notifikáciu Eurostatu za rok 2017.

⁹ Európske fiškálne pravidlá vyžadovali v roku 2017 dosiahnutie konsolidačného úsilia na úrovni 0,5 % HDP.

slovenská ekonomika nachádzala mierne nad úrovňou svojho potenciálneho výkonu. Cyklický vývoj v roku 2017 priniesol pozitívny vplyv na nominálne saldo VS vo výške 0,1 % HDP.

Druhým komponentom vstupujúcim do výpočtu sú jednorazové vplyvy, teda príjem alebo výdavok verejnej správy bez trvalého alebo opakujúceho sa charakteru. Sledujú sa vzniknuté okolnosti s časovo obmedzeným vplyvom na saldo verejnej správy. Slovenská legislatíva nepozná presnú definíciu jednorazových vplyvov¹⁰ a pre účely Súhrnnej výročnej správy preberá Ministerstvo financií SR princípy aplikované v metodike Európskej Komisie pre identifikáciu jednorazových opatrení¹¹. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené jednorazové vplyvy identifikované v rokoch 2015 až 2017. V roku 2017 neboli identifikované žiadne jednorazové opatrenia.

Jednorazové vplyvy (ESA 2010, vplyv na saldo VS)							
	kat.	mil. eur			% HDP		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
Jednorazové vplyvy spolu		0	-35	0	0,00	-0,04	0,00
- korekcia odvodu do EÚ rozpočtu	V*	0	-35	0	0,00	-0,04	0,00

* V - výdavková položka, (+) reštrikcia (-) expanzia

Zdroj: MF SR

2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

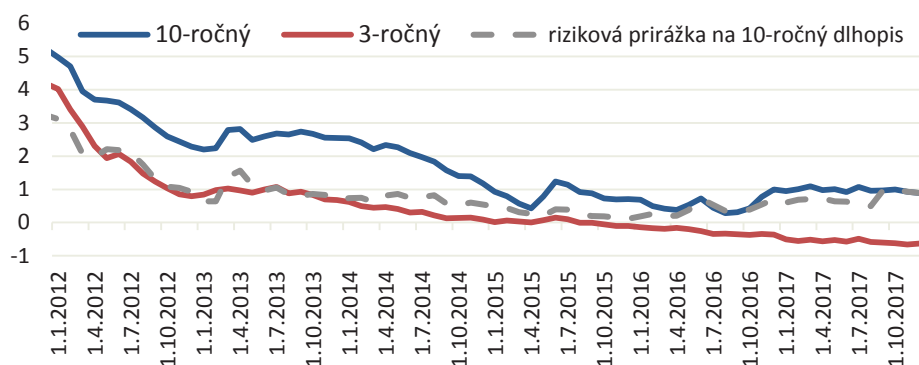
Hlavnými udalosťami roku 2017 na globálnych trhoch bolo pokračovanie v utáňovaní menovej politiky USA, zatiaľ čo v eurozóne pretrvávalo čakanie na infláciu. Silný ekonomický rast a rekordne nízka nezamestnanosť v USA narážali na pomalé mzdové a inflačné tlaky v ekonomike. Európska centrálna banka pokračovala v postupnom zmierňovaní objemu nákupov v rámci programu kvantitatívneho uvoľňovania (QE). Euro v roku 2017 výrazne posilnilo. Cena ropy ku koncu roku atakovala úroveň 70 USD za barel, najmä pod vplyvom predĺženia dohody OPEC o obmedzení produkcie a rastúcimi očakávaniami o svetovom dopyte po ropy.

Financovanie slovenského štátneho dlhu v roku 2017 zabezpečovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene MF SR v stabilných podmienkach bez nutnosti použitia menej tradičných foriem financovania. Úrokové sadzby sa aj v roku 2017 držali na rekordne nízkych úrovniach, čo umožnilo zlepšovať rizikové parametre portfólia štátneho dlhu pri súčasnom poklese úrokových nákladov aj napriek rastu nominálneho dlhu. Priemerná splatnosť portfólia stúpila na 7,9 roka a priemerná dĺžka na 7,1 roka. Vývoj rizikových parametrov je v súlade s celkovým trendom v eurozóne a približne na úrovni krajín OECD.

¹⁰ Jednorazové vplyvy sa spomínajú bez metodického popisu v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy (523/2004 Z. z.) a v Ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti (493/2011 Z. z.)

¹¹ Princípy Európskej komisie sú vecne popísané v tzv. *Vade Mecum* (str. 28), ktorý predstavuje manuál k Paktu stability a rastu.

Výnosy vybraných slovenských vládnych dlhopisov a riziková prirážka voči nemeckým 10-ročným štátnym dlhopisom (v % a p.b.)

Zdroj: Bloomberg, MF SR

2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

V rámci stratégie riadenia štátneho dlhu sú stanovené kvantitatívne limity pre refinančné a úrokové riziko. Cieľom riadenia dlhu je dosiahnutie tesného priblíženia sa k stanoveným hodnotám, resp. udržanie parametrov dlhu, čo najbližšie k stanoveným hodnotám.

- Hodnota **refinančného rizika** kumulatívnej splatnosti aktív a pasív do jedného roka bola stanovená na úrovni 20 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných **do jedného roka** k celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria ku koncu roka 2017 medziročne poklesla o necelých 5 p.b. z hodnoty 20,3 % vykazanej ku koncu roka 2016, na úroveň 15,8 %. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných do piatich rokov k celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria dosiahla úroveň 33,8 % na konci roka 2017. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka došlo k poklesu necelých 10 p.b. z hodnoty 43,2 %. Pokles bol spôsobeným najmä novými emisiami v roku 2017, ktorých priemerná splatnosť bola nad 17 rokov.
- Hodnota **úrokového rizika** kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do jedného roka** bola stanovená na úrovni 25 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do jedného roka k celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 15,9 % ku koncu roka 2017 (20,3 % ku koncu roka 2016). Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do piatich rokov k celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 34 % ku koncu roka 2017 (43,2 % ku koncu roka 2016). Vo všetkých uvedených ukazovateľoch portfólia štátneho dlhu sa prejavili nové emisie s priemernou splatnosťou nad 17 rokov a splatenie dlhopisov so splatnosťou do jedného roka.
- V roku 2017 boli otvorené 2 nové línie dlhopisov so splatnosťou 20 a 30 rokov. Obe emisie boli predané prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov. 20-ročný dlhopis s kupónovým výnosom 1,875% a so splatnosťou v roku 2037 bol predaný v menovitej hodnote

2 mld. eur. Druhý, 30-ročný dlhopis s kupónovým výnosom 2 % so splatnosťou v roku 2047 bol predaný v menovitej hodnote 1 mld. eur.

V uvedenom roku boli splatené tri emisie v EUR, z toho jedna emisia registrovaná v zahraničí, dve emisie registrované na Slovensku. K 31.12.2017 malo MF SR „živých“ celkovo 27 emisií (z toho 10 emisií registrovaných v zahraničí). Okrem meny EUR boli k ultimu roka 2017 emitované slovenské štátne dlhopisy aj v menách USD, JPY, CHF a NOK. Aj v roku 2017 ARDAL realizovala spätné nákupy štátnych cenných papierov s cieľom efektívnejšieho riadenia dlhu a likvidity. Spätné nákupy dlhopisov uľahčujú nárazové splácanie veľkých emisií, mierne znižujú náklady na správu hotovostnej rezervy a umožňujú znížiť veľkosť hrubého dlhu.

2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2017

Nasledujúca tabuľka prezentuje základné kvantitatívne parametre riadenia štátneho dlhu v roku 2017. Štruktúra tabuľky obsahuje priemernú úrokovú sadzbu a splatnosť pri novom vydanom (emitovanom) dlhu. Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity emitovala v mene MF SR v roku 2017 cenné papiere v celkovej hodnote 6 865 000 tis. eur, pričom vydala dlhopisy denominované len v mene EUR s fixnou úrokovou sadzbou v hodnote 6 065 000 tis. eur. s priemernou splatnosťou **nad 17 rokov**. V roku 2017 boli vydané štátne pokladničné poukážky v objeme 800 000 tis. eur. Okrem cenných papierov boli na krytie dlhu prijaté úvery v nominálnej hodnote 75 000 tis. eur s priemernou váženou úrokovou sadzbou 0,89 % a s priemernou váženou splatnosťou 30 rokov.

Štátny dlh realizovaný v roku 2017 (tis. eur)

Typ cenného papiera	Nominálna hodnota	Priemerný úrok / prirážka (ŠD float)	Priemerná splatnosť (rok)	Typ kupónovej sadzby
ŠD fix	6 065 000	1,53%	17,4	fixná
ŠD float	0	-	-	-
ŠPP	800 000	-0,24%	0,8	nulová
Úvery	75 000	0,89%	30,0	fixná
Hrubý dlh	6 940 000	-	-	-
ŠD spätný odkup (2018)	0	-	-	-
ŠD spätný odkup (2017)	-272 368	-0,68%	0,1	fixná
Čistý dlh	6 940 000	-	-	-

Zdroj: MFSR

Štruktúra prezentovaných priemerných úrokov (nákladov) a splatností zodpovedá jednotlivým druhom cenných papierov, ktoré boli v rámci svojej kategórie agregované. „ŠD fix“ označuje dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou, „ŠD float“ dlhopis s plávajúcou úrokovou sadzbou, kde náklad tvorí meniaci sa sadzba (6M EURIBOR) a prirážka. „ŠD spätný odkup (2018/2017)“ označujú predčasné umorenie (2018/2017) štátnych dlhopisov pôvodne splatných v neskoršom období. Tieto transakcie fakticky môžu znížiť dlh v roku 2018 (resp. v priebehu roka 2017), a preto je v tabuľke uvedený dlh v hrubom vyjadrení aj ako čistá pozícia. V roku 2017 však spätné odkupy nemali vplyv na rozdiel medzi čistým a hrubým dlhom k 31.12.2017 (boli odkupované dlhopisy so splatnosťou v roku 2017). Vážená priemerná úroková sadzba všetkých dlhopisov „živých“ v roku 2017 sa znížila približne o 0,3 p. b. oproti roku 2016, a to na úroveň 2,76 %. Zmenu spôsobil pokles priemerného nákladového úroku pri dlhopisoch s fixnou úrokovou sadzbou.

3. Čisté bohatstvo

Prvé dve kapitoly súhrnnej výročnej správy hodnotia hospodárenie verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy tak, ako ho definuje Eurostat v metodike ESA. Tento pohľad je v podmienkach krajín EÚ najviac zaužívaný kvôli tomu, že európske fiškálne pravidlá¹² sú formulované pre verejnú správu a národné rozpočty väčšiny krajín sú zostavované v súčasnosti tiež za okruh verejnej správy a v tejto metodike. **Táto kapitola rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo.** Povinnosť prezentovať v súhrnnej výročnej správe čisté bohatstvo a tiež informácie o hospodárení podnikov štátnej správy vyplýva z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, pričom **dôraz je kladený na vysvetlenie medziročných zmien položiek čistého bohatstva.**

3.1. Koncept čistého bohatstva

Verejný sektor je širší pojem ako verejná správa, nad rámec sektora verejnej správy zahŕňa aj podniky verejnej správy a Národnú banku Slovenska. V podmienkach Slovenska je verejný sektor definovaný ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti z dôvodu potreby vyčíslenia čistého bohatstva SR.

Čisté bohatstvo popisuje stav hospodárenia verejného sektora ku koncu roka. Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sa pod čistým bohatstvom rozumie: *súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov miestnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky, iné aktíva a iné pasíva vrátane podmienených záväzkov.*

Čisté bohatstvo má špecifickú štruktúru, a preto je veľmi dôležitá jeho správna interpretácia. Pri veľkosti čistého bohatstva má význam analyzovať len jednotlivé zložky jeho štruktúry, ako napríklad vlastné imanie podnikov, podmienené záväzky, či implicitné záväzky, pretože tie majú z ekonomického hľadiska samostatnú vypovedaciu schopnosť. Čisté bohatstvo treba vnímať ako komplex všetkých typov ukazovateľov, ktoré je podstatné sledovať z hľadiska finančnej stability a bohatstva štátu.

Analýza a vysvetlenie medziročných zmien zložiek čistého bohatstva poskytujú dôležité informácie o hospodárení štátu, ktoré nemusí zachytiť tradičný pohľad na saldo a dlh verejnej správy. Existujú totiž politiky a transakcie, ktoré sa z metodických dôvodov nemusia prejaviť na salde a dlhu verejnej správy, ale majú negatívny alebo naopak pozitívny vplyv na čisté bohatstvo štátu. Koncept čistého bohatstva teda umožňuje predovšetkým kvalitnejšie zhodnotenie hospodárskej politiky štátu z pohľadu verejných financií.

¹² Ide najmä o pravidlá Paktu stability a rastu, ktoré stanovujú hranicu deficitu verejnej správy 3 % HDP a dlhu verejnej správy 60 % HDP (bližšie o európskych fiškálnych pravidlách pozri slovník základných pojmov).

3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2017

Odhadnutá výška čistého bohatstva Slovenskej republiky dosiahla k 31.12.2017 zápornú hodnotu **176 106 655 tis. eur (-207,5 % HDP)**. Oproti predchádzajúcemu roku sa znížila hodnota čistého bohatstva o 55 379 810 tis. eur, čím sa prehĺbil negatívny podiel na HDP o 58,8 p. b. V roku 2017 došlo k revízii hodnoty HDP za roky 2015 a 2016, pričom táto revízia by pri nezmenených položkách čistého bohatstva znamenala zlepšenie jeho pomeru k HDP za rok 2015 o 1 p. b. a za rok 2016 zlepšenie o 0,1 p. b.

Čisté bohatstvo Slovenskej republiky k 31.12.2017				(v tis. eur)
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	2017-2016
Vlastné imanie verejného sektora (1)	-19 297 220	-21 732 774	-22 848 625	-1 115 851
VI súhrnného celku verejnej správy	-16 215 078	-18 875 763	-20 086 570	-1 210 807
VI podnikov MH Manažment, a.s.	276 226	279 673	279 821	148
VI Národnej banky Slovenska	-3 358 368	-3 136 684	-3 041 876	94 808
Implicitné záväzky (2)	102 725 905	88 807 252	102 725 905	56 479 245
Podmienené záväzky (3)	13 271 343	12 948 856	13 802 825	853 969
Iné aktíva (4)	840 164	2 762 037	5 831 292	3 069 255
Čisté bohatstvo SR (1-2-3+4)	-134 454 304	-120 726 845	-176 106 655	-55 379 810
v % HDP	-170,9	-148,8	-207,5	-58,8

Zdroj: MF SR

Podrobnému vysvetleniu zmien v jednotlivých zložkách čistého bohatstva sa venujú nasledovné podkapitoly s výnimkou vlastného imania podnikov MH Manažment, a.s. (nástupca Fondu národného majetku SR). Vlastné imanie týchto podnikov tvorí podmnožinu podnikov štátnej správy, ktorá je pre účely vyčíslenia čistého bohatstva uvedená osobitne, pretože táto skupina podnikov nie je súčasťou súhrnného celku, a preto nie je predmetom účtovnej konsolidácie. Vlastné imanie podnikov pod MH Manažment, a.s. tvorí súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok, pričom veľkosť vlastného imania je prepočítaná vlastníckym podielom štátu v týchto podnikoch. Vlastné imanie podnikov pod MH Manažment, a.s. sa medziročne mierne zvýšilo úhrnom o 148 tis. eur.

3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy

Vlastné imanie súhrnného celku dosiahlo k 31.12.2017 zápornú hodnotu -20 086 570 tis. eur, pričom je tvorené záporným výsledkom hospodárenia vo výške -20 315 968 tis. eur (z toho výsledkom hospodárenia bežného obdobia vo výške -3 098 460 tis. eur), podielmi iných účtovných jednotiek v hodnote 193 146 tis. eur a oceňovacími rozdielmi v hodnote 36 253 tis. eur. **Medziročne sa vlastné imanie súhrnného celku úhrnom znížilo o 1 210 807 tis. eur.**

Na vlastné imanie súhrnného celku má vplyv najmä dosiahnutý výsledok hospodárenia bežného obdobia jednotlivých subjektov (v podnikateľskom prostredí chápaný ako „zisk alebo „strata“) ako aj výsledok hospodárenia minulých období (ovplyvnený prevodom výsledku hospodárenia bežného obdobia za posledný rok alebo významnými účtovnými opravami minulých období). V menšej miere ovplyvňujú vlastné imanie oceňovacie rozdiely a výška fondov (rezervné fondy, kapitálové fondy).

Z pohľadu veľkosti podielu na vlastnom imaní súhrnného celku je najvýznamnejšia ústredná správa a v rámci nej Ministerstvo financií SR. Špecifické postavenie Ministerstva financií SR spočíva v tom, že účtuje o všetkých poskytnutých transferoch zo štátneho rozpočtu, ktoré sa vykazujú jednak vo výdavkoch daného roka, a aktuálne aj v nákladoch. Ide o rôzne druhy transferov, ktoré nemusia reálne poskytovať len Ministerstvo financií SR, ale aj ostatné kapitoly štátneho rozpočtu a ich rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti. Na druhej strane Ministerstvo financií SR účtuje o najdôležitejších príjmoch verejnej správy, a to o daňových a nedaňových príjmoch štátneho rozpočtu.

Na výsledok hospodárenia Ministerstva financií SR (resp. ústrednej správy) majú najdôležitejší vplyv dve transakcie, pričom tieto nemajú rovnaký charakter v peňažnom – hotovostnom vyjadrení daného roka. Vzhľadom na doterajšie deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu, je hotovostný deficit jedným z dôvodov záporného účtovného výsledku hospodárenia (za rok 2017 vo výške 1 220 132 tis. eur). Naakumulované záporné výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu za predchádzajúce roky sú súčasťou výsledku hospodárenia minulých rokov.

Ďalšou objemovo významnou transakciou, ktorá vplýva na záporný výsledok hospodárenia ústrednej správy je účtovanie o dlhodobej rezerve na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a štátnych príspevkových organizácií (napríklad výsluhové dôchodky vojakov, policajtov, sudcov, životné a pracovné jubileá). Výška tejto rezervy sa vyказuje na základe expertného odhadu, ktorý berie do úvahy súčasnú legislatívu v oblasti poskytovania zamestnaneckých požitkov (benefitov) v ústrednej správe, znenia kolektívnych zmlúv a vyššej kolektívnej zmluvy v ústrednej správe, počet zamestnancov, ich vekovú štruktúru a ďalšie faktory. Cieľom výpočtu a zverejňovania tejto dlhodobej rezervy (záväzku) je aplikácia ustanovení medzinárodných účtovných štandardov a tým z relevantných dát informovať o záväzku štátu voči svojim zamestnancom, ktorý vyplýva zo súčasnej legislatívnej povinnosti. Čo je pri rezervách neisté, je výška a čas plnenia týchto záväzkov, v súlade s definíciou účtovných rezerv. K 31.12.2017 bola vykázaná rezerva na zamestnanecké požitky ústrednej správy, o ktorej účtuje Ministerstvo financií SR, vo výške 23 821 000 tis. eur, čo je medziročne viac o 3 172 377 tis. eur. Podiel výsluhových dôchodkov štyroch rezortov, v ktorých sa uplatňujú tieto benefity tvorí 97 % z celkovej rezervy, a to 23 134 819 tis. eur, pričom ide najmä o výsluhové pre dôchodcov (11 752 542 tis. eur) a výsluhové dôchodky pre súčasných zamestnancov (10 960 003 tis. eur). Medziročná zmena bola premietnutá s vplyvom na výsledok hospodárenia bežného roka vo výške 2 883 278 tis. eur a s vplyvom na výsledok hospodárenia minulých rokov vo výške 289 099 tis. eur (bližší popis je v Súhrnnej účtovnej závierke, v časti B.I Rezervy). Hotovostné plnenie tohto záväzku sa však do výdavkov štátneho rozpočtu premieta postupne, nie vo výške každoročnej aktualizácie rezervy, keďže ide o náklady, ktoré štát vynaloží v priebehu budúcich rokov (počas trvania nároku na zamestnanecké benefity, čo môžu byť desiatky rokov). Z pohľadu rozpočtových výdavkov na zamestnanecké benefity sú plánované výdavky na jeden konkrétny rok.

Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia 2017, ktorý je výsledkom rozdielu účtovných výnosov a účtovných nákladov dosiahol za celý súhrnný celok -3 098 460 tis. eur, pričom medziročne došlo k prehĺbeniu záporného výsledku, a to o 1 679 649 tis. eur. Záporný výsledok hospodárenia ústrednej správy (po odpočítaní podielu iných účtovných jednotiek) vo výške -3 612 765 tis. eur je medziročne horší o 1 896 735 tis. eur, a to z dôvodu vyšších nákladov (najmä tvorbou spomenutej rezervy na zamestnanecké požitky) o 2 826 998 tis. eur, ale zároveň vyššími výnosmi o 930 263 tis. eur. Obce spolu s ich organizáciami v konsolidácii dosiahli účtovný výsledok hospodárenia vo výške 244 522 tis. eur, vyššie územné celky vo výške 105 065 tis. eur, ostatné subjekty 164 805 tis. eur.

Výsledok hospodárenia minulých rokov súhrnného celku tvorí najmä:

- nerozdelený zisk resp. neuhradená strata obchodných spoločností,
- prevod zostatkov kapitálových fondov, rezervných fondov a ostatných fondov obchodných spoločností,
- prevod zostatku fondov ústrednej správy,
- výsledok hospodárenia všetkých rozpočtových organizácií ústrednej správy,
- opravy významných chýb minulých účtovných období resp. zmeny účtovných metód a zásad s vplyvom na hospodárenie minulých období.

Celkovo dosiahol výsledok hospodárenia minulých rokov za súhrnný celok hodnotu -20 920 217 tis. eur a medziročne je lepší o 318 669 tis. eur. Ústredná správa dosiahla -33 414 759 tis. eur, čo je 124 070 tis. eur lepší výsledok ako za rok 2016 (-33 538 829 tis. eur). Negatívny vplyv za rok 2017 na tento výsledok malo najmä zaúčtovanie časti rezervy na zamestnanecké požitky zamestnancov ústredných rozpočtových a príspevkových organizácií vo výške 289 099 tis. eur z dôvodu úpravy vstupných parametrov, ktoré boli platné v minulom účtovnom období. Na druhej strane pozitívny vplyv mala zmena účtovnej metódy pri odpisovaní dlhodobého majetku (v štátnych rozpočtových a príspevkových organizáciách), ktorá bola vyčíslená na 437 707 tis. eur.

Ďalšie skupiny subjektov súhrnného celku dosiahli výsledok hospodárenia minulých rokov nasledovne: obce 9 837 477 tis. eur a medziročné zlepšenie o 244 614 tis. eur, vyššie územné celky 1 056 069 tis. eur a medziročné zlepšenie 95 672 tis. eur, ostatné subjekty 1 600 996 tis. eur a medziročné zhoršenie o 145 687 tis. eur.

Po započítaní fondov súhrnného celku vo výške 3 702 709 tis. eur je výsledok hospodárenia minulých rokov vykazovaný vo výške -17 217 508 tis. eur.

Oceňovacie rozdiely vznikajú z precenenia majetku a záväzkov, z precenenia kapitálových účastí v obchodných spoločnostiach, ktoré nie sú súčasťou súhrnného celku alebo predstavujú menšinové podiely subjektov súhrnného celku v obchodných spoločnostiach. Oceňovacie rozdiely dosiahli k 31.12.2017 kladnú hodnotu 36 253 tis. eur a medziročne boli vyššie o 83 407 tis. eur, a to najmä odúčtovaním záporného rozdielu Ministerstva financií SR z kapitálovej účasti v Eximbanke v hodnote 90 000 tis. eur, čo zároveň zhoršilo výsledok hospodárenia minulých rokov.

Ako **podieľy iných účtovných jednotiek** sa vykazuje hodnota, ktorá neprináleží subjektom súhrnného celku, keďže pochádza z menšinových podielov v obchodných spoločnostiach, ktoré sú väčšinovo vlastnené „tretími“ stranami (napríklad súkromnými spoločnosťami, zahraničnými subjektmi). Hodnota týchto podielov sa vykazuje v súhrnnej účtovnej závierke na samostatnej položke práve preto, aby deklarovala nárok iných vlastníkov na vlastné imanie spoločností, ktorých spoluvlastníkom je niektorý subjekt súhrnného celku. Podieľy iných účtovných jednotiek zahŕňajú nielen podiel na aktuálnom výsledku hospodárenia, ale aj na ostatných položkách vlastného imania.

Medziročne sa hodnota podielov iných účtovných jednotiek znížila o 14 559 tis. eur, a to najmä v miestnej samospráve, u obcí 24 947 tis. eur a vyšších územných celkov o 478 tis. eur. Ústredná správa zvýšila podieľy iných účtovných jednotiek o 10 867 tis. eur.

3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Stav vlastného imania podnikov štátnej správy dosiahol k 31.12.2017 hodnotu 17 057 055 tis. eur (**21,0 % HDP**). Uvedený údaj je nekonsolidovaný a predstavuje súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok prepočítaný na veľkosť vlastníckych podielov štátu. Tento údaj nemožno dávať do súvislosti s údajom o celkovom čistom bohatstve v časti 3.2., pretože v rámci čistého bohatstva sú všetky podniky okrem podnikov MH Manažmentu, a.s. zaradené do súhrnného celku a údaje o vlastnom imaní sú konsolidované.

Vlastné imanie podnikov štátnej správy oproti predchádzajúcemu roku vzrástlo o 114 875 tis. eur. V nasledujúcej časti sú podrobnejšie komentované zmeny vlastného imania za vybrané podniky. Príloha č. 1 obsahuje tabuľkový prehľad všetkých podnikov štátnej správy, výšku vlastníckych podielov štátu (k 31.12.2017) a výšku ich vlastných imaní a výsledky hospodárenia (za posledné tri roky). V poznámkach pod tabuľkou sú uvedené zmeny ku koncu roka 2017 oproti predchádzajúcemu roku u podnikov, kde sa zmenil vlastnícky podiel štátu a kde došlo k zlúčeniu, vzniku či zániku účtovnej jednotky.

Medziročná zmena vlastného imania k 31.12. 2017						
(v tis. eur)						
Podnik	VI Δ2017- 2016	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
MH Manažment, a.s.	80 856	79 083	0	1 773	0	0
Slovenské elektrárne, a.s.	75 845	66 133	0	9 712	0	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	48 620	29 114	0	0	19 506	0
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	35 386	35 884	0	-495	0	-3
MH Invest, s.r.o.	30 892	-88 044	0	0	118 936	0
MH Invest II, s.r.o.	27 157	-869	0	0	28 026	0
Letecké opravovne Trenčín, a.s.	20 324	324	0	0	20 000	0
Západoslovenská energetika, a.s.	20 119	70 694	-50 465	-111	0	1
Slovenská elektriz. pren.súst., a.s.	17 374	74 255	-57 000	119	0	0
Transpetrol, a.s.	3 395	3 612	0	0	0	-217
Železnice Slovenskej republiky	1 646	102	0	-710	2 754	-500
Slov. záručná a rozvojová banka, a.s.	848	3 478	-2 000	-630	0	0
Verejné prístavy, a.s.	828	828	0	0	0	0
Lesy Slovenskej republiky, š.p.	516	7 522	-5 000	0	322	-2 328
EXIMBANKA	254	254	0	0	0	0

Podnik	VI Δ2017- 2016	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Letisko M.R.Š.-Airport BA, a.s.	-3 421	-3 598	0	177	0	0
Vodohospodárska výstavba, š.p.	-3 717	3 500	-2 000	38	0	-5 255
Železničná spol. Slovensko, a.s.	-3 761	-4 045	0	284	0	0
Slovenský vodohospod. podnik, š.p.	-3 986	-7 516	0	0	3 469	61
Hydromeliorácie, š.p.	-5 559	-5 559	0	0	0	0
Východosl. energetika Holding, a.s.	-40 648	15 824	-56 319	-153	0	0
Stredoslovenská energetika, a.s.	-71 630	6 411	-78 010	-30	0	-1
Slovenský plynár. priemysel, a.s.	-116 538	318 764	-435 000	-302	0	0

Zdroj: IÚZ

Slovenské elektrárne, a.s. (ďalej „SE“)

Vlastné imanie SE sa v roku 2017 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 75 845 tis. eur najmä vplyvom dosiahnutého zisku bežného obdobia vo výške 66 133 tis. eur a vplyvom aktualizácie ocenenia rezerv vo výške 9 712 tis. eur.

Medziročný pokles zisku (o 43,4 %) bol spôsobený najmä vplyvom vyšších nákladov na nákup elektrickej energie za účelom jej ďalšieho predaja (o 8,5 %), rastu osobných nákladov, ktoré medziročne stúpili o 32,0 % (vplyvom nižších korekcií benefitov v súlade s Kolektívnou zmluvou) a negatívnym vplyvom precenenia komoditných derivátov. Negatívny vývoj vyššie spomenutých položiek čiastočne zmiernil pozitívny vplyv vyšších tržieb za predaj elektrickej energie a tepla o 2,7 % (vplyv vyššieho objemu predaja na domácom trhu vo výške 3,3 % a na zahraničnom trhu vo výške 2,2 %), čiastočného rozpustenia rezervy na vyradovanie a likvidáciu tepelných elektrární (vplyv prehodnotenia časového harmonogramu peňažných tokov). Pozitívny vývoj zaznamenali aj finančné výnosy vplyvom precenenia vnorených a neefektívnych derivátov a úspora nákladov na materiál a služby (úspora vo výške 7,8 %).

Negatívny dopad na zisk po zdanení mala aj strata z ukončovaných činností, ktoré v sebe zahŕňali výsledok maloobchodných činností organizačnej zložky SE v Českej republike. Organizačná zložka prebiehala k 31.decembru 2017 procesom transformácie, ktorý bol ukončený 1. marca 2018. Výsledkom procesu transformácie bolo vloženie činností organizačnej zložky SE v Českej republike ako nepenažný vklad do novozaloženej 100 % dcérskej spoločnosti SE Slovenské elektrárne Česká republika, s.r.o.

Národná diaľničná spoločnosť (ďalej „NDS“)

Vlastné imanie NDS sa v roku 2017 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 48 620 tis. eur vplyvom peňažného vkladu akcionára do základného imania spoločnosti vo výške 19 506 tis. eur a čistého zisku vo výške 29 114 tis. eur.

Medziročný rast čistého zisku o 3,2 % bol spôsobený najmä vplyvom rastu výnosov (o 6,7 %). Hlavným zdrojom generovania výnosov boli najmä vyššie tržby z elektronického mýta a z predaja diaľničných známok. Pomalší rast nákladov ovplyvnilo najmä zúčtovanie dotácií v rámci prevádzkových nákladov z dôvodu používania majetku obstaraného formou dotácií (medziročný pokles výnosov o 8,2 % z dôvodu nižšieho čerpania prevádzkových dotácií na opravy a údržby diaľnic a rýchlostných ciest). Negatívny vplyv na zisk mal rastúci medziročný trend najmä nákladových položiek osobných nákladov

(medziročný rast počtu zamestnancov) a odpisov a amortizácie (vplyv dokončenia a zaradenia stavieb do majetku).

Medziročný nárast vlastného imania bol tvorený najmä vkladom akcionára vo výške 19 506 tis. eur.

Západoslovenská energetika, a.s. (ďalej „ZSE“)

Vlastné imanie ZSE sa v roku 2017 zvýšilo v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 20 119 tis. eur. Výšku vlastného imania pozitívne ovplyvnil čistý zisk sumou 70 694 tis. eur. Pozitívny vplyv zisku bežného obdobia čiastočne eliminovala výplata dividend vo výške 50 465 tis. eur. Vyplatená dividendy zodpovedá podľa metodiky ESA dividende, dividendy vzťahujúca sa na vlastnícky podiel štátu bola za rok 2017 vykázaná vo výške 25 737 tis. eur.

Čistý zisk medziročne vzrástol o 39,0 % a jeho vývoj ovplyvnili najmä výnosy z prijatých dividend, ktoré sa medziročne zvýšili o 31,2 % hlavne vplyvom vyšších prijatých dividend zo Západoslovenskej distribučnej, a.s. (vyššia dividendy z dcérskej spoločnosti bola vyplatená z riadneho zisku bežného obdobia, ktorý sa medziročne zvýšil o 41,5 % vplyvom vyšších výnosov z vysporiadania tarify za prevádzkovanie systému a systémových služieb, rast bol vykázaný aj na tržbách za distribučné poplatky za elektrickú energiu dodanú priemyslu a ostatným podnikateľských zákazníkom).

S platnosťou od 1. januára 2018 sa v rámci ZSE realizujú organizačné zmeny, ktoré formou predaja časti podniku presunú činnosti spojené s Facility managementom do dcérskej spoločnosti Západoslovenská distribučná, a.s. s cieľom posilniť jej celkovú nezávislosť.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (ďalej „SEPS“)

Vlastné imanie SEPS sa v roku 2017 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 17 374 tis. eur vplyvom zisku za bežné obdobie vo výške 74 255 tis. eur a vplyvom pohybov na fondoch z precenenia vo výške 119 tis. eur (reklasifikácia vplyvu precenenia dlhodobého majetku zrealizovaného v roku 2016 do nerozdeleného zisku minulých rokov). Pozitívne vplyvy čiastočne eliminoval negatívny vplyv výplaty dividend vo výške 57 000 tis. eur (zodpovedá výške dividendy podľa ESA).

Čistý zisk vzrástol oproti predchádzajúcemu roku o 29,5 %, pričom medziročný rast objemu výroby elektrickej energie bol vo výške 2,4 %. Spotreba elektriny na Slovensku oproti tomu medziročne vzrástla o 3,5 % (zvýšená spotreba bola pokrytá dovozom energie). Hlavným zdrojom medziročného rastu zisku boli vyššie tržby o 14,6 % vplyvom vyšších výnosov plynúcich z cezhraničného prenosu elektriny - Profil OT, z ostatných tržieb ako shipping a denný trh, z aukcií a z prístupu do siete. Pozitívny vplyv vyšších tržieb bol čiastočne eliminovaný rastom nákladov (o 12,7 %) najmä rastom nákladov na aukcie a využívanie profilu OT. Negatívne sa na konečnej výške čistého zisku prejavila aj zvýšená sadzba dane osobitného odvodu pre regulované odvetvia.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. (ďalej „VSEH“)

Vlastné imanie VSEH sa v roku 2017 znížilo o 40 648 tis. eur najmä vplyvom vyplatenia dividend vo výške 56 319 tis. eur (dividendy pripadajúca na podiel štátu bola vo výške 28 722 tis. eur, z toho

superdividenda vo výške 8 627 tis. eur). Negatívny vplyv vyplatených dividend čiastočne zmiernil zisk za bežné obdobie dosiahnutý vo výške 15 824 tis. eur.

Čistý zisk medziročne klesol o 61,6 % najmä vplyvom nižších výnosov z prijatých dividend od dcérskych spoločností (pokles o 29,9 %). Negatívny vplyv na výnosy z prijatých dividend mali nižšie dividendy prijaté od spoločností Východoslovenská distribučná, a.s. (nižší zisk dosiahnutý v roku 2016 o 40,7 % vplyvom nižšieho tempa rastu výnosov z distribúcie elektrickej energie, rast o 3,6 %, ako tempa rastu nákladov na nákup elektrickej energie na straty, rast o 16,1 %, a negatívneho vplyvu vyšších nákladov na daň z príjmov vplyvom reklasifikácie osobitného odvodu) a innogy Slovensko, s. r. o. (nižší zisk dosiahnutý za rok 2016 vplyvom nižšieho objemu predaja plynu a poklesu predajných cien v regulovaných segmentoch vplyvom cenovej regulácie a vyplácania tzv. plynových vratiek, ako aj vplyvom vývoja nákupných cien pri situácii ponuky prevyšujúcej dopyt). Negatívny vplyv bol zaznamenaný aj na položkách tržieb za poskytnuté služby v rámci skupiny VSEH, osobných nákladoch (rast zamestnancov o 7 %) a ostatných finančných nákladoch (negatívny vplyv precenenia záväzkov z podmienenej kúpnej ceny¹³).

Stredoslovenská energetika, a.s. (ďalej „SSE“)

Vlastné imanie SSE sa v roku 2017 znížilo o 71 630 tis. eur najmä vplyvom výplaty dividend vo výške 78 010 tis. eur (dividenda vzťahujúca sa na vlastnícky podiel štátu bola za rok 2017 vykázaná vo výške 39 785 tis. eur, z toho dividenda v súlade s ESA metodikou vo výške 39 162 tis. eur a superdividenda vo výške 623 tis. eur). Negatívny vplyv výplaty dividend čiastočne zmiernil dosiahnutý zisk bežného obdobia vo výške 6 411 tis. eur.

Čistý zisk zaznamenal v roku 2017 medziročné zníženie o 91,8 %. Pokles bol spôsobený najmä vplyvom nižších výnosov z prijatých dividend od dcérskej spoločnosti Stredoslovenská energetika – distribúcia, a.s., ktorá za rok 2016 nevyplatila žiadne dividendy z dôvodu rozhodnutia akcionára o ponechaní zisku bežného obdobia v nerozdelenom zisku minulých rokov (zisk bežného obdobia bol o 48,8 % nižší z dôvodu nižšej kompenzácie TPS nákladov na výkup energie z OZE o 13,7 %), pričom náklady na výkup energie zo zdrojov OZE boli vyššie o 18,1 %. Prevádzkový zisk samotnej SSE medziročne klesol o 81,6 % v dôsledku vyššieho poklesu tržieb (o 5,5 %) najmä z dôvodu poklesu tržieb z predaja prebytkov elektrickej energie prostredníctvom spotových zmlúv, sprostredkovania a vyvažovania odchýlok a z poklesu tržieb z predaja elektrickej energie v segmente veľkoodber a malý podnikatelia. Pokles tržieb z uvedených segmentov čiastočne zmiernil rast tržieb z predaja zemného plynu (protipólom, ktorých bol zaznamenaný rast aj na položke nákladov na nákup a distribúciu plynu). Pokles nákladov na nákup elektrickej energie (o 3,2 %) bol zaznamenaný pri nákupoch z dlhodobých zmlúv a nákladoch na nákup elektriny z obnoviteľných zdrojov.

¹³ Záväzok z podmienenej kúpnej ceny vznikol v súvislosti s nadobudnutím majetkových podielov v spoločnosti innogy Slovensko, s.r.o. (časť kúpnej ceny bola splatená v peňažnej forme a časť kúpnej ceny je podmienená dosahovanými výsledkami spoločnosti innogy Slovensko, s.r.o. za roky 2015 – 2018).

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (ďalej „SPP“)

Vlastné imanie SPP sa v roku 2017 znížilo o 116 538 tis. eur najmä vplyvom vyplatenia dividend vo výške 430 000 tis. eur, z nej superdividenda vo výške 222 011 tis. eur a ESA dividenda bola za rok 2017 vykázaná vo výške 207 989 tis. eur. Okrem vyplatenia dividend akcionárovi, na základe uznesenia vlády SR, rozhodol akcionár o poskytnutí darov a príspevkov vo výške 5 000 tis. eur, ktoré boli z pohľadu ESA metodiky uznané v plnej výške za superdividendu. Negatívny vplyv vyplatenia dividend čiastočne zmiernil dosiahnutý zisk bežného obdobia vo výške 318 764 tis. eur.

Zisk bežného obdobia klesol o 31,2 % vplyvom medziročného prehĺbenia vygenerovanej straty z prevádzkovej činnosti (3,9 násobne). Dôvodom medziročného prehĺbenia prevádzkovej straty bol vyšší rast na nákladových položkách (o 18,4 %) ako rast výnosov (o 15,9 %). Vyšší rast nákladov bol zaznamenaný najmä na nákupe zemného plynu (rast nákladov bol ovplyvnený najmä rastom cien na medzinárodných komoditných trhoch s ropou a ropnými produktmi, ktorý sa postupne preniesol aj do rastu nákupných cien zemného plynu), na spotrebe materiálu, energií a služieb. Negatívny vplyv uvedených nákladových položiek čiastočne zmiernila nižšia tvorba opravných položiek k zásobám zemného plynu a zúčtovanie rezervy na nevýhodné zmluvy. Negatívny vplyv na nákladových položkách čiastočne eliminoval vplyv medziročného rastu tržieb vplyvom rastu tržieb z predaja zemného plynu a elektrickej energie (vplyv vyššie objemu predaja zemného plynu najmä na medzinárodných trhoch a súčasne zvýšená spotreba zemného plynu, na Slovensku medziročne približne o 5,0 %, vplyvom klimatických podmienok a hospodárskeho rastu, nezanedbateľný bol aj vplyv konkurenčného prostredia na slovenskom trhu s energiami, ktorý sa prejavil aj zvýšeným objemom predaja elektrickej energie). Zisk bežného obdobia ovplyvnili aj nižšie prijaté dividendy od dcérskej spoločnosti SPP Infrastructure, a.s. (pokles o 26,6 %), vyšší osobitný odvod regulovaných odvetví a kurzové zisky.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (ďalej „VšZP“)

Vlastné imanie VšZP sa v roku 2017 zvýšilo o 35 386 tis. eur vplyvom dosiahnutého zisku za bežné účtovné obdobie vo výške 35 884 tis. eur, negatívny vplyv bol zaznamenaný na položke oceňovacích rozdielov z cenných papierov (precenenie akcií kúpeľov k 31.12.2017) a fonde zdravotnej starostlivosti v celkovej výške 498 tis. eur.

Výsledok bežného obdobia medziročne vzrástol o 131,9 % najmä z dôvodu prijatia opatrení pre ozdravenie finančnej stability VšZP. Pozitívny vplyv opatrení sa previl tak na strane výnosov, ako aj na strane nákladov. Výrazný pozitívny vplyv bol zaznamenaný na výnosoch z vybraných preddavkov na poistné, ktoré vzrástli o 5,1 % v dôsledku vyšších prijatých preddavkov najmä od zamestnávateľov (vrátane odhadov). Pozitívny vplyv mal aj rast ostatných technických výnosov o 13,8 % v dôsledku pozitívneho vplyvu odhadov mesačného a ročného prerozdelenia poistného voči iným zdravotným poisťovniam. Pozitívny vývoj bol zaznamenaný aj v rámci finančných položiek v dôsledku výnosov z predaja majetku a nižšej tvorby opravnej položky k cenným papierom. Pozitívny vplyv výnosových položiek čiastočne eliminovala tvorba opravných položiek k pohľadávkam na poistnom a vyšší príspevok na činnosť operačných stredísk Zdravotnej záchrannej služby.

Poistný kmeň VŠZP sa v roku 2017 zmenšil – priemerný evidovaný počet poistencov v roku 2017 bol 3 238 547, čo v porovnaní s minulým rokom bolo menej o 26 358 osôb, pričom z uvedeného počtu poistencov bolo 49,1 % mužov a 50,9 % žien. Štruktúra poistného kmeňa v roku 2017 bola nasledovná: 55,6 % poistenci štátu; 36,0 % zamestnanci; 7,2 % samostatne zárobkovo činné osoby; 1,2 % ostatní.

Z pohľadu počtu uzatvorených a ukončených poistných vzťahov v roku 2017 bol prechod do iných poisťovní o 8 738 osôb vyšší ako počet poistencov, ktorý podali prihlášku do VŠZP. Prírastok poistencov z iných dôvodov ako príchod z inej poisťovne bol 2 129 osôb, pričom úbytok osôb z dôvodu úmrtia bol o 13 037 vyšší ako prírastok novonarodených poistencov, prírastok bol zaznamenaný na vyššom príchode poistencov z cudziny ako odchode do cudziny (o 8 088 poistencov) a tiež bol vyšší príchod poistencov z EÚ ako odchod do EÚ (o 7 078 poistencov).

Objem príjmov VŠZP, ktorý v roku 2017 dosiahol výšku 3 167 674 tis. eur, sa medziročne zvýšil o 5,1 %, pričom priemerná výška príjmu na 1 poistenca na mesiac medziročne vzrástla zo 77,5 eur (rok 2016) na 81,5 eur (rok 2017). V roku 2017 sa zmenila aj štruktúra príjmov: vzrástol podiel príjmov z poistného od ekonomicky aktívny poistencov o 3,3 %, príjmy z poistného od poistencov štátu klesli o 3,2 % a príjmy z prerozdelenia poistného od iných zdravotných poisťovní klesli o 0,2 %.

MH Manažment, a.s. (ďalej „MHM“)

Vlastné imanie MHM sa v roku 2017 zvýšilo o 80 856 tis. eur predovšetkým vplyvom rastu zisku bežného obdobia, ktorý medziročne stúpol o 98 541 tis. eur (zo straty za rok 2016 vo výške 19 458 tis. eur na zisk za rok 2017 vo výške 79 083 tis. eur) a vplyvom precenenia a jeho korekcií za minulé obdobia vo výške 1 773 tis. eur.

Rast zisku bežného obdobia bol spôsobený najmä zrušením rezerv s vplyvom prostredníctvom poklesu nákladov. Rezervy na súdne spory boli zrušené z dôvodu pominutia dôvodu ich existencie, ukončenie súdnych sporov v prospech MHM (64,1 % z celkového pozitívneho vplyvu na zníženie nákladov prostredníctvom zrušenia rezerv, mala vplyv zrušená rezerva na súdny spor so Slovenskými elektrárňami, a.s.).

3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska

Národná banka Slovenska (ďalej „NBS“) aj v roku 2017 čelila v rámci Eurosystému viacerým výzvam, medzi ktoré patrilo najmä pretrvávanie prostredia nízkych úrokových sadzieb, ktoré viedli k nárastu zadlženia domácností na najvyššiu úroveň v strednej a východnej Európe. Pozitívny vývoj bol zaznamenaný aj na trhu práce (medziročný pokles miery nezamestnanosti a rast priemernej nominálnej mzdy), ktorý sa prejavil priaznivým vývojom súkromnej spotreby.

Medziročná zmena vlastného imania NBS k 31.12. 2017						(v tis. eur)
	VI Δ2017-2016	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Precenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Národná banka Slovenska	94 808	127 712	0	-32 904	0	0

Zdroj: IÚZ

Vlastné imanie NBS sa v roku 2017 zvýšilo o 94 808 tis. eur vplyvom zisku bežného obdobia vo výške 127 712 tis. eur, ktorého pozitívny vplyv čiastočne eliminovalo zníženie stavu účtov precenenia o 32 904 tis. eur.

Zisk bežného obdobia sa znížil o 13,1 % najmä vplyvom nižšieho rozpustenia časti rezervy na všeobecné riziká. Negatívny trend bol zaznamenaný na vývoji zisku zo správy investičných rezerv¹⁴, klesol o 22,2 % hlavne z dôvodu nižších výnosov z úrokov z úverových operácií (najmä z repo obchodov pre financovanie) a poklesu objemu cenných papierov denominovaných v EUR v portfóliu. Negatívny trend bol vykázaný aj v dôsledku nižšieho kurzového zisku (vplyvom zníženia devízovej pozície XDR v MMF).

Negatívny trend spomenutých položiek čiastočne zmiernil pozitívny vplyv výsledku z realizácie menovej politiky, ktorý medziročne vzrástol o 11,2 % v dôsledku vyššieho výnosu z podielu NBS na menovom príjme Eurosystemu a vyššieho úrokového výnosu z cenných papierov v súvislosti s menovopolitickými operáciami po zohľadnení daní vybraných zrážkou z výnosov z dlhopisov emitovaných na Slovensku (z dôvodu rastu objemu emisie pre účely realizácie menovej politiky). Pozitívny vplyv malo aj medziročné zmiernenie straty vygenerovanej NBS v súvislosti s nižšími nákladmi na emisiu bankoviek a mincí.

Čisté náklady na prevádzkovú činnosť sa zvýšili o 5,4 % z dôvodu vyšších osobných nákladov kvôli vyššiemu počtu zamestnancov, rastu miezd a zmene štruktúry zamestnancov. Vyššie náklady boli čerpané aj pre účely realizácie opráv a udržiavania budov, rastu ročných odpisov a amortizácie a tvorby rezervy na súdne spory.

3.2.4. Implicitné záväzky

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti definuje implicitné záväzky ako „rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy“. Implicitné záväzky vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy“. Do kategórie implicitné záväzky sa zaraďujú predovšetkým čisté záväzky v sektore sociálnych vecí, zdravotníctva a školstva spojené so starnutím populácie a ďalšie typy záväzkov, ako napríklad PPP projekty alebo schéma financovania súvisiaca s jadrovými elektrárnami. Z definície vyplýva, že sa nejedná o záväzky vykázané v súvahe subjektov verejnej správy z dôvodu ich problematického oceňovania. Napriek tomu možno pri použití analytických metód a zohľadnení aktuálneho legislatívneho stavu približne odhadnúť ich výšku.

¹⁴ Správou investičných rezerv sa rozumie riadenie investičných portfólií na obchodovanie tvorených najmä cennými papiermi, menovými a úrokovými swapmi, repo obchodmi, zlatými repo obchodmi a operáciami na nostro účtoch.

Odhad implicitných záväzkov						
	Hodnota k 31.12.2017		Hodnota k 31.12.2016		2017-2016*	
	% HDP	tis. eur	% HDP	tis. eur	p.b.	tis. eur
Starnutie obyvateľstva	-170,5%	-144 904 374	-116,2%	-88 276 838	-54,3%	-56 627 536
- dôchodkový systém	-51,1%	-43 445 878	-56,2%	-42 711 287	5,1%	-734 591
- zdravotníctvo	-77,9%	-66 186 594	-67,1%	-50 956 011	-10,8%	-15 230 583
- dlhodobá starostlivosť	-37,4%	-31 765 905	-15,0%	-11 371 971	-22,4%	-20 393 934
- poistenie v nezamestnanosti	1,2%	1 052 887	5,3%	4 007 346	-4,1%	-2 954 459
- školstvo	-5,4%	-4 558 884	16,8%	12 755 085	-22,2%	-17 313 969
PPP projekty	-3,3%	-2 815 193	-3,8%	-2 857 126	0,5%	41 933
Vplyv Národného jadrového fondu	2,9%	2 433 069	3,1%	2 326 712	-0,2%	106 357
Implicitné záväzky spolu	-171,0%	-145 286 497	-116,9%	-88 807 252	-54,1%	-56 479 245

*Pre účely Súhrnnej výročnej správy implicitné záväzky vyplývajúce z dôchodkového systému už neobsahujú výsluhové dôchodky.

Zdroj: IFP, MF SR

Hodnota celkových implicitných záväzkov ku koncu roku 2017 predstavovala 171,0 % HDP¹⁵.

V porovnaní s rokom 2016 vzrástla o 54,1 p.b. Táto zmena bola spôsobená predovšetkým aktualizáciou dlhodobých demografických a makroekonomických projekcií zverejnených Európskou komisiou v roku 2018.¹⁶ Zmena implicitných záväzkov bola v menšej miere ovplyvnená aj pravidelnou krátkodobou prognózou makroekonomických údajov (vrátane prognózy príjmov) a každoročným posunom sledovaného horizontu¹⁷.

Takmer celú výšku implicitných záväzkov aj ich medziročnú zmenu vysvetľujú prognózy výdavkov súvisiacich so starnutím populácie. Na časovom horizonte do roku 2061 sa implicitné záväzky súvisiace so starnutím zmenili oproti minulému roku len kozmeticky, pri náraste o 1,9 p.b. HDP. Ich celkové zvýšenie o 54,3 p.b. HDP vychádza predovšetkým zo zhoršenia pozície v poslednom roku projekcií, ktorá determinuje výšku implicitných záväzkov v dlhodobom neohraničenom horizonte.¹⁸

Najväčšími prispievateľmi k úrovni implicitných záväzkov súvisiacich so starnutím sú budúce výdavky v sektore zdravotníctva a dôchodkovom systéme. Z celkových implicitných výdavkov tvoria viac než dve tretiny.

K najvýraznejšej revízii oproti predošlému roku, o 22,4 p.b. HDP, došlo pri výdavkoch na dlhodobú starostlivosť. V roku 2017 bola schválená novela zákona o sociálnych službách, ktorá zvýšila výdavky na dlhodobú starostlivosť aj v dlhodobom horizonte. Mení sa najmä spôsob určenia výšky finančného príspevku pre poskytovateľov sociálnej služby.

¹⁵ Uvedené výsledky je potrebné interpretovať starostlivo. Pri výpočte implicitných záväzkov je potrebné brať do úvahy fakt, že hodnota implicitných záväzkov plynúcich zo starnutia je vyjadrená v súčasnej hodnote a v pomere k aktuálnemu výkonu ekonomiky (% HDP). Pozitívny efekt menovateľa z očakávaného rastu HDP v budúcnosti nie je v hodnote implicitných záväzkov zohľadnený. Zároveň, neistota celkových implicitných záväzkov pramení aj z relatívne vysokej váhy posledného bodu projekcie, ktorý je základom pre odhad záväzkov v nekonečnom horizonte.

¹⁶ *The 2018 Ageing Report* (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip079_en.pdf).

¹⁷ Každoročný posun východiskového roku je vyvážený posunom koncového bodu konečného horizontu. Takto sa zabezpečuje konzistencia pri medziročnom porovnaní sledovaného intervalu projekcií. Pre účel SVS to aktuálne predstavuje obdobie rokov 2017 až 2061.

¹⁸ Model pre odhad celkových implicitných záväzkov sleduje ich vývoj v dvoch obdobiach. V prvom prípade ide o ohraničený horizont, ktorý je aktualizovaný v súlade s projekciami AWG v pravidelných cykloch. Druhým obdobím je tzv. nekonečný horizont, ktorý uvažuje s položkami príjmov a výdavkov, ako aj makroekonomickými predpokladmi rovnakými ako v poslednom roku konečného horizontu.

Ďalší významný vplyv bol zaznamenaný v oblasti školstva, ktoré k zhoršeniu záväzkov prispelo 22,2 p.b. HDP. V prípade školstva sa v predchádzajúcich projekciách očakával v dlhodobom horizonte pokles výdavkov. Aktuálne sa predpokladá ich mierny nárast. Predpoklad vychádza najmä z dôvodu nárastu výdavkovej bázy v porovnaní s predchádzajúcim odhadom a očakávaného vyššieho počtu žiakov.

Čiastočná kompenzácia zhoršenia celkových implicitných záväzkov spojených so starnutím nastala v spojitosti s dôchodkovým systémom. Ten aktuálne pozitívne prispieva k zníženiu záväzkov o 5,1 p.b. HDP oproti minulému roku.

Záväzky súvisiace s PPP projektmi predstavujú 3,3 % HDP. Sú kvantifikované na základe odhadu platieb štátu za dostupnosť počas ich celej doby trvania koncesie (pri projekte rýchlostnej cesty R1 do roku 2041 a pri projekte D4R7 do 2050). Pri oboch projektoch došlo oproti roku 2016 k miernemu poklesu (na úroveň 2,4 % HDP v prípade R1, resp. 0,9 % HDP pri D4/R7) vzhľadom na realizáciu projektov v uplynulom roku.

Výšku celkových implicitných záväzkov mierne kompenzuje schéma vyrad'ovania jadrových zaradení, s pozitívnym vplyvom 2,9 % HDP. Implicitný záväzok súvisiaci s Národným jadrovým fondom vyplýva z financovania vyrad'ovania jadrových zariadení. Veľkosť budúcich nákladov výraznejšie porastie kvôli zvyšujúcim sa nákladom na skladovanie a likvidáciu jadrového odpadu. Avšak v celom horizonte, najmä vďaka kumulujúcemu sa prebytku fondu v prvých dekádach, je vplyv Národného jadrového fondu kladný. Vplyv vo výške 2,9 % HDP tak mierne znižuje celkové implicitné záväzky. Mierne zníženie pozitívneho vplyvu oproti predchádzajúcemu roku spôsobilo posunutie východiskového roku.¹⁹

3.2.5. Podmienené záväzky

Podmienenými záväzkami sú iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach účtovnej závierky. Tieto záväzky nie sú vykázané na súvahových položkách pasív, pretože nie sú splnené podmienky na ich zaúčtovanie (výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené a úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý). Z tohto dôvodu nie je možné spoľahlivo odhadnúť vplyv na verejné financie z pohľadu času a už vôbec nie je možné stotožňovať hodnotu vyčíslených podmienených záväzkov s aktuálnou potrebou peňažných prostriedkov na plnenie takýchto „možných“ povinností.

Ako iné pasíva sa v ekonomickej teórii, ale aj v legislatívnej praxi účtovníctva spomínajú najčastejšie pasíva z prebiehajúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov, z ručenia alebo sú to iné finančné povinnosti ako napríklad z devízových termínovaných obchodov, z opčných obchodov, zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, napríklad z dodávateľských zmlúv a odberateľských zmlúv, povinnosti z nájomných zmlúv, koncesionárskych a iných zmlúv. Subjekty verejnej správy majú z podstaty svojej

¹⁹ V projekcii NJF budú postupom času prevládať roky s deficitným vplyvom NJF na implicitné záväzky.

činnosti často špecifické položky nielen na riadnych záväzkoch, ale aj v iných pasívach. Najvýznamnejším z nich je venovaný podrobnejší komentár s údajmi ku koncu roka 2017.

Celkové podmienené záväzky verejného sektora boli k 31.12.2017 vykázané vo výške 13 827 308 tis. eur²⁰ (16 % HDP). V rámci verejného sektora bola rozhodujúca časť (98,7 %) podmienených záväzkov vykázaná v subsektore ústrednej správy. Zvyšná časť pripadá na samosprávu, ktorá okrem obcí a vyšších územných celkov zahŕňa aj ich rozpočtové a príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti. Medziročný nárast celkových podmienených záväzkov o 879 180 tis. eur ku koncu roka 2017 bol spôsobený najmä nárastom nových podmienených pasív v ústrednej správe a zlepšením údajovej základne od obchodných spoločností ústrednej správy.

Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora				(v tis. eur)
	2015	2016	2017	Δ 2017-2016
Ústredná správa a ostatné subjekty	13 228 220	12 925 404	13 778 276	852 872
VÚC a ich účtovné jednotky	2 615	1 247	510	-737
Obce a ich účtovné jednotky	40 508	21 477	48 522	27 045
Spolu	13 271 343	12 948 128	13 827 308	879 180

Zdroj: MFSR

Hodnotovo najvýznamnejšiu skupinu tvoria **podmienené záväzky vyplývajúce z poskytnutých záruk** vyplývajúcich zo stabilizačných mechanizmov a **kapitálu splatného na požiadanie** v medzinárodných finančných inštitúciách. Najväčší podmienený záväzok ostáva vykázaný pri Európskom stabilizačnom mechanizme²¹ (ESM) vo výške 5 108 800 tis. eur. Tento finančný mechanizmus je určený na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny. Základné imanie ESM v sume 700 000 000 tis. eur tvorí 80 000 000 tis. eur vo forme splatených akcií (z toho podiel SR: 659 200 tis. eur) a 620 000 000 tis. eur vo forme akcií splatných na vyzvanie (z toho podiel SR: 5 108 800 tis. eur). Slovenská republika sa ratifikáciou zmluvy, ktorou sa zriaďuje ESM zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválených 80 000 000 tis. eur absorbovaním strát ESM, Správna rada ESM vyzve akcionárov na jeho splatenie jednoduchou väčšinou.

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF) je predchodca ESM (tzv. euroval 1). Slovenská republika sa ako členský štát EFSF zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané EFSF v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú stabilizačnú pomoc. V zmysle zákona o špecifických štátnych zárukách sa Slovensko musí podieľať na celkovej výške záruk do sumy, ktorá nepresiahne 7 727 570 tis. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. Stav záruk vystavených Slovenskou republikou bol k 31.12.2017 vo výške 2 428 514 tis. eur a medziročne sa zvýšil o 250 271 tis. eur.

²⁰ Vyčíslenie hodnoty je možné len za subjekty, ktoré predložili účtovnú závierku, prípadne bližšie podklady za príslušný rok.

²¹ Bližšie informácie sú dostupné na oficiálnej stránke www.esm.europa.eu, ktorá je spoločná aj pre popis nástroja EFSF.

Nárast bol spôsobený novou emisiou dlhopisov v rámci programu výmeny gréckych dlhopisov (spätného odkupu už vydaných dlhopisov a vydanie dlhopisov s dlhšou splatnosťou). Výmena bola dokončená v januári 2018, pričom v decembri 2017 táto emisia ešte spôsobila zvýšenie záruk pre všetky členské štáty.

EFSF má vplyv na podmienené záväzky i dlh verejnej správy (kapitola 1.2.). Odlišná suma vyplýva z rozdielnej metodiky dlhu a podmienených záväzkov. Do verejného dlhu sa zaratúva podiel Slovenska na skutočnej pôžičke programovým krajinám z EFSF. Do podmienených záväzkov sa započítavajú záruky Slovenska za pôžičky, ktoré EFSF získava na kapitálovom trhu, aby mohol poskytnúť pôžičky programovým krajinám. Rozdiel vyplýva z toho, že záruky sú kvôli získaniu čo najlepšieho ratingu poskytované na vyššiu sumu, ako si EFSF v skutočnosti na trhu požičiava, pričom požičaná suma na trhu nemusí byť úplne zhodná s tou, ktorú EFSF potrebuje v danom roku na pôžičky pre krajiny (EFSF môže podobne ako ARDAL pri správe slovenského štátneho dlhu využiť priaznivú situáciu na finančných trhoch tým, že sa predzásobí finančnou hotovosťou). Taktiež, do verejného dlhu sa započítava len istina dlhu, pričom záruky sa vystavujú na celkovú sumu istín a úrokov. Z týchto dôvodov je zrejmé, že vystavené záruky (podmienený záväzok) sú o niečo vyššie ako skutočne poskytnuté pôžičky programovým krajinám (verejný dlh). Hoci sa jedná o ten istý dlh (SR sa zaručuje na jednej strane za dlhopisy emitované EFSF, pričom na druhej strane sa tieto peniaze použijú na pôžičky krajinám), tieto položky pre výpočet čistého bohatstva nie je potrebné konsolidovať, keďže na vlastné imanie súhrnného celku nemajú vplyv pôžičky EFSF, ktoré sú do maastrichtského dlhu verejnej správy imputované (v účtovníctve sa nevykazujú).

Kapitál splatný na vyzvanie (tzv. „call capital“) v medzinárodných finančných inštitúciách je takisto v správe Ministerstva financií SR. Ide o nesplatenú časť podielov na základnom imaní konkrétnych finančných inštitúcií, k splateniu ktorej je nutná výzva pre akcionárov („call“). Keďže nie je isté v akom čase a v akom objeme bude nutné doplniť základné imanie týchto inštitúcií, rozvrhnutý podiel pripadajúci na Slovenskú republiku, ako člena v medzinárodných finančných inštitúciách, sa vykazuje na podsúvahe ako podmienené pasívum. Primárnym cieľom členstva v medzinárodných bankách je vzájomná pomoc v oblasti hospodárskeho rozvoja prostredníctvom koncentrácie kapitálu z národných zdrojov. Samotná Slovenská republika čerpá zvýhodnené úvery od niektorých z týchto bánk, napríklad na rozvoj domácej cestnej infraštruktúry a podporu spoločných programov SR a EÚ (bližšie informácie sú uvedené v prílohe č. 2 Súhrnnej účtovnej závierky). Medziročné zmeny v kategórii kapitálu splatného na požiadanie spôsobili úpravy členského podielu v cudzej mene (precenenie).

Prehľad najväčších podmienených záväzkov				(v tis. eur)
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Δ 2017-2016
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	8 464 557	8 473 154	8 669 919	196 765
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	5 108 800	5 108 800	5 108 800	0
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 183 149	2 178 243	2 428 514	250 271
Európska investičná banka	573 996	573 996	573 996	0
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	424 731	438 673	385 562	-53 111
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	101 359	0
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	11 526	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 823	3 252	2 857	-395
Medzinárodná investičná banka	41 319	41 319	41 319	0
Medzinárodné investičné arbitráže	263 500	343 852	471 182	127 330
Eurogas Inc. a Belmont Resources Inc.	234 000	239 705	239 700	-5
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	29 500	28 187	28 692	505
Spoldzielnica Pracy Muszynianka	0	75 960	202 790	126 830
Ostatné súdne spory	2 336 740	1 590 061	2 028 078	438 017
Kancelária národnej rady SR	596 323	596 148	594 601	-1 547
Ministerstvo financií SR	553 361	554 530	575 360	20 830
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	5 731	114 896	473 699	358 803
Slovenský pozemkový fond	115 071	115 686	101 900	-13 786
Ministerstvo vnútra SR	81 129	79 270	82 055	2 785
Ministerstvo hospodárstva SR	0	0	71 964	71 964
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	51 751	51 751	51 751	0
Vodohospodárska výstavba, š.p.	75 321	77 780	76 748	-1 032
MH Manažment, a.s. (FNM SR)	858 053	0	0	0
Iné (podniky štátnej správy, MF SR)	2 081 252	2 355 099	2 426 413	71 314
MH Manažment, a.s. - Privatizačné zmluvy	1 010 197	976 822	976 822	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	-	508 000	366 083	-141 917
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	284 125	242 820	232 622	-10 198
Slovenská správa ciest	0	0	223 000	223 000
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	146 880	125 405	140 697	15 292
Exportno-importná banka Slovenska	169 172	108 889	196 143	87 254
Slovenská elektrizačná a prenos. sústava, a.s.	47 142	41 600	214 174	172 574
Záruky MF SR	12 575	13 328	17 738	4 410
Lesy SR, š.p.	69 161	47 596	58 590	10 994
MH Invest, s.r.o	342 000	290 639	544	-290 095
Spolu	13 146 049	12 762 166	13 595 592	833 426

Zdroj: Účtovné závierky subjektov

Medzinárodné investičné arbitráže vznikajú domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi. Predmetom sporov je náhrada škody za porušenie dohôd o podpore a ochrane investícií.

Ministerstvo financií SR viedlo ku koncu roka 2017 tri medzinárodné arbitráže. Najvýznamnejšou z nich bolo arbitrážne konanie s EuroGas Inc. a Belmont Resources Inc. z roku 2014. Spor o náhradu škody viedli uvedené spoločnosti voči SR z dôvodu údajného protiprávneho odobratia povolenia na ťažbu mastenca. Arbitráž bola vedená podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a USA a

bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Kanadou. V roku 2017 bol vydaný arbitrážny rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba v plnom rozsahu. Žalobcovia však podali návrh na zrušenie tohto rozsudku, o ktorom sa bude rozhodovať v osobitnom zrušovacom konaní. Keďže arbitráž nebola definitívne ukončená, uvedená hodnota arbitráže za rok 2017 ostáva vykázaná v prehľade.

Druhou otvorenou arbitrážou je spor s poľskou spoločnosťou Spółdzielnia Pracy Muszynianka z údajného porušenia bilaterálnej investičnej dohody medzi Poľskom a Slovenskou republikou. Spor iniciovala poľská spoločnosť v roku 2016 a ako dôvod má byť ústavný zákaz vývozu vody z územia SR, čím mala byť tejto spoločnosti spôsobená domnelá škoda vo výške 75 960 tis. eur. V roku 2017 bola požadovaná čiastka na základe expertného posudku poľskej spoločnosti zvýšená na 202 790 tis. eur. V januári 2018 Slovenská republika podala pred arbitrážny tribunál písomnú obhajobu.

Pri medzinárodnej arbitráži so Zdravotnou poisťovňou Union, a.s. ide o spor Achmea vs. Slovenská republika, ktorý sa vedie z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní z roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi, holandskej spoločnosti Achmea B.V., odškodnenie vo výške 25 226 tis. eur plus úroky vo výške 3 466 tis. eur. SR napadla tento rozsudok ako aj jurisdikčné rozhodnutie tribunálu pred nemeckými súdmi. Achmea taktiež paralelne požiadala Luxemburský súd o výkon rozhodnutia arbitrážneho tribunálu z decembra 2012 a zablokovanie majetku SR, pričom hodnota sporu určená Medzinárodným tribunálom bola 28 187 146 eur. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6. marca 2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Spor pokračuje pred Najvyšším spolkovým súdom v Nemecku, ktorý bude rozhodovať vo veci zrušenia rozhodcovského nálezu. V exekučnom konaní o výkon rozhodnutia arbitrážneho tribunálu podala SR žiadosť o odloženie výkonu rozhodnutia do rozhodnutia nemeckých súdov.

Z **ostatných súdnych sporov** vykazuje najvyššiu hodnotu Kancelária Národnej rady SR, a to 594 601 tis. eur, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane dvoch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní (spolu 580 014 tis. eur). Medziročne došlo k zníženiu hodnoty z dôvodu zastavenia jedného súdneho konania.

Žaloby, ktoré rieši Ministerstvo financií SR v úhrnnej hodnote 575 360 tis. eur, sú najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Najvýznamnejší nárast zaznamenalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, a to 358 803 tis. eur z dôvodu aktualizácie existujúcich a prebiehajúcich súdnych sporov aj za predchádzajúce účtovné obdobia, pričom ide najmä o súdne spory o zaplatenie náhrady škody. Medziročné zvýšenie týchto pasív vyplýva z prehodnotenia rizika negatívneho vplyvu súdneho sporu, čím došlo k zrušeniu rezervy vytvorenej v roku 2016 a zároveň k zvýšeniu podmienených pasív z dôvodu zmeny konkrétnej žaloby zo strany fyzickej osoby v úhrne na 450 000 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond je účastníkom súdnych sporov o náhradu škody titulom údajne zmarenej investície (s jedným subjektom sa vedú tri súdne spory celkovo za 99 450 tis. eur) a súdneho sporu o náhradu škody fyzickej osobe v hodnote 2 450 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vedie súdne spory najmä z dôvodu náhrady škody, preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ochrany osobnosti, antidiskriminačných žalôb, náhrad nemajetkovej ujmy, vydanie bezdôvodného obohatenia sa a podobne.

Ministerstvo hospodárstva SR vykázalo prírastok v hodnote súdnych sporov o 71 964 tis. eur, ktoré neboli vykázané v roku 2016. Z hodnoty 71 946 tis. eur tvorí najvyššiu hodnotu žaloba súkromnej spoločnosti o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu ÚRSO za roky 2004-2006 pri vydaní cenových rozhodnutí pre SPP, a.s.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vedie dlhoročný spor o náhradu škody údajne spôsobenú porušením povinností vyplývajúcich zo zmlúv s dodávateľom rušňov uzavretých ešte v druhej polovici deväťdesiatych rokov. Spoločnosť ZSSK, a.s. na základe vypracovanej právnej analýzy predpokladá, že žaloba je neodôvodnená, pretože dodávateľ nedodrжал zmluvné povinnosti z jednotlivých zmlúv.

Pasívne súdne spory spoločnosti Vodohospodárska výstavba, š.p. sú tvorené najmä súdnym sporom o škodu z porušenia nájomnej zmluvy (33 000 tis. eur) a súdnym sporom so Slovenskými elektrárňami, a.s. za neuhradenie pravidelnej platby v zmysle zmluvy o prevádzke VEG (23 887 tis. eur). Pre účely vyčíslenia čistého bohatstva je nutné znížiť túto hodnotu o podiel, ktorý pripadá na štát z dôvodu vlastníckeho podielu v SE,a.s. (34 %). **Výška tohto súdneho sporu pre účely čistého bohatstva tak predstavuje 15 765 tis. eur.**

Z ostatných podmienených záväzkov vykazuje najvyššiu hodnotu MH Manažment, a.s. Ide o možné plnenia z bývalých privatizačných zmlúv, ktoré boli do 31.12.2015 agendou Fondu národného majetku.

Pokles u podmienených pasív za Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s. bol spôsobený prehodnotením zmluvných povinností na obstaranie diaľnic a rýchlostných ciest v celkovej hodnote nedodaných prác za 366 000 tis. eur bez DHP.

Pokles podmienených pasív u MH Invest, s.r.o. bol spôsobený postúpením investičných zmlúv z MH Invest, s.r.o. na Slovenskú správu ciest v hodnote 223 000 tis. eur a samotnou realizáciou (postupným budovaním infraštruktúry pre priemyselné parky) v hodnote 100 000 tis. eur.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. schválila rozpočet investičných výdavkov na rok 2018 vo výške 127 009 tis. eur, čo spolu so zmluvami uzatvorenými do 31. decembra 2017 (ktoré majú plnenie až po 31. decembri 2017) spôsobilo najväčší medziročný nárast celkových podmienených pasív spoločnosti.

Z dôvodu vzájomných vzťahov na úrovni podmienených záväzkov (vzájomné súdne spory a poskytnuté záruky) je ich agregovaná hodnota pre účely čistého bohatstva znížená na hodnotu 13 802 825 tis. eur.

3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva

Pod ostatnými zložkami čistého bohatstva sa k 31.12.2017 vykazovali najmä aktívne súdne spory a pohľadávky po lehote splatnosti v štádiu vymáhania. Iné aktíva dosiahli v súhrnnej výške 9 027 681 tis. eur.

Za rok 2017 je súčasťou podmienených aktív aj hodnota lesných porastov (4 077 768 tis. eur) vypočítaná znalcom Národného lesníckeho centra a uvedená v poznámkach účtovnej závierky štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, š.p. Vplyv na podmienené aktíva a tým aj na čisté bohatstvo je len metodického charakteru a nepredstavuje reálny medziročný prírastok podmienených aktív k čistému bohatstvu (údaj bol zverejnený v účtovnej závierke Lesov SR, š.p. aj za rok 2016). Ministerstvo financií spracováva údaje o podmienených aktívach (ako aj podmienených pasívach) z účtovných závierok, pričom nie všetky údaje je možné získavať automatizovane. Z tohto dôvodu je nutné manuálne spracovanie údajov, čo však nie je kapacitne možné pri počte cca 8 000 subjektov verejnej správy. Z tohto dôvodu sa Ministerstvo financií SR zameria v budúcnosti pri tvorbe databázy podmienených aktív a pasív na hodnotovo významné subjekty resp. špecifické subjekty z pohľadu ich činnosti a potenciálu vzniku podmienených aktív resp. pasív.

Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora				(v tis. eur)
	2015	2016	2017	Δ 2017-2016
Ústredná správa a ostatné subjekty	1 336 074	4 992 997	8 885 463	3 902 632
Vyššie územné celky a ich účtovné jednotky	13 434	3 399	3 054	-345
Obce a ich účtovné jednotky	42 696	125 363	128 998	3 635
Spolu	1 392 204	5 121 759	9 027 681	3 905 922

Zdroj: MFSR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š.p. z dôvodu ocenenia lesného porastu, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných pozemkov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov vyššia o 79 185 tis. eur.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a.s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív, a to 3 407 584 tis. eur. Medziročný pokles podmienených aktív bol spôsobený najmä poklesom pohľadávok SKo, a.s. ukončením ich správy resp. vymáhania inkasom alebo trvalým odpisom.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov k 31.12.2017 boli konkurzné konania, exekučné rozhodnutia a súdne spory evidované Ministerstvom financií SR vo výške 389 065 tis. eur. Medziročne sa znížili o 5 040 tis. eur.

Vodohospodárska výstavba, š.p. vykazuje z celkovej hodnoty aktívnych súdnych sporov 407 770 tis. eur súdne spory voči Slovenským elektrárňam, a. s. o bezdôvodné obohatenie. Spor sa týka platieb,

ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š.p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné.

Z ostatných položiek podmienených aktív je významná pohľadávka Ministerstva financií SR voči Slovenskému záručnému a rozvojovému fondu, s.r.o. vo výške 117 943 tis. eur, ktorá sa rovná výške obchodného podielu Európskeho investičného fondu v SZRF, s.r.o.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP, a.s. si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností.

Skupina Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. vykázala k 31.12.2017 v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 107 004 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a.s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 100 000 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s EK.

Prehľad najväčších podmienených aktív	(v tis. eur)			
	2015	2016	2017	Δ 2017-2016
Pohľadávky v správe SKO, a.s.	0	3 504 230	3 407 584	-96 646
Súdne spory	805 125	819 070	847 680	28 610
Vodohospodárska výstavba, š. p.	411 020	407 877	410 824	2 947
Ministerstvo financií SR	394 105	394 105	389 065	-5 040
MH Manažment, a.s.	0	0	33 865	33 865
Ministerstvo vnútra SR	3 317	17 088	13 926	-3 162
Iné (štátne podniky)	412 293	546 632	4 481 519	3 934 887
Lesy SR, š.p.	0	44 947	4 077 768	4 032 821
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100 550	106 227	107 004	777
Slovenský plynárenský priemysel	171 996	201 835	101 343	-100 492
MH Manažment, a.s.	0	100 000	100 000	0
Exportno-importná banka	139 746	93 623	95 404	1 781
Spolu	1 217 418	4 869 932	8 736 783	3 866 851

Zdroj: Účtovné závierky subjektov

Pre koncept čistého bohatstva musia byť celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky. Časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š.p. so Slovenskými elektrárňami, a.s., bola od celkových podmienených aktív odpočítaná. Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a.s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu. Odpočítané boli tiež prijaté záruky EXIM banky, SEPS, a.s. a SPP, a.s. V týchto prípadoch, ak by boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by nevzrástlo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM banky a obchodné pohľadávky u SEPS, a.s. a SPP, a.s.). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj

zvýšenia vlastného imania verejného sektora. Pri pohľadávkach v správe SKo, a.s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy. Prevod splatných pohľadávok, ktoré odovzdávajú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a.s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív. Treťou úpravou pre výpočet čistého bohatstva je pohľadávka štátu voči investičným fondom vo výške 117 943 tis. eur. **Upravená výška podmienených aktív pre čisté bohatstvo k 31.12.2017 bola tak 5 831 292 tis. eur.**

Zoznam skratiek

CKS – Centrálny konsolidačný systém

DPH – daň z pridanej hodnoty

EFSF – Európsky nástroj finančnej stability

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu

ESA 2010 - Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010

EUROSTAT – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva

FNM SR – Fond národného majetku Slovenskej republiky

GNI – Hrubý národný príjem

HDP – hrubý domáci produkt

IPSAS - Medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor

KÚZ – konsolidovaná účtovná závierka

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MMF – Medzinárodný menový fond

OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OS – obchodné spoločnosti

OSN – Organizácia spojených národov

PPP – projekt verejno-súkromného partnerstva

PO – príspevkové organizácie

RO – rozpočtové organizácie

SDR – špeciálne práva čerpania, jednotná menová a účtovná jednotka používaná v rámci Medzinárodného menového fondu

SVS – Súhrnná výročná správa SR

SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŠZÚ – Štátny záverečný účet SR

ÚJ – účtovná jednotka

VÚC – vyššie územné celky

ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti - ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (rozpočtové pravidlá) - zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o účtovníctve - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy - zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

zákon o obecnom zriadení - zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

zákon o samosprávnych krajoch - zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov

zákon o Sociálnej poisťovni – zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov

zákon o zdravotných poisťovniach - zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o audítoroch - zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Slovník odborných pojmov

1. kapitola: Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Súhrnná výročná správa SR – súhrnný dokument, ktorý obsahuje údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka, súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky, údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti a ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky. (§ 29a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

Štátny záverečný účet SR – správa o rozpočtovom hospodárení Slovenskej republiky, ktorá obsahuje výsledky rozpočtového hospodárenia subjektov verejnej správy za príslušný rozpočtový rok v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka, vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky, údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu a ďalšie údaje o plnení rozpočtu verejnej správy. (§ 29 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

ESA 2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010 je medzinárodne kompatibilný rámec pre systematické a podrobné opísanie národnej ekonomiky, jeho súčastí a jeho vzťahov s ostatnými národnými ekonomikami. Je založený na Systéme národných účtov 2008 (SNÚ 2008). SNÚ bol vypracovaný v súčinnosti štatistických orgánov OSN, EÚ, OECD, MMF a Svetovej banky a predstavuje celosvetový štandard v oblasti uplatňovania národných účtov. ESA 2010 sa zaviedla Nariadením Rady (ES) 549/2013 z 21. mája 2013 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve a reálne sa začala uplatňovať od septembra 2014. ESA 2010 je revíziou ESA 95. Nové štandardy priniesli v oblasti verejných financií zmeny dôležité pre vykazovanie salda a dlhu verejnej správy. Popis implementácie metodiky ESA 2010 a najvýznamnejších metodologických zmien je uvedený v kapitole 1.5. v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2013.

Aprílová notifikácia – Podľa nariadenia Komisie 479/2009 členské štáty vykazujú Komisii (Eurostatu) plánované a aktuálne schodky a dlh sektora verejnej správy dvakrát ročne, prvý krát do 1. apríla bežného roka (roka n) a druhý krát do 1. októbra roka n. Zároveň členské štáty oznámia Eurostatu, ktoré vnútroštátne orgány sú zodpovedné za vykazovanie postupu pri nadmernom schodku. Do 1. apríla roka n členské štáty oznámia Eurostatu plánovaný schodok verejnej správy za rok n a aktualizovaný odhad ich skutočného schodku verejných financií za rok n – 1 a ich skutočné schodky verejných financií za roky n – 2, n – 3 a n – 4.

Októbrová notifikácia – aktualizácia aprílovej notifikácie, ktorá je nutná vzhľadom na to, že viacero údajov za verejnú správu je dostupných až po termíne aprílovej notifikácie (tie sú nahradené odhadmi). Ani októbrovú notifikáciu však nemožno považovať za zdroj definitívnych údajov za verejnú správu, pretože aktuálne výnosy niektorých daňových príjmov (DPPO a DPFO) sú známe za rok n – 1 až na začiatku n + 1. Aj po tomto termíne sú v prípade údajov za verejnú správu (a národné účty vo všeobecnosti) pomerne časté revízie údajov za minulé roky. Revízie sa robia jednak kvôli úpravám či spresneným interpretáciám samotnej metodiky ESA a tiež kvôli tomu, že

samotné krajiny (národné štatistické úrady) môžu v minulých údajoch odhaliť nezrovnalosti, ktoré v rámci revízií napravia.

Verejná správa – koncept, ktorý definujú národné účty (ESA 2010). Národné účty členia národné hospodárstvo (S.1) na päť inštitucionálnych sektorov: nefinančné korporácie (S.11), finančné korporácie (S.12), verejná správa (S.13), domácnosti (S.14) a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (S.15). Inštitucionálny sektor tvorí zoskupenie inštitucionálnych jednotiek, ktoré majú podobný charakter a ekonomické správanie (odvetvie produkčnej činnosti). Inštitucionálna jednotka je ekonomická jednotka oprávnená vlastniť výrobky a aktíva, prijímajúca záväzky a zaoberajúca sa ekonomickou činnosťou a transakciami s inými jednotkami vo vlastnom mene. Sektor verejnej správy tvoria inštitucionálne jednotky (subjekty) patriace do verejnej správy.

Verejné financie – alebo financie verejného sektora, je všeobecne zaužívaný výraz v ekonómii označujúci súhrn rozpočtov subjektov pod verejnou kontrolou alebo patriacich do verejného sektora. Verejný sektor môže byť definovaný rôzne v závislosti od cieľov analýzy a kritérií zaradenia subjektov do verejného sektora. Ak nie je uvedené inak, verejné financie sa v krajinách EÚ najčastejšie hodnotia na základe údajov národných účtov v metodike ESA 2010, ktorá definuje subjekt verejnej správy. V tejto publikácii sú použité tri koncepty hodnotenia verejných financií, ktoré sa od seba líšia rôznym pokrytím subjektov: verejná správa (ESA 2010), súhrnný celok verejnej správy a verejný sektor.

Subjekty verejnej správy SR – právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ktoré sú zaradené v súlade s metodikou ESA v ústrednej správe, miestnej samospráve a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia. (§ 3 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

- Ústrednú správu tvoria ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Ich počet, organizáciu a pôsobnosť ustanovuje zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy. V ústrednej správe sú zaradené aj ďalšie subjekty (vysoké školy, Rozhlas a televízia Slovenska, Fond národného majetku Slovenskej republiky, Slovenský pozemkový fond, štátne fondy, Slovenská konsolidačná, a.s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Tlačová agentúra SR, Audiovizuálny fond), ktoré hospodária s väčším či menším objemom verejných prostriedkov a ktorých pôsobnosť upravujú osobitné právne predpisy.
- Miestnu samosprávu predstavujú obce a vyššie územné celky – samosprávne kraje a ďalšie subjekty miestnej samosprávy. Obec je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt, samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami a jej základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. V Slovenskej republike je zriadených osem samosprávnych krajov, ktoré sú právnickými osobami samostatne hospodáriacimi s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami; zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov. Základnou legislatívou, ktorá upravuje pôsobnosť samospráv je zákon o obecnom zriadení a zákon o samosprávnych krajoch.

- Fondy sociálneho a zdravotného poistenia tvoria Sociálna poisťovňa zriadená zákonom o Sociálnej poisťovni a zdravotné poisťovne (v súčasnosti tri, z toho jedna štátna a dve súkromné), ktorých pôsobnosť ustanovuje zákon o zdravotných poisťovniach.

Rozpočet verejnej správy – strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky štátu. Zostavuje sa každoročne na tri rozpočtové roky. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet verejnej správy tvoria štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky a súhrn rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy vrátane príjmov a výdavkov súvisiacich s vykonávaním verejného zdravotného poistenia v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky (§ 4 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny rozpočet – základná súčasť rozpočtu verejnej správy, ktorou sa zabezpečuje financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok obsahuje rozpočtované príjmy, rozpočtované výdavky a finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív alebo štátnych finančných pasív (§ 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Superdividenda – metodika ESA, na rozdiel od podnikového účtovníctva, rozoznáva dividendy a superdividendy. Superdividendy sú dividendy, ktoré sú vysoké z pohľadu poslednej (nedávnej) výšky úrovne dividend a ziskov. Logika členenia je tá, že pokiaľ dividendy rozdeľujú príjem z majetku, superdividendy rozdeľujú čisté bohatstvo podniku, keď znižujú vlastné zdroje podniku (vlastné imanie), predstavujú teda výber kapitálu (capital withdrawal). Inak povedané, dividendy prináležia bežnému zisku (operating profit), ktorý pochádza zo štandardných hlavných činností podniku (core business operations) a superdividendy prináležia iným (špeciálnym) výnosom. Na určenie výšky superdividend sa používa tzv. superdividendový test.

2. kapitola: Hospodárenie verejnej správy - požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Bilancia rozpočtu verejnej správy – alebo bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie v tomto dokumente pozostáva z kombinácie klasifikácie kódov ESA 2010 a rozpočtovej klasifikácie.

Saldo rozpočtu verejnej správy – môže mať charakter schodku alebo prebytku. Schodok je záporný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. Prebytok je kladný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. V metodike národných účtov sa saldo verejnej správy nazýva „čisté pôžičky poskytnuté/prijaté“. Ich výška predstavuje sumu, ktorú verejná správa môže poskytnúť alebo prijať ako pôžičku na financovanie svojich nefinančných operácií.

Štrukturálne saldo – saldo rozpočtu verejnej správy upravené o vplyv hospodárskeho cyklu a jednorazové a dočasné vplyvy. Referenčná hodnota medziročnej zmeny štrukturálneho salda sa

používa na hodnotenie charakteru fiškálnej politiky, či je expanzívna (medziročné zvyšovanie / znižovanie štrukturálneho schodku / prebytku) alebo reštriktívna (medziročné znižovanie / zvyšovanie štrukturálneho schodku / prebytku).

Jednorazové vplyvy – všeobecne definované ako príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo verejnej správy. Úprava salda verejnej správy o takéto vplyvy umožňuje analyticky vhodnejšie posúdenie jeho vývoja v čase.

Dlh verejnej správy hrubý – alebo hrubý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej (menovitej) hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov (bez akcií) a prijatých pôžičiek (bez záväzkov z nesplatených úrokov). Súčasťou prijatých pôžičiek sú aj imputované pôžičky, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu. Dlh je konsolidovaný, teda sú vylúčené všetky záväzky a recipročné pohľadávky jednotiek patriacich do sektora VS. (Príručka vládneho deficitu a dlhu, vydanie 2013)

Dlh verejnej správy čistý – alebo čistý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a SDR, hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote. Čistý dlh vyjadruje schopnosť verejnej správy splatiť svoj maastrichtský dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. (Code of Conduct - Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes)

Európske fiškálne pravidlá – vznikli z potreby dodržiavania fiškálnej disciplíny v rámci Hospodárskej a menovej únie (eurozóny) kvôli zachovaniu stability spoločnej meny euro. Predstavujú súbor pravidiel numerických, procesných ale aj pravidiel transparentnosti o zverejňovaní údajov o hospodárení štátu. Pravidlá sú zakotvené v právnych predpisoch EÚ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, nariadenia, smernica) ale ich súčasťou je aj medzinárodná zmluva. Predchodcom fiškálnych pravidiel EÚ boli tzv. maastrichtské kritériá, ktoré stanovili podmienky pre členstvo v eurozóne v podobe referenčnej hodnoty pre deficit (3 % HDP) a dlh verejnej správy (60 % HDP). Kvôli potrebe udržiavať fiškálnu disciplínu aj po vstupe do eurozóny bol v roku 1997 schválený Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact – SGP), ktorý obsahuje aj sankcie, ak deficit krajiny prekročí 3% HDP. V dôsledku ekonomickej a finančnej krízy bol SGP v roku 2011 druhý krát revidovaný (prvý krát v roku 2005) a boli prijaté ďalšie štyri nariadenia s cieľom sprísnenia pravidiel fiškálneho dohľadu a rozšírenia dohľadu aj na makroekonomickú oblasť. Tzv. Six-pack priniesol predovšetkým sprísnenie sankcií, keď krajina môže byť penalizovaná za nedodržiavanie fiškálnych pravidiel až do výšky 0,5 % HDP, väčšiu orientáciu na pravidlo verejného dlhu (jeho nedodržiavanie bolo dovtedy prakticky ignorované) a povinnosť konsolidovať verejný rozpočet aj po znížení deficitu pod 3 % HDP tempom znižovania štrukturálneho salda minimálne o 0,5% HDP až po dosiahnutie strednodobého cieľa (medium-term objective – MTO). Medzinárodná zmluva, ktorá bola podpísaná 25 členskými krajinami Európskej únie (všetky s výnimkou Česka a Veľkej Británie) v roku 2012, stanovila povinnosť zaviesť pravidlo o vyrovnanom štrukturálnom salde verejnej správy do národnej legislatívy (tzv. Fiscal compact). Naposledy v roku 2013 boli schválené dve nariadenia, ktoré ďalej sprísňujú a prehlbujú fiškálny dohľad v krajinách eurozóny (tzv. Two-pack). Podľa nich musia

krajiny eurozóny napríklad každoročne do 15. októbra predkladať Európskej komisii na posúdenie návrh rozpočtového plánu na nasledujúci rok.

Stratégia riadenia štátneho dlhu – ďalej len stratégia, je strategický dokument, ktorý stanovuje základné rámce a smerovanie politiky riadenia štátneho dlhu. Stratégia formuluje vrcholové kvantitatívne ukazovatele a parametre štátneho dlhu a stanovuje tiež ciele, ktoré by mali prispieť ku kvalitatívnemu zlepšeniu riadenia dlhu. Dokument ďalej popisuje vývoj a štruktúru štátneho dlhu SR, makroekonomické a fiškálne východiská a riziká dlhového portfólia. Od stratégie sú odvodené jednotlivé predpisy upravujúce pravidlá pre riadenie rizík štátneho dlhu, limity pozícií štátu a systém kontroly. Podľa Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je stratégia súčasťou Rozpočtu verejnej správy SR a vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie je súčasťou Súhrnnej výročnej správy SR.

3. kapitola: Čisté bohatstvo

Čisté bohatstvo – súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov miestnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky a podmienené záväzky, iné aktíva a iné pasíva. (Čl. 2e ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Vlastné imanie – vlastný zdroj krytia majetku, vyjadruje nárok na majetok podniku po odpočítaní všetkých jeho účtovných dlhov. Vlastné imanie predstavuje v súvahe rozdiel medzi hodnotou majetku (aktív) a hodnotou záväzkov v širšom zmysle. Podľa slovenskej právnej úpravy pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva vlastné imanie tvorí: základné imanie, kapitálové fondy, fondy zo zisku, oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Verejný sektor – pre potreby súhrnnej správy definovaný ako sektor, za ktorý sa vyčísluje čisté bohatstvo. Okrem verejnej správy podľa metodiky ESA 2010 zahŕňa podniky štátnej správy, podniky miestnej samosprávy a NBS.

Podniky verejnej správy – súhrnné pomenovanie používané v tomto dokumente pre podniky štátnej správy a podniky miestnej samosprávy, ktoré sú definované legislatívou. Keďže podniky štátnej správy a samosprávy sú definované pre potreby výpočtu čistého bohatstva, do ktorého vchádzajú len podniky s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %, tento pojem môže byť použitý aj širšie, teda na všetky podniky bez obmedzenia majetkovej účasti štátu.

Podnik štátnej správy – štátny podnik, obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 % jej základného imania a právnická osoba zriadená zákonom, v ktorej má štát kvalifikovanú účasť; kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 20 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkovane prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má držiteľ nepriameho podielu kvalifikovanú účasť (Čl. 2f ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti).

Podnik miestnej samosprávy – obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou miestnej samosprávy v minimálnej výške 20 % jej základného imania (Čl. 2g ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Implicitné záväzky – rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy (Čl. 2h ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti). Najznámejším príkladom sú starobné dôchodky z priebežného piliera dôchodkového systému.

Podmienené záväzky – iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasti individuálnej účtovnej závierky (zákon o účtovníctve). Nejde teda o záväzok, ktorý je vykázaný na súvahových položkách pasív, pretože nie je splnená podmienka na ich zaúčtovanie - výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené, úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý. Ako iné pasíva sa vykazuje:

1. možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
2. povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

PPP projekt – forma spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom s cieľom financovania výstavby, rekonštrukcie, prevádzky a údržby infraštruktúry a poskytovania verejných služieb prostredníctvom tejto infraštruktúry. V rámci PPP projektov sú subjekty verejného sektora partnerom a zákazníkom súkromného sektora, od ktorého nakupujú služby. Súkromný partner v zásade financuje výstavbu a prevádzkuje dielo a ako protihodnota je mu umožnené poskytovať služby spojené s týmto dielom za platby od jeho používateľov alebo od verejného partnera. Dôležitou charakteristikou PPP je rozdelenie rizík spojených s výstavbou a prevádzkou diela medzi súkromným a verejným partnerom a dlhodobosť zmluvných vzťahov medzi súkromným a verejným partnerom.

Centrálny konsolidačný systém – systém zberu, spracovania, analyzovania, konsolidovania a prezentovania údajov z účtovníctva od účtovných jednotiek súhrnného celku. Súčasťou Centrálného konsolidačného systému je spracovanie údajov z finančných výkazov a konsolidačného balíka.

Príloha č. 1

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy (tis. eur)						
	VP v %	VI/VH	2015	2016	2017	Δ(2017-2016)
Ministerstvo dopravy a výstavby SR						
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	1 648 189	1 678 479	1 680 125	1 646
		VH	17 189	8 173	102	-8 071
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	114 215	114 338	114 487	149
		VH	77	123	149	26
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	149 165	143 487	139 726	-3 761
		VH	-5 889	-5 152	-4 045	1 107
Technická obnova a ochrana železníc, a.s.* ⁶	100,00	VI	3 214	3 262	-962	-4 224
		VH	208	65	-4 223	-4 288
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*	100,00	VI	3 498 057	3 746 281	3 794 901	48 620
		VH	23 383	28 223	29 114	891
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	230 078	232 107	232 567	460
		VH	2 183	2 277	342	-1 935
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	593 587	591 262	592 090	828
		VH	810	-2 063	828	2 891
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	68 788	68 839	69 954	1 115
		VH	2 043	1 182	1 582	400
Letisko Sliač, a. s.	100,00	VI	1 864	1 763	1 813	50
		VH	103	-90	50	140
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.*	99,53	VI	947	810	866	56
		VH	-150	-137	-144	-7
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	22 264	21 744	21 527	-217
		VH	-84	-520	-216	304
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	241 474	235 444	232 023	-3 421
		VH	-7 320	-6 297	-3 598	2 699
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	52 262	51 940	52 532	592
		VH	2 001	1 478	1 923	445
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	20 240	19 569	19 321	-248
		VH	-451	-672	-392	280
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	15 599	15 662	15 678	16
		VH	-174	83	36	-47
MH Invest, s.r.o.* ³	100,00	VI	109 188	96 483	127 375	30 892
		VH	-655	-142 705	-88 044	54 661
Ministerstvo zdravotníctva SR						
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	126 353	-67 068	-31 683	35 385
		VH	17 619	-112 338	35 884	148 222
Spoločnosť pre zavedenie unitárneho systému verejného zdrav. poistenia a. s.* ⁷	100,00	VI	0	-1	1	2
		VH	-4	-1	-1	0
Letecká vojenská nemocnica, a.s.*	100,00	VI	2 971	2 719	2 291	-428
		VH	-446	-253	-427	-174
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	28 917	29 181	29 191	10
		VH	1 031	264	11	-253

	VP v %	VI/VH	2015	2016	2017	Δ(2017-2016)
Národný ústav srdcových a ciev. chorôb, a.s.*	100,00	VI	98 053	98 132	98 499	367
		VH	47	79	367	288
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	27 640	28 351	28 704	353
		VH	748	711	353	-358
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	31 426	34 198	35 450	1 252
		VH	1 064	2 772	1 252	-1 520
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	20 597	21 530	22 411	881
		VH	1 012	933	882	-51
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	4 293	4 492	4 641	149
		VH	240	235	184	-51
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	5 966	5 779	5 798	19
		VH	48	-154	25	179
Ministerstvo financií SR						
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	295 540	296 133	296 981	848
		VH	3 036	2 529	3 478	949
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	292 331	281 134	281 388	254
		VH	489	-4 685	254	4 939
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	21 568	21 432	21 771	339
		VH	2 454	2 346	1 623	-723
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	14 186	16 880	15 435	-1 445
		VH	7 300	9 798	9 318	-480
Mincovňa Kremnica, š.p.	100,00	VI	18 428	19 754	20 413	659
		VH	1 081	1 357	697	-660
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	599 664	621 066	638 440	17 374
		VH	72 984	57 360	74 255	16 895
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	14 510	9 100	9 978	878
		VH	-6 390	-5 411	879	6 290
Ministerstvo hospodárstva SR						
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	2 586 993	2 738 577	2 622 039	-116 538
		VH	435 119	462 989	318 764	-144 225
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	3 809 419	3 936 356	4 012 201	75 845
		VH	23 952	116 833	66 133	-50 700
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	341 144	334 705	354 824	20 119
		VH	57 944	50 860	70 694	19 834
Stredoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	842 353	854 694	783 064	-71 630
		VH	65 646	78 010	6 411	-71 599
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	646 317	617 092	576 444	-40 648
		VH	22 702	41 251	15 824	-25 427
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	317 513	314 846	318 241	3 395
		VH	7 130	4 608	3 612	-996
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	224 344	228 075	228 276	201
		VH	14 196	12 903	7 701	-5 202
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	6 387	26 537	53 694	27 157
		VH	-8	-596	-869	-273

	VP v %	VI/VH	2015	2016	2017	Δ(2017-2016)
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	2 336	2 279	2 234	-45
		VH	9	8	37	29
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	23	133 385	214 241	80 856
		VH	-5	-19 458	79 083	98 541
Ministerstvo obrany SR						
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	71 533	70 980	71 093	113
		VH	253	133	177	44
HOREZZA, a.s.*	100,00	VI	18 462	18 341	17 740	-601
		VH	217	-122	-601	-479
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	30 707	30 080	50 404	20 324
		VH	-1 253	-627	324	951
Nemocnica svätého Michala, a. s.	50,00	VI	86 789	79 522	83 247	3 725
		VH	-6 248	-7 266	3 725	10 991
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	25 797	25 880	25 524	-356
		VH	-1 503	-1 130	-929	201
Ministerstvo vnútra SR						
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	15 519	15 378	15 328	-50
		VH	2	-141	-18	123
Nemocnica svätého Michala, a. s.*	50,00	VI	86 789	79 522	83 247	3 725
		VH	-6 248	-7 266	3 725	10 991
Ministerstvo zahraničných vecí SR						
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	52 972	53 120	53 405	285
		VH	243	379	528	149
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR						
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	2 774	2 818	2 880	62
		VH	91	117	126	9
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR						
Biont, a. s.	95,00	VI	5 578	5 874	6 289	415
		VH	97	296	475	179
Správa štátnych hmotných rezerv SR						
Poľnohárup Tatry, a.s.	100,00	VI	1 326	1 366	1 404	38
		VH	31	45	48	3
Spoločnosť pre skladovanie, a.s. ⁵	13,45	VI	81 489	82 069	82 970	901
		VH	613	580	901	321
Ministerstvo životného prostredia SR						
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.	100,00	VI	955 161	940 339	936 353	-3 986
		VH	-4 510	-7 990	-7 516	474
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	449 834	450 046	446 329	-3 717
		VH	923	1 209	3 500	2 291
Ministerstvo pôdohospodárstva SR						
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	760 176	760 038	760 554	516
		VH	7 790	7 281	7 522	241
Lesopôdohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	26 388	26 476	26 595	119
		VH	87	88	131	43

	VP v %	VI/VH	2015	2016	2017	Δ(2017-2016)
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	50 079	43 210	37 651	-5 559
		VH	-6 033	-6 868	-5 559	1 309
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š.p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š.p.)	100,00	VI	25 316	25 125	24 990	-135
		VH	84	100	42	-58
Agroinštitút Nitra, š.p.	100,00	VI	2 278	2 281	2 237	-44
		VH	-2	3	-44	-47
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š.p.	100,00	VI	5 746	5 747	5 801	54
		VH	186	44	76	32
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	2 304	1 964	2 116	152
		VH	-269	-336	153	489
Závodisko, š. p.	100,00	VI	2 781	2 647	2 665	18
		VH	3	-132	18	150
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR						
Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p.	100,00	VI	3 106	3 254	3 423	169
		VH	128	191	239	48
Biont, a. s.	5,00	VI	5 578	5 874	6 289	415
		VH	97	296	475	179
MH Manažment, a.s.						
Bratislavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	24 122	25 085	24 353	-732
		VH	824	1 033	-632	-1 665
Martinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	32 588	32 530	32 284	-246
		VH	-450	-59	-246	-187
Trnavská teplárenská, a.s.	100,00	VI	23 248	23 258	23 321	63
		VH	11	19	81	62
Zvolenská teplárenská, a.s.	100,00	VI	18 618	17 555	15 812	-1 743
		VH	137	-1 063	-1 743	-680
Žilinská teplárenská, a.s.	100,00	VI	33 088	33 612	33 896	284
		VH	278	514	347	-167
Tepláreň Košice, a.s.	100,00	VI	46 395	47 454	48 840	1 386
		VH	-6	1 059	1 500	441
Dlhopis, o.c.p., a.s.	100,00	VI	1 527	1 788	2 144	356
		VH	453	420	491	71
Poliklinika Tehelná, a.s. ⁸	100,00	VI	1 736	1 956	1 995	39
		VH	-228	220	38	-182
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	12 050	12 589	12 517	-72
		VH	829	538	-72	-610
Kúpele Sliač, a.s.	72,54	VI	3 734	3 230	2 674	-556
		VH	-464	-503	-556	-53
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	40 127	40 726	41 351	625
		VH	648	599	774	175
Eurobus, a.s.	39,50	VI	21 497	21 770	21 944	174
		VH	497	324	215	-109
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	5 234	4 741	4 590	-151
		VH	294	-493	-151	342

	VP v %	VI/VH	2015	2016	2017	Δ(2017-2016)
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	5 117	5 120	5 122	2
		VH	11	13	14	1
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	6 787	6 789	6 807	18
		VH	0	3	18	15
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	8 747	8 922	9 493	571
		VH	981	677	761	84
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	6 260	6 349	6 072	-277
		VH	-191	90	-277	-367
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	6 823	6 888	7 204	316
		VH	315	65	316	251
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	11 845	11 592	11 771	179
		VH	566	-252	97	349
SAD Prievidza, a.s.	39,66	VI	13 421	14 095	14 934	839
		VH	616	755	593	-162
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	13 219	13 575	13 771	196
		VH	928	947	795	-152
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	12 996	13 164	12 878	-286
		VH	1 253	296	-98	-394
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	12 258	12 674	13 653	979
		VH	-704	444	1 102	658
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	13 670	13 765	13 913	148
		VH	389	427	501	74
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	8 790	9 074	8 310	-764
		VH	214	284	341	57
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	14 596	14 624	14 167	-457
		VH	136	428	-150	-578
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	8 328	9 454	10 372	918
		VH	637	1 126	918	-208

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

* Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA 2010

(1) V zozname sa nachádzajú len podniky ovládané priamo kapitolou štátneho rozpočtu, nie sú uvedené ich spoločné, dcérske či pridružené účtovné jednotky.

(2) Fond národného majetku SR bol zrušený k 15.12.2015, zostávajúce majetkové účasti v podnikoch prešli od 1.1.2016 na MH Manažment, a.s.

(3) Spoločnosť MH Invest, s.r.o. bola k 24.03.2018 prevedená z MDaV SR na Ministerstvo hospodárstva SR.

(4) V tabuľke sú uvedené len podniky štátnej správy, ktoré sú podľa ústavného ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti definované ako spoločnosti s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %. Ostatné spoločnosti patriace pod kapitoly štátneho rozpočtu mali k 31.12.2017 nasledovnú majetkovú účasť štátu: Poštová banka, a.s. 0,03 %, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,02 %, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,05 %, Bardejovské kúpele, a.s. 0,08 %.

(5) Spoločnosť pre skladovanie, a.s. s priamym vlastníckym podielom štátu 13,45 % je zaradená medzi podniky štátnej správy, pretože zvyšný podiel Spoločnosti pre skladovanie, a.s. vo výške 86,55 % vlastní Transpetrol, a.s., ktorý je v 100 % vlastníctve štátu. Spoločnosť pre skladovanie, a.s. je preto prostredníctvom priameho a nepriameho podielu tiež v 100 % vlastníctve štátu.

(6) Spoločnosť zanikla dňa 31.03.2018 formou zlúčenia so spoločnosťou Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá sa stala jej právnym nástupcom.

(7) Zmena obchodného mena spoločnosti s platnosťou od 22.03.2018 na Debitum, a.s.

(8) S platnosťou od augusta 2018 sa spoločnosť stala subjektom verejnej správy.

monks

SÚVAHA 31. 12. 2017
(v tis. eur)

AKTÍVA		2017	2016
MAJETOK		65 179 662	63 683 435
A. Neobežný majetok		52 218 824	51 106 968
A.I. Dlhodobý nehmotný majetok		811 477	942 696
A.II. Dlhodobý hmotný majetok		44 962 577	43 501 741
A.III. Dlhodobý finančný majetok		6 444 770	6 662 531
B. Obežný majetok		12 459 387	12 079 046
B.I. Zásoby		1 899 656	1 922 515
B.II. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy		767 442	646 760
B. III Pohľadávky		5 704 300	5 767 065
B.IV. Finančné účty a krátkodobý finančný majetok		4 085 810	3 740 236
B.V. Poskytnuté návratné finančné výpomoci		2 179	2 470
C. Časové rozlíšenie		501 451	497 421
PASÍVA		2017	2016
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY		65 179 662	63 683 435
A. Vlastné imanie		-19 962 428	-18 875 763
A.I. Oceňovacie rozdiely		36 253	-47 154
A.II. Výsledok hospodárenia		-20 191 827	-19 036 314
A.II.1. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov		-17 093 367	-17 617 503
A.II.2. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie		-3 098 460	-1 418 811
A.III. Podiely iných účtovných jednotiek		193 146	207 705
B. Záväzky, rezervy, bankové úvery a výpomoci		76 854 448	72 538 711
B.I. Rezervy		26 592 243	23 521 713
B.II. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy		630 147	584 062
B.III. Záväzky		40 809 522	38 155 918
B.IV. Bankové úvery a výpomoci		8 822 536	10 277 018
C. Časové rozlíšenie		8 287 643	10 020 487

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT 31. 12. 2017
(v tis. eur)

NÁKLADY		2017	2016
I.	Spotrebované nákupy a služby	10 783 043	9 655 145
II.	Osobné náklady	8 126 558	7 666 478
III.	Dane a poplatky	29 950	25 293
IV.	Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti	3 048 056	7 754 697
V.	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	9 943 336	3 335 984
VI.	Finančné náklady	1 787 539	1 784 145
VII.	Mimoriadne náklady	1 262	1 305
VIII.	Náklady na transfery	25 151 277	24 320 717
NÁKLADY SPOLU		58 871 021	54 543 764
VÝNOSY, DAŇ Z PRÍJMOV A VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA		2017	2016
I.	Tržby za vlastné výkony a tovar	28 874 485	26 271 571
II.	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	15 766 065	15 672 085
III.	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti	3 935 829	3 314 511
IV.	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1 957 406	2 183 062
V.	Finančné výnosy	1 289 005	1 063 065
VI.	Mimoriadne výnosy	4 045	6 077
VII.	Výnosy z transferov	3 955 716	4 615 709
VÝNOSY SPOLU		55 782 551	53 126 080
Výsledok hospodárenia pred zdanením		-3 088 470	-1 417 684
Splatná daň z príjmov		10 452	10 121
Dodatočne platená daň z príjmov		-361	486
Výsledok hospodárenia po zdanení		-3 098 561	-1 428 291
z toho:			
pripadajúci na podiely iných účtovných jednotiek		84	-65

I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE A ZVEREJNENIA

1. Právny dôvod na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy Slovenskej republiky

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Primerane boli použité aj ustanovenia Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008–31 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (ďalej len „opatrenie“), a to v oblasti použitých metód konsolidácie a postupu konsolidácie.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy je sprístupnená k nahliadnutiu v sídle konsolidujúcej účtovnej jednotky, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. V elektronickej podobe je súhrnná účtovná závierka uložená aj v Registri účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2017 bola spracovaná v súlade s § 22a zákona o účtovníctve na základe agregácie:

- konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy,
- konsolidovaných účtovných závierok obcí (1 113),
- konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov (8),
- individuálnych účtovných závierok obcí, ktoré nemali povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku za príslušný rok (1 804),
- individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy založených podľa osobitných predpisov¹ (38).
- individuálnych účtovných závierok neziskových organizácií, záujmových združení a ostatných subjektov verejnej správy nezahrnutých v konsolidovaných závierkach subjektov verejnej správy (233).

V nasledujúcom texte poznámok sa pre účely opisu významných položiek aktív, pasív, nákladov a výnosov zoskupujú organizácie súhrnného celku do skupín: ústredná správa, územná samospráva a ostatné subjekty, pričom:

Ústrednou správou sa rozumejú štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti, v ktorých majú ústredné orgány štátnej správy majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy. Od roku 2016 sa v ústrednej správe vykazujú aj štátne podniky (18) a štátne účelové fondy (3).

¹ Napríklad zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, zákon č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky, zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Subjektmi územnej samosprávy sa rozumejú obce, vyššie územné celky, rozpočtové a príspevkové organizácie obcí a vyšších územných celkov, obchodné spoločnosti obcí a vyšších územných celkov, v ktorých majú obce alebo vyššie územné celky majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovaných účtovných závierok obcí a vyšších územných celkov. Za rok 2017 z celkového počtu obcí a miest vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc, nezostavovalo KUZ 1 804 z nich.

Ostatnými subjektmi sa rozumejú verejné vysoké školy (20), Sociálna poisťovňa, Slovenský pozemkový fond, Audiovizuálny fond, Rada pre vysielanie a retransmisiu, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ústav pamäti národa, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, Danubiana, Fond na podporu umenia, Fond na podporu vzdelávania, Fond na podporu kultúry národnostných menšín, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Rada pre riešenie krízových situácií, Úrad komisára pre deti, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, a neziskové organizácie územnej samosprávy, ktoré sú vedené v registri organizácií ako subjekty verejnej správy.

2. Informácie o súhrnnom celku verejnej správy

Do súhrnného celku za rok 2017 boli zaradené účtovné jednotky v súlade s §22a zákona o účtovníctve. Súhrnný celok verejnej správy za rok 2017 tvorilo spolu 8 182 účtovných jednotiek. Spôsob zahrnutia jednotiek do súhrnného celku je na základe a) princípu kontroly – rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obchodné spoločnosti, štátne podniky a štátne fondy – a b) zaradenia ostatných subjektov do sektora verejnej správy – napr. verejné vysoké školy, obce, vyššie územné celky, neziskové organizácie a ďalšie.

Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky nevykonáva reálne kontrolu nad všetkými účtovnými jednotkami súhrnného celku, z tohto dôvodu je pre ich zahrnutie rozhodujúce to, či sú subjektom verejnej správy (§22a ods. 3 zákona o účtovníctve).

Z tohto dôvodu nie je súhrnný celok totožný so sektorom verejnej správy, nakoľko zahŕňa aj tie jednotky, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy. Do súhrnného celku naopak nie sú zahrnuté jednotky v likvidácii alebo v konkurze a organizácie, ktoré ukončili svoju činnosť v priebehu roka 2016 resp. k 1.1.2017.

V porovnaní s rokom 2016 je počet organizácií v súhrnnom celku v absolútnom vyjadrení vyšší o 235, a to najmä z dôvodu zahrnutia vyššieho počtu neziskových organizácií obcí (432), podľa princípu príslušnosti k verejnej správe. V roku 2016 bol uvedený počet organizácií (194) len na základe predložených účtovných výkazov. Táto zmena umožňuje poskytnúť informáciu o celkovom počte subjektov súhrnného celku ako aj o počte organizácií, ktoré sa reálne svojimi údajmi z predložených účtovných výkazov podieľajú na hodnote aktív, pasív a výsledku hospodárenia.

Vyššie územné celky vykazovali vo svojich konsolidovaných celkoch spolu 12 obchodných spoločností (medziročne o 1 menej) a obce 545 (medziročne o 19 viac).

V rámci ostatných subjektov dosiahli neziskové organizácie (štatisticky zaradené do sektora verejnej správy) medziročný nárast o 251, pričom založených územnou samosprávou je 432 (záujmové združenia miest a obcí, neziskové organizácie, združenia).

Počet organizácií v súhrnnom celku podľa druhu		
	2017	2016
Súhrnný celok spolu	8 184	7 949
v tom		
Ústredná správa	903	908
Rozpočtové a príspevkové organizácie štátu	826	832
Obchodné spoločnosti štátu a štátne podniky	74	73
Štátne účelové fondy	3	3
Územná samospráva	6 798	6 805
Rozpočtové a príspevkové organizácie územnej samosprávy*	3 307	3 332
Obchodné spoločnosti územnej samosprávy*	557	539
Obce	2 926	2 926
Vyššie územné celky	8	8
Ostatné subjekty	483	231
Verejné vysoké školy	20	20
Ostatné subjekty založené zákonom	18	17
Neziskové organizácie *	445	194

*Za rok 2017 nepredložilo 9 obcí, 22 rozpočtových organizácií, 3 príspevkové organizácie a 211 neziskových organizácií účtovné závierky, ktoré neboli započítané do výkazov súhrnnej závierky.

Bližší prehľad o počte subjektov súhrnného celku je uvedený v prílohe č. 1 poznámok súhrnnej účtovnej závierky.

3. Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

Účtovné zásady a účtovné metódy sú uplatňované v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania pre jednotlivé právne formy účtovných jednotiek, ktoré sú definované:

- opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovaní a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/22930/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre zdravotné poisťovne a
- medzinárodnými štandardami pre finančné výkazníctvo (IFRS) v prípade niektorých obchodných spoločností.

Pre účely zostavenia súhrnnej účtovnej závierky sa výkazy účtovných jednotiek, ktorých právna forma je iná než rozpočtová organizácia, upravili prostredníctvom *prevodových mostíkov* na štruktúru výkazov platných pre Ministerstvo financií SR. Tým je zabezpečená agregácia údajov v rovnakej štruktúre za všetky účtovné jednotky v celku. Číselné údaje v poznámkach súhrnnej účtovnej závierky sú vykazované v mene euro, zaokrúhlené na tisíce.

4. Ďalšie informácie z konsolidovaných a individuálnych účtovných závierok

Opis položiek v účtovných výkazoch závierky (súvaha, výkaz ziskov a strát) sa zakladá na informáciách, ktoré sú uvedené v poznámkach individuálnych alebo konsolidovaných účtovných závierkach subjektov súhrnného celku, výročných správ a na informáciách vyžiadaných materskou účtovnou jednotkou. Pre tieto účely je možné nahliadnuť do Registra účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

II. INFORMÁCIE O METÓDACH A POSTUPE KONSOLIDÁCIE

1. Informácie o použitých metódach konsolidácie

Na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky boli primerane použité metódy a postupy konsolidácie podľa opatrenia ku konsolidácii vo verejnej správe. Účtovné jednotky boli zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky nasledovnými metódami:

Metóda zahrnutia účtovných jednotiek do súhrnného celku	
Druh účtovnej jednotky	Metóda
Rozpočtové a príspevkové organizácie	metóda úplnej konsolidácie
Obce a vyššie územné celky	metóda úplnej konsolidácie
Štátne fondy	metóda úplnej konsolidácie
Obchodné spoločnosti štátu (dcérske ÚJ) a štátne podniky	metóda úplnej konsolidácie
Verejné vysoké školy	metóda úplnej konsolidácie
Ostatné subjekty podľa osobitného zákona	metóda úplnej konsolidácie
Spoločné a pridružené účtovné jednotky	metóda vlastného imania

Popis metód konsolidácie

- Metóda úplnej konsolidácie

Pri použití tejto metódy sa prispôsobujú účtovné výkazy všetkých dcérskych účtovných jednotiek na štruktúru výkazov účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie. Položky účtovných výkazov sa do agregácie preberajú v plnej miere a identifikované vzájomné vzťahy v rámci súhrnného celku sa vylučujú v plnej výške.

- Metóda vlastného imania

Pri použití tejto metódy sa položky účtovných výkazov spoločných a pridružených účtovných jednotiek do agregácie nepreberajú. Zosúladí sa hodnota podielov konsolidujúcej účtovnej jednotky

na konsolidovanej účtovnej jednotke s tou časťou reálnej hodnoty majetku a záväzkov účtovnej jednotky, ktorá na tieto podiely pripadá.

Postup pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky

▪ Prevod účtovných výkazov na rovnaký základ a štruktúru

Za spoločný základ účtovných výkazov bola použitá štruktúra individuálnej účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Týkalo sa to všetkých obchodných spoločností, štátnych podnikov, verejných vysokých škôl, Sociálnej poisťovne a ostatných subjektov verejnej správy. Prevod údajov sa zabezpečuje použitím prevodových mostíkov, ktoré vypracovalo Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. V rámci spracovania údajov dochádza aj k zosúladieniu metodických odlišností vyplývajúcich z rôznych postupov účtovania (napríklad odúčtovanie pohľadávok a záväzkov, vykazovanie rezervy a opravných položiek).

▪ Agregácia údajov

Agregovali sa konsolidované účtovné závierky, individuálne účtovné závierky a podklady pre identifikáciu vzájomných vzťahov. Ak bola účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku na nižšej úrovni, bola vykázaná v rámci konsolidovaných výkazov materskej účtovnej jednotky (napr. obchodná spoločnosť obce).

▪ Konsolidačné operácie

V rámci súhrnného celku boli vykonané konsolidačné operácie v oblasti pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov. V prípade nekonzistentne vykázaných vzájomných vzťahov sa pred elimináciou vykonala ich úprava. Na identifikáciu vzájomných vzťahov boli spracované *konsolidačné balíky* a za obce a ich organizácie boli spracované formuláre vzájomných vzťahov.

V rámci súhrnného celku nebola vykonaná konsolidácia kapitálu a ani konsolidácia medzivýsledku.

Z dôvodu odlišnej metodiky účtovania niektorých transakcií, časového posunu vykázania vzájomných hodnôt, ako aj z dôvodu neidentifikovaných vzájomných vzťahov v rovnakej hodnote neboli na úrovni súhrnnej účtovnej závierky eliminované nasledovné vzťahy:

- daň z príjmu právnických osôb, fyzických osôb, daň z pridanej hodnoty,
- sociálne a zdravotné poistenie v oblasti pohľadávok, záväzkov, nákladov a výnosov,
- ostatné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy s rozdielnou hodnotou vykázanou v podkladoch pre eliminácie za jednotlivé účtovné jednotky.

▪ Spracovanie výkazov súhrnnej účtovnej závierky

Výkazy súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy za rok 2017 sa predkladajú v skrátenej štruktúre. Vzhľadom na to, že ich štruktúra nie je predpísaná žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom, boli použité princípy medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS), ktoré kladú dôraz na významnosť a prehľadnosť údajov. V prípade, že v budúcnosti dôjde k zmene štruktúry

súhrnnej účtovnej závierky bude zabezpečená porovnateľnosť údajov medzi jednotlivými účtovnými obdobiami.

2. Zmeny účtovných metód a účtovných zásad

V správe a účtovníctve daňových a nedaňových príjmov Ministerstva financií SR došlo v roku 2017 k prehodnoteniu kritérií pre tvorbu opravných položiek k pohľadávkam. Pri ich tvorbe sú posudzované už pohľadávky po lehote splatnosti od 3 mesiacov a sprísnil sa kritériá pre tvorbu opravných položiek k pohľadávkam po lehote splatnosti od 6 mesiacov do jedného roka a po lehote splatnosti nad 1 rok.

V roku 2017 bol prvýkrát uplatnený § 79 ods. 5 zákona o správe daní č. 563/2009 Z. z. V zmysle citovaného ustanovenia daňový preplatok nemožno vrátiť po zániku práva vyrubiť daň alebo rozdiel dane, takýto preplatok je príjmom štátneho rozpočtu. V tejto súvislosti boli v roku 2017 zaúčtované v účtovníctve Ministerstva financií SR výnosy z daní vo výške 119 163 tis. eur.

Ďalej na Ministerstve financií došlo k tvorbe rezervy na záväzky voči Európskej komisii z nezrovnalostí a vrátení prostriedkov súvisiacich s poskytovaním príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu v rámci programového obdobia 2014-2020 podľa osobitného predpisu (zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a to vo výške 144 748 tis. eur. Rezerva sa tvorí na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za príslušný účtovný rok programového obdobia 2014 – 2020 pri spracovaní návrhu účtu za príslušný operačný program, ktorý sa predkladá orgánu auditu v mesiaci december. Výška rezervy zodpovedá sume nezrovnalostí a vrátených prostriedkov neodpočítaných v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu v priebehu príslušného účtovného roka podľa zoznamu dokladov odpočítaných nezrovnalostí / odpočítaných vrátení, ktorý je prílohou návrhu účtov za príslušný účtovný rok. Zaúčtovanie rezervy sa deklaruje v kontrolnom zozname k účtu za príslušný účtovný rok predkladanom orgánu auditu. Na základe výsledkov auditu za príslušný účtovný rok programového obdobia 2014 – 2020 sa koriguje výška rezervy pred predložením účtov za príslušný rok Európskej komisii. V nasledujúcom účtovnom období v mesiaci schválenia účtu za príslušný účtovný rok Európskou komisiou sa rezerva použije v sume schváleného záväzku, resp. sa zruší ak suma vytvorenej rezervy bola vyššia ako celková výška schváleného záväzku.

Ministerstvo financií SR upravilo metodiku tvorby rezervy na zamestnanecké požitky k 31.12.2017 a zaúčtovalo vplyv tejto zmeny prostredníctvom účtu 428 - Výsledok hospodárenia minulých období, vo výške 289 099 tis. eur (bližšie popísaná v pasívach v časti B.I. Rezervy). Táto zmena v modeli pre výpočet rezervy sa týkala zohľadnenia doživotných príplatkov sudcom, ktorí odchádzajú do dôchodku priamo z pozície sudcu v rezorte Ministerstva spravodlivosti SR.

Viaceré ministerstvá a ostatné štátne rozpočtové a príspevkové organizácie na základe usmernenia Ministerstva financií SR prehodnotili dobu životnosti dlhodobého majetku a nastavili účtovné odpisy namiesto daňových odpisov, zodpovedajúce budúcej spotrebe ekonomických úžitkov z tohto majetku

do nákladov. Vplyv tohto prehodnotenia bol zaúčtovaný do výsledku hospodárenia minulých období vo výške 437 707 tis. eur.

III. INFORMÁCIE O ÚDAJOCH NA STRANE AKTÍV A PASÍV SÚVAHY AKTÍVA

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 65 179 662 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2016 viac o 1 496 227 tis. eur. Celkové aktíva sú tvorené najmä dlhodobým hmotným majetkom (68,9 %), dlhodobým finančným majetkom (9,8 %), pohľadávkami (8,7 %) a finančnými účtami (6,2 %).

V medziročnom porovnaní vzrástol najmä dlhodobý hmotný majetok o 1 460 836 tis. eur, finančné účty o 345 574 tis. eur a zúčtovacie vzťahy o 120 682 tis. eur. Naopak, pokles zaznamenal dlhodobý finančný majetok o 217 761 tis. eur, dlhodobý nehmotný majetok o 131 219 tis. eur, pohľadávky o 62 765 tis. eur a zásoby o 22 859 tis. eur.

V rámci dlhodobého hmotného majetku predstavoval nárast hlavne v podobe stavieb (+1 460 836 tis. eur), pozemkov (+195 600 tis. eur) a dopravných prostriedkov (+127 294 tis. eur), naopak k najvyššiemu poklesu došlo u samostatných hnutelných vecí o 152 019 tis. eur.

Dlhodobý finančný majetok poklesol nielen vyššou mierou konsolidácie (o 30 548 tis. eur), ale aj nižšou hodnotou podielových cenných papierov a ostatného finančného majetku pred konsolidačnými úpravami (-187 213 tis. eur)

Pri poklese dlhodobého nehmotného majetku išlo najmä o pokles hodnoty softvéru o 105 309 tis. eur a ocenených práv o 19 609 tis. eur z dôvodu odpisov k tomuto majetku.

Z obežného majetku poklesli pohľadávky z pevných termínových operácií v hodnote 288 765 tis. eur, pohľadávky z daňových a colných rozpočtových príjmov štátu o 162 593 tis. eur a zúčtovací vzťah s EÚ vo výške 205 167 tis. eur. Tento pokles kompenzoval nárast pohľadávok z úložiek Ministerstva financií SR v komerčných bankách o 160 259 tis. eur a nárast pohľadávok SPP, a.s. o 323 580 tis. eur z poskytnutých preddavkov a ostatných pohľadávok.

V zásobách súhrnného celku došlo k poklesu hodnoty materiálu o 28 519 tis. eur a k nárastu hodnoty tovaru o 9 198 tis. eur.

Pri nasledovnom podrobnejšom opise jednotlivých položiek majetku je dôležité vnímať prírastky a úbytky ako celkovú zmenu medzi dvomi obdobiami. Celkový prírastok však môže obsahovať aj zníženie hodnoty danej položky majetku, pričom pri opise konkrétnych jednotiek súhrnného celku je tento prístup v texte použitý primerane na základe dostupnosti údajov.

A. Neobežný majetok

A.I. Dlhodobý nehmotný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2017 hodnotu 811 477 tis. eur. Najväčší podiel tvorí softvér (628 639 tis. eur) a obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (96 210 tis. eur).

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)
Druh nehmotného majetku	2017	2016
Softvér	628 639	733 948
Obstaranie nehmotného majetku	96 210	103 646
Oceniteľné práva	62 710	82 320
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	23 918	22 782
Spolu	811 477	942 696

Dlhodobý nehmotný majetok oproti roku 2016 poklesol o 131 219 tis. eur (v roku 2016 bol pokles o 101 431 tis. eur). Najväčší úbytok bol zaznamenaný na položke softvéru 105 309 tis. eur, oceniteľných práv o 19 610 tis. eur a obstarania nehmotného majetku o 7 436 tis. eur. Významnejší nárast zaznamenali len poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok, a to o 1 108 tis. eur.

Softvér

Najväčší podiel na zostatkovej hodnote softvéru má ústredná správa, pričom ide najmä o ministerstvá a ostatné štátne rozpočtové a príspevkové organizácie. Ústredná správa tvorí z jeho celkovej hodnoty v súhrnnom celku 91 %, v absolútnej hodnote je to 572 147 tis. eur, čo znamená aj rozhodujúci podiel na medziročnom poklese hodnoty tohto majetku o 94 293 tis. eur. V rozhodujúcej miere ide o informačné systémy, ktoré sú budované s cieľom zvyšovania elektronizácie verejnej správy, zjednodušovania komunikácie občanov so štátnymi úradmi, zabezpečenia nových úloh a kompetencií štátnych organizácií a elektronizácie ich súčasných procesov (napríklad účtovníctvo, výkazníctvo, registre, údajové databázy, komunikačné systémy a podobne). Medzi takéto projekty patrí napríklad elektronizácia súdnych služieb, poskytovanie služieb verejnosti a podnikateľským subjektom cez elektronický priečinok, jednotný informačný systém cestnej dopravy, elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, internetizácia Národného emisného informačného systému, povodňový a predpovedný systém, elektronické služby katastra nehnuteľností, informačný systém Finančnej správy a mnohé ďalšie.

Do druhej kategórie softvérov patria systémy, ktoré majú slúžiť na zber, analýzu a vyhodnocovanie dát od fyzických a právnických osôb, napríklad Register obyvateľov, Rezortný informačný systém pod rezortom školstva, register úpadcov v rezorte spravodlivosti, Centrálny konsolidačný systém a Rozpočtový informačný systém Ministerstva financií SR, informačný systém Štátnej pokladnice, Register účtovných závierok, ekonomické softvéry ministerstiev a organizácií štátnej správy.

V ústrednej správe došlo medziročne k poklesu hodnoty softvéru najmä v rezorte Ministerstva financií SR o 24 711 tis. eur, v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR o 22 989 tis. eur, v rezorte Ministerstva vnútra SR o 22 508 tis. eur, v rezorte Ministerstva spravodlivosti SR o 14 623 tis. eur. Naopak najvýraznejší celkový nárast zaznamenalo Národné centrum zdravotníckych informácií o 20 856 tis. eur a Centrum vedecko-technických informácií SR o 8 068 tis. eur.

V rámci rezortu Ministerstva financií SR išlo o prírastok softvéru Finančného riaditeľstva SR (o 4 209 tis. eur) z dôvodu rozširovania existujúcich informačných systémov a obstarávanie nových funkcionalít, napríklad v oblasti boja proti daňovým podvodom (rozšírenie funkcií pre kontrolný výkaz DPH, virtuálnu registračnú pokladnicu a ďalšie). Samotné Ministerstvo financií SR spravovalo softvér k ultimu roka s medziročným poklesom o 24 711 tis. eur z dôvodu ročných riadnych a mimoriadnych odpisov majetku. Počas roka však pokračovalo Ministerstvo SR na rozširovaní systémov pre zber a spracovanie údajov o rozpočte (RIS a RISSAM), rozširovaní administratívnych systémov s cieľom zefektívniť prácu zamestnancov verejnej správy a skvalitniť požadovanú údajovú základňu.

Národné centrum zdravotníckych zariadení zvýšilo hodnotu softvéru z dôvodu prevodu správy nad informačným systémom Ministerstva zdravotníctva SR (ktoré zaznamenalo úbytok v rovnakej hodnote) financovaného prostredníctvom operačného programu Informatizácia spoločnosti v rámci projektu Elektronické služby zdravotníctva.

Centrum vedecko-technických informácií SR zaznamenalo prírastok z dôvodu obstarávania centrálnej infraštruktúry pre inštitúcie výskumu a vývoja na národnej úrovni, konkrétne išlo o dátové centrum.

Z ostatných subjektov súhrnného celku vykazujú významnú hodnotu softvéru vyššie územné celky 15 811 tis. eur, obce 10 834 tis. eur, verejné vysoké školy 13 277 tis. eur, z toho najviac Žilinská univerzita 3 938 tis. eur.

Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku

Hodnota nehmotného majetku zatiaľ nezaraďeného do používania dosiahla k 31.12.2017 sumu 96 210 tis. eur a medziročne je nižšia o 7 436 tis. eur, z dôvodu postupného zaraďovania obstarávaných informačných systémov do používania (na položku softvér). V rámci obstarania dlhodobého nehmotného majetku vykázali organizácie ústrednej správy ku koncu roka sumu 84 279 tis. eur (pokles o 7 045 tis. eur), územná samospráva spolu 9 970 tis. eur a ostatné subjekty 1 961 tis. eur.

Väčšinu hodnoty tohto majetku v ústrednej správe tvorí 12 subjektov s hodnotou obstarávaného nehmotného majetku nad 1 000 tis. eur. Ide hlavne o Ministerstvo financií SR (23 066 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (10 693 tis. eur), Ministerstvo spravodlivosti SR (10 521 tis. eur), Slovenskú poštu, a.s. (6 350 tis. eur) a železničné spoločnosti (12 083 tis. eur).

Oceniteľné práva

Na hodnote oceníteľných práv (rovnako aj na medziročnom poklese) sa podieľa najmä ústredná správa sumou 60 479 tis. eur (na poklese 19 322 tis. eur). V rámci tejto skupiny subjektov ide najmä

o Finančné riaditeľstvo (34 779 tis. eur, a zaznamenaný pokles hodnoty o 14 770 tis. eur), spoločnosť DMD Group, a.s. (5 729 tis. eur), SEPS, a.s. (2 841 tis. eur), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2 666 tis. eur). Subjekty na tejto položke súvahy vykazujú napríklad obstarané licencie k softvérovým aplikáciám, ktoré nie sú spojené s dodávkou hardvéru, ako aj iné práva vytvorené vlastnou činnosťou.

A.II. Dlhodobý hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2017 hodnotu 44 962 577 tis. eur. Najväčší podiel tvoria stavby (26 386 906 tis. eur), pozemky (9 633 189 tis. eur) a obstaranie majetku (3 996 111 tis. eur). Celková medziročná zmena predstavovala nárast o 1 460 836 tis. eur (rok 2016 nárast o 541 560 tis. eur), a to najmä v prípade stavieb o 1 282 328 tis. eur (rok 2016 nárast o 458 821 tis. eur) a pozemkov o 195 600 tis. eur (rok 2016 nárast o 314 404 tis. eur). Naopak, výrazne poklesla hodnota samostatných hnuteľných vecí o 152 019 tis. eur.

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)
Druh hmotného majetku	2017	2016
Stavby	26 386 906	25 104 578
Pozemky	9 633 189	9 437 589
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	3 996 111	3 976 498
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí	2 113 980	2 265 999
Dopravné prostriedky	1 980 957	1 853 663
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	851 434	863 414
Spolu	44 962 577	43 501 741

Stavby

Hodnota stavieb v súhrnnom celku medziročne vzrástla o 1 282 382 tis. eur, čo je 4,8 % z celkovej hodnoty k ultimu roka 2017. Najvyšší prírastok zaznamenala ústredná správa o 1 098 600 tis. eur a v rámci nej Národná diaľničná spoločnosť (651 518 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (232 326 tis. eur) a Ministerstvo dopravy a výstavby SR (123 511 tis. eur). Najvyšší úhrnný pokles v ústrednej správe zaznamenala Slovenská správa ciest, a to o 17 228 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu vykázali stavby v hodnote 7 985 550 tis. eur, pričom rozhodujúcim subjektom ostáva Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá má vo vlastníctve diaľničnú infraštruktúru v hodnote 6 440 089 tis. eur. Diaľnice a rýchlostné cesty obsahujú hodnotu tela, vozovky a ostatných komponentov dlhodobého majetku diaľnic a rýchlostných ciest, nosnej konštrukcie tunelov a mostov. Medziročný prírastok na zaradených stavbách u tejto spoločnosti predstavovali náklady na úseku D3 Svrčinovec-Skalité (325 204 tis. eur), D3 Žilina Strážov – Žilina Brodno (239 338 tis. eur), R2 Zvolen východ – Pstruša (75 298 tis. eur). Celkovo bolo uvedených do prevádzky 28 km cestnej infraštruktúry (úseky na D3 a R2).

Druhou najvýznamnejšou obchodnou spoločnosťou z pohľadu hodnoty stavieb je Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (449 196 tis. eur) s medziročným úhrnným prírastkom 58 866 tis. eur. Ide o stavby slúžiace na prenos elektrickej energie, stožiare, trafostanice, pričom na prenosovej sústave je realizovaná dlhodobá modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových objektov.

Štátne podniky dosiahli hodnotu stavieb vo výške 4 249 894 tis. eur, pričom medziročný prírastok bol úhrnom 35 317 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazujú Železnice SR (2 047 076 tis. eur) s prírastkom 58 094 tis. eur z dôvodu modernizácie železničnej infraštruktúry (v roku 2017 napr. modernizácia trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov, úsek Zlatovce – Trenčianska Teplá, Terminál intermodálnej prepravy Lužianky), Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (1 022 758 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š.p. (828 026 tis. eur). Celkovo štátne podniky tvoria 16 % hodnoty stavieb ústrednej správy.

Zo štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (1 120 910 tis. eur) v podobe cestnej infraštruktúry v majetku štátu (napríklad R1), Slovenská správa ciest (677 457 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR (474 641 tis. eur). Celková medziročná zmena stavieb za štátne RO a PO znamenala prírastok 378 543 tis. eur, pričom v prípade Ministerstva vnútra SR (232 326 tis. eur) išlo o vplyv zmeny doby odpisovania majetku na základe prehodnotenia jeho životnosti, čo zvýšilo pôvodnú obstarávaciu hodnotu tohto majetku bez hotovostného plnenia v podobe kapitálových výdavkov.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR zrealizovalo hodnotu stavieb vykonaním prepočtu odpisov a ich opravou za predchádzajúce a bežné účtovné obdobia s celkovým dopadom spôsobujúcim zvýšenie hodnoty stavieb o 122 693 362,15 eur.

Obce majú vo vlastníctve stavby za 8 206 183 tis. eur, vyššie územné celky 1 258 943 tis. eur a ostatné subjekty súhrnného celku 937 514 tis. eur.

Pozemky

Ústredná správa dosiahla celkový prírastok 84 588 tis. eur, z toho Národná diaľničná spoločnosť, a.s. vykázala úhrnom prírastok na pozemkoch 76 085 tis. eur. Celkovo táto spoločnosť má vo vlastníctve pozemky v hodnote 1 077 633 tis. eur, ide najmä o pozemky pod existujúcou a pripravovanou diaľničnou a cestnou infraštruktúrou. Ďalej sú rozhodujúcimi jednotkami v hodnote pozemkov Verejné prístavy, a.s. (586 242 tis. eur), Železnice SR (531 102 tis. eur) a Lesy SR, š.p. (523 142 tis. eur). Pri týchto jednotkách nebola zaznamenaná výrazná zmena v hodnote pozemkov.

Prírastok u Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. predstavuje hodnotu pozemkov pod diaľnicami a rýchlostnými cestami vykúpené spoločnosťou od pôvodných vlastníkov, ktoré boli zaradené do majetku v roku 2017.

Obce vykázali hodnotu pozemkov k ultimu roka vo výške 4 579 612 tis. eur, Slovenský pozemkový fond vo výške 290 247 tis. eur a vyššie územné celky vo výške 275 323 tis. eur. Prírastok zaznamenali najmä obce, a to v hodnote 89 341 tis. eur.

Obstaranie dlhodobého hmotného majetku

Hodnota obstarania nového dlhodobého hmotného majetku (zatiaľ nezaradeného do používania) k 31.12.2017 poklesla o 19 613 tis. eur, pričom ide najmä o presun na príslušné položky majetku z dôvodu zaradenia majetku do užívania v roku 2017. Výrazný pokles hodnoty majetku ako v roku 2016 z dôvodu zaradenia majetku do používania sa nezopakoval, keďže mnohé investičné projekty presahujú jedno účtovné obdobie a tým sa hodnota obstarávaného majetku kumuluje za viac období, a až následne sa v jednom konkrétnom zaradí na príslušné položky majetku (stavby, dopravné prostriedky, samostatné hnutelné veci a podobne).

Z celkovej sumy tejto položky majetku vykázali organizácie ústrednej štátnej správy 2 854 133 tis. eur, čo je medziročne menej o 149 789 tis. eur. Obstaranie majetku tvorí najmä budúca infraštruktúra v podobe ciest, stavieb, ale aj pozemky, dopravné prostriedky, stroje, prístroje a zariadenia.

Z ústrednej správy vykázala Národná diaľničná spoločnosť, a.s. hodnotu 913 745 tis. eur (pokles o 341 574 tis. eur) najmä z dôvodu zaradenia dokončeného majetku do užívania (pozri popis položky Stavby). V obstaraní stavieb Národnej diaľničnej spoločnosti ostávajú rozostavané úseky diaľnic a rýchlostných ciest (spolu cca 99 km) a začatá výstavba v roku 2017 (cca 11 km).

Slovenská správa ciest vykázala zostatok 741 729 tis. eur a prírastok úhrnom 173 021 tis. eur, z dôvodu obstarávania stavebných prác, projektovej dokumentácie, strojov a pozemkov pre budúcu cestnú infraštruktúru. Železnice SR vykázali zostatok 561 047 tis. eur a prírastok 34 076 tis. eur z pokračujúcej modernizácie železničných tratí a nástupíšť.

V územnej samospráve vykazujú obce zostatok obstarávaného hmotného majetku vo výške 988 712 tis. eur, čo je medziročne viac o 141 230 tis. eur, a vyššie územné celky 97 108 tis. eur, ktoré takisto zaznamenali medziročne prírastok, a to o 31 392 tis. eur.

Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

Tento druh majetku predstavuje najmä prístroje, stroje, technické zariadenia, počítačové vybavenie, ktoré sú použiteľné samostatne alebo tvoria určitý súbor zariadení, ktoré môžu fungovať len v spoločnom zapojení (multimediálne zariadenia, laboratórne zariadenia), ale aj vojenská a špeciálna technika. Hodnota tohto majetku dosiahla 2 113 980 tis. eur a medziročne sa znížila o 152 019 tis. eur.

Ústredná správa vykazuje úhrnom 1 575 284 tis. eur a zaznamenala pokles hodnoty o 94 185 tis. eur. Najvyššie hodnoty vykazuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (234 962 tis. eur), Železnice SR (209 545 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (174 239 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š.p. (110 547 tis. eur). Najvyšší prírastok zaznamenalo Ministerstvo vnútra SR (49 260 tis. eur), a to najmä z dôvodu prehodnotenia doby životnosti tohto majetku a zvýšením jeho zostatkovej ceny zmenou doby jeho odpisovania. Medziročný pokles vo výške 49 901 tis. eur vykázali Železnice SR, ako výsledok prírastkov z dôvodu zaradenia majetku do užívania (napr. železničná stanica Trenčín, trakčná meniareň Borša, modernizácia hlasových služieb a ďalšie) a vyradenia majetku z používania ako aj odpisov k majetku v rámci bežného roka.

Územná samospráva vykazuje úhrnom 336 118 tis. eur, z čoho obce tvoria 282 553 tis. eur. Významné hodnoty vykázali aj verejné vysoké školy (175 142 tis. eur), pričom najčastejšie sa jedná o vybavenie vedeckých laboratórií, učební a pracovísk. Vysoké školy zaznamenali druhý najvyšší pokles tohto majetku, a to vo výške 51 092 tis. eur.

Dopravné prostriedky

Dopravné prostriedky dosiahli hodnotu 1 980 957 tis. eur a medziročný prírastok 127 294 tis. eur. V prípade členenia hodnoty majetku podľa skupín subjektov, 77,4 % tvorí ústredná správa a to najmä obchodné spoločnosti (972 402 tis. eur), štátne rozpočtové a príspevkové organizácie (526 511 tis. eur) a štátne podniky (34 336 tis. eur).

Najvyššiu hodnotu vykazuje Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (781 252 tis. eur, a medziročný pokles o 39 403 tis. eur) z titulu vlastníctva rušňov a vagónov pre osobnú železničnú dopravu. Pokles netto hodnoty bol spôsobený vyradením starých neklimatizovaných reštauračných vozňov a lôžkových vozňov, ale aj ročné odpisy používanej techniky.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje vozidlá určené pre policajný a hasičský záchranný zbor, špeciálne dopravné prostriedky ako aj bežné vozidlá na prevoz osôb (napr. pod Úradom na ochranu ústavných činiteľov), policajné vrtuľníky, lietadlá vládnej letky SR a ďalšie v úhrnnej hodnote 364 933 tis. eur.

Železničná spoločnosť Cargo, a.s. (nákladný železničný prepravca) dosiahol hodnotu 158 364 tis. eur a medziročne mierny pokles o 9 598 tis. eur. Ministerstvo obrany SR presiahlo hodnotu 100 miliónov eur (130 862 tis. eur) najmä postupnou modernizáciou a nákupom novej vojenskej techniky.

Na celkovom medziročnom prírastku sa výraznou mierou podieľalo Ministerstvo vnútra SR (70 882 tis. eur), a to najmä z dôvodu zmeny doby odpisovania majetku na základe prehodnotenia jeho životnosti ako aj zaradením majetku do užívania z účtu obstarania. Značná časť hasičskej techniky je formou výpožičky používaná dobrovoľnými hasičskými zbormi v obciach SR. Ministerstvo obrany SR vykázalo obdobný prírastok (70 337 tis. eur) z titulu zaradenia do používania prvého z dvoch lietadiel Spartan C-27J v hodnote 42 984 tis. eur, 2 kusov vrtuľníkov Black Hawk v hodnote 24 960 tis. eur a nákladných automobilov v hodnote 11 290 tis. eur.

V rámci tejto položky majetku tvoria významnú hodnotu ešte obce SR, a to 416 341 tis. eur, pričom je možné predpokladať, že ide najmä o vozový park a ostatné prostriedky obchodných spoločností v konsolidovanom celku príslušnej obce (najmä dopravné podniky, vozidlá odpadového hospodárstva a ďalšie). Samotné obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie dosiahli hodnotu 68 257 tis. eur.

A.III. Dlhodobý finančný majetok

Celkovo dlhodobý finančný majetok dosiahol k 31.12.2017 hodnotu 6 444 770 tis. eur a medziročne je nižší o 217 761 tis. eur. Ústredná štátna správa vykázala 5 428 699 tis. eur, obce 967 834 tis. eur, vyššie územné celky 10 991 tis. eur a ostatné subjekty 37 244 tis. eur. Medziročný pokles bol najmä u obcí vo výške 119 905 tis. eur a v ústrednej správe 96 619 tis. eur.

V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú najmä podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom, ktorý znamená podiel na základnom imaní v rozsahu 20 – 50 %. Ide o pridružené účtovné jednotky kapitál ŠR ako aj podiely v takýchto spoločnostiach, ktoré vlastní dcérske spoločnosti štátu.

Druhú najvyššiu hodnotu v rámci ostatného finančného majetku tvoria podiely Slovenskej republiky v zahraničných finančných inštitúciách ako je napríklad Svetová banka, Európska investičná banka a ďalšie. Rozhodujúcu hodnotu tvorí podiel SR v Európskom stabilizačnom mechanizme.

Treťou významnou položkou finančného majetku sú pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa poskytujú nielen subjektom územnej samosprávy, ale aj fyzickým osobám a právnickým osobám mimo súhrnného celku (napr. bytové družstvá, bytové spoločenstvá).

V predchádzajúcom účtovnom období sa zmenila štruktúra súhrnného celku, kedy na úrovni ústrednej správy boli konsolidované majetkové podiely v štátnych podnikoch a na druhej strane sa jej súčasťou stali podiely týchto podnikov v iných podnikateľských subjektoch. Druhou významnou zmenou tvoriacou prírastok dlhodobého finančného majetku ústrednej správy bolo začlenenie spoločnosti MH Manažment, a.s. ako právneho nástupcu zrušeného Fondu národného majetku (FNM), pod Ministerstvo hospodárstva SR. Tým prešli majetkové účasti v obchodných spoločnostiach v správe FNM pod dcérsku spoločnosť ústrednej správy a tieto podiely sa vykazujú v konsolidovanej účtovnej závierke ústrednej správy.

Pod ústrednú správu prešli aj tri štátne fondy, pričom najvyššiu hodnotu dlhodobého finančného majetku vykazuje Štátny fond rozvoja bývania z dôvodu poskytovaných pôžičiek na rozvoj bytového fondu, obstarania bývania, zlepšenia energetických podmienok budov, stavieb a podobne. Časť z týchto pôžičiek bola, tak ako v minulom účtovnom období, predmetom eliminácií. Za rok 2017 sa pokračovalo v konsolidácii takto zostaveného súhrnného celku a údaje medzi rokmi 2016 a 2017 sú preto porovnateľné už na základe reálnych prírastkov alebo úbytkov majetku v daných účtovných jednotkách, čo znamená, že vplyv metodických zmien bol oproti roku 2016 minimálny.

Dlhodobý finančný majetok súhrnného celku	(v tis. eur)	
Druh finančného majetku	2017	2016
Podielové cenné papiere	4 254 086	4 321 549
Pôžičky	1 185 183	1 146 511
Ostatný dlhodobý finančný majetok	979 995	1 100 127
Dlhové cenné papiere	19 290	48 711
Obstaranie dlhodobého finančného majetku	6 216	6 684
Spolu	6 444 770	6 623 582

Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú minimálne 51% podiel na ich vlastnom imaní, a ktoré neboli predmetom konsolidácie. Hodnota tohto dlhodobého finančného majetku dosiahla k 31.12.2017 sumu

184 910 tis. eur a je medziročne nižšia o 12 753 tis. eur, najmä v ústrednej správe vplyvom MH Manažmentu, a.s., ktorý vykázal úbytok 16 691 tis. eur (v roku 2016 prírastok 183 156 tis. eur).

Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v iných obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú 20 až 50% podiel na ich vlastnom imaní a účtovná jednotka nie je definovaná ako spoločná účtovná jednotka dvoch alebo viacerých účtovných jednotiek súhrnného celku.

Rozhodujúcu hodnotu predstavujú podiely obchodných spoločností štátu v iných podnikateľských subjektoch (tzv. obchodné spoločnosti v druhom resp. treťom rade). Tieto podiely sú v niektorých podnikoch štátu vykázané na základe konsolidovanej účtovnej závierky a precenené metódou vlastného imania.

Dlhodobý finančný majetok vo forme týchto podielov dosiahol k 31.12.2017 sumu 3 300 425 tis. eur a medziročne sa hodnota znížila o 80 305 tis. eur (v roku 2016 sa zvýšila o 131 562 tis. eur). Z celkovej hodnoty týchto podielov vykazuje ústredná správa 3 144 036 (95,3 %), a z nej hlavne Ministerstvo hospodárstva SR 1 780 744 tis. eur (podiely v energetických spoločnostiach prevzaté z FNM v roku 2014) a SPP, a.s. 1 127 100 tis. eur. MH Manažment, a.s. vykázal hodnotu svojich podielov vo výške 62 091 tis. eur.

Hodnota týchto podielov je priamo úmerne závislá od hodnoty vlastného imania tej spoločnosti, v ktorej štát drží menšinové podiely priamo alebo nepriamo cez iné účastiny. Vlastné imanie obchodných spoločností je pritom ovplyvnené (pri nezmenenom základnom imaní) dosiahnutým výsledkom hospodárenia (zisk/strata), nevysporiadaným výsledkom minulých období, pričom ide hlavne o výsledok obchodnej činnosti, ale môžu ho ovplyvniť napríklad aj metódy oceňovania majetku. Medziročne Ministerstvo hospodárstva SR vykázalo po použití metódy vlastného imania prírastok hodnoty svojich podielov o 74 405 tis. eur (hodnota 51%-tného podielu Stredoslovenskej energetiky, a.s. sa zvýšila o 31 352 tis. eur, hodnota 34%-tného podielu v Slovenských elektrárňach, a.s. sa zvýšila o 24 959 tis. eur, hodnota 51%-tného podielu v Západoslovenskej energetike, a.s. sa zvýšila o 24 023 tis. eur, a to najmä lepším hospodárením týchto spoločností).

SPP, a.s. zaznamenal medziročne pokles hodnoty týchto cenných papierov o 66 300 tis. eur a rovnako tak aj MH Manažment, a.s. pokles o 87 371 tis. eur, a to z dôvodu tvorby opravných položiek.

Obce v rámci tejto položky vykázali 154 404 tis. eur, vyššie územné celky 9 873 tis. eur.

Realizovateľné cenné papiere

Realizovateľné cenné papiere znamenajú podiely na základnom imaní obchodnej spoločnosti vo výške menej ako 20 %. Z celkovej hodnoty 768 749 tis. eur vlastní rozhodujúcu hodnotu obce, a to 749 213 tis. eur, ako minoritné podiely v obchodných spoločnostiach z oblasti dodávky vody, výroby tepla a osobnej prepravy. Celkový medziročný prírastok v hodnote 25 594 tis. eur bol vykázaný takmer celý v obciach SR, pričom prírastok 24 201 tis. eur vychádza z konsolidovaných závierok obcí, a je tvorený

hlavne novými podielmi v obciach 16 855 tis. eur (napríklad Mesto Partizánske 4 693 tis. eur, Mesto Revúca 2 708 tis. eur, Obec Bernolákovo 1 525 tis. eur, Mesto Snina 1 396 tis. eur a ďalšie).

Pôžičky

V rámci pôžičiek vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Štátny fond rozvoja bývania, a to 1 137 124 tis. eur a Environmentálny fond 12 148 tis. eur.

Ostatný dlhodobý finančný majetok

V ostatnom dlhodobom finančnom majetku sa vykazujú hlavne podiely Slovenskej republiky v medzinárodných finančných inštitúciách. Z celkovej sumy k 31.12.2017 vykázala ústredná správa hodnotu 918 629 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 885 619 tis. eur. Ide najmä o podiely na kapitálovej účasti v rôznych medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré boli založené spolu s vládami iných krajín alebo medzinárodnými organizáciami na podporu slabších regiónov v Európe ale aj v iných krajinách, na podporu reforiem ich hospodárstva, ekonomiky a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva.

Prehľad majetkovej účasti SR v medzinárodných inštitúciách		(v tis. eur)
Medzinárodná inštitúcia	2017	2016
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	659 200	659 200
Európska investičná banka	111 813	111 813
Skupina Svetovej banky	50 393	55 505
z toho:		
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	24 333	27 684
Medzinárodná asociácia pre rozvoj	21 693	22 856
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	651	736
Medzinárodná finančná korporácia	3 716	4 229
Európska banka pre obnovu a rozvoj	26 711	28 082
Medzinárodná investičná banka	21 481	21 481
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	13 342	13 342
Rozvojová banka Rady Európy	2 397	2 397
Európsky finančný stabilizačný nástroj (EFSF)	282	282
Spolu	885 619	892 102

Medziročne došlo k zníženiu hodnoty podielov Slovenskej republiky v medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré sú v správe Ministerstva financií SR o 6 483 tis. eur, a to najmä z dôvodu kurzových zmien podielov denominovaných v cudzej mene (USD). K podielom v medzinárodných finančných inštitúciách a k európskym stabilizačným mechanizmom sa viaže aj kapitál splatný na požiadanie, a to podľa zmluvných podmienok dojednaných s konkrétnou inštitúciou. Ide o tzv. call capital, ktorý sa vykazuje ako podmienené záväzky v časti III. poznámok súhrnnej účtovnej závierky.

B. Obežný majetok

B.I. Zásoby

Ako zásoby súhrnného celku sa vykazujú materiál na sklade, tovar, výrobky, nedokončená výroba a polotovary a zvieratá. Celková hodnota zásob súhrnného celku k 31.12.2017 dosiahla 1 899 656 tis. eur a oproti roku 2016 sa hodnota zásob znížila o 22 859 tis. eur (v roku 2016 bol nárast o 59 567 tis. eur).

Zásoby súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh zásob	2017	2016	
Materiál	1 015 087	1 043 607	
Tovar	710 256	701 057	
Výrobky	153 271	153 287	
Nedokončená výroba a polotovary	18 768	22 381	
Zvieratá	2 274	2 183	
Spolu	1 899 656	1 922 515	

Na celkovej hodnote zásob sa podieľa ústredná správa 68,4 %, v absolútnom vyjadrení je to 1 299 945 tis. eur. Pokles hodnoty zásob v ústrednej správe bol 27 527 tis. eur. Zásoby ústrednej správy tvoria hlavne materiál (968 944 tis. eur), tovar (161 947 tis. eur) a výrobky (149 938 tis. eur). Objemovo najvyššiu hodnotu zásob vykazuje tak ako minulé účtovné obdobie Ministerstvo obrany SR 766 736 tis. eur a (materiál v podobe vojenského a obranného charakteru), ďalej SPP, a.s. 131 411 tis. eur v podobe výrobkov (zemného plynu určeného na predaj) a Správa štátnych hmotných rezerv 103 283 tis. eur v podobe tovaru (zásoby hmotných rezerv).

Na hodnote tovaru sa významnou hodnotou podieľa Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (539 632 tis. eur), ktorá spravuje ropu a ropné výrobky v súlade so zákonom č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozsahu zodpovedajúcom v súhrne minimálnemu limitu núdzových zásob, ktorý určí Správa štátnych hmotných rezerv SR.

B.II. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenanie poskytnutých a prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z účtovného pohľadu ide o časovo rozlíšené prostriedky štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám v rámci verejnej správy. Hodnota transferov k 31.12.2017 bola 767 442 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 745 845 tis. eur. V rámci ústrednej správy vykazuje najvyššiu hodnotu Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. 741 942 tis. eur, ako pohľadávky z vyrad'ovania jadrových zariadení a nákladov spojených s odstraňovaním jadrového odpadu.

B.III. Pohľadávky

Pohľadávky súhrnného celku sú v súvahe vykazované sumárne, teda dlhodobé aj krátkodobé spolu. Za dlhodobé pohľadávky sa považujú také, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje súhrnná účtovná závierka, je dlhšia ako 1 rok. Pohľadávky dosiahli k 31.12.2017 úhrnom sumu 5 704 300 tis. eur, z toho dlhodobé 507 775 tis. eur a krátkodobé 5 196 525 tis. eur. Medziročne ide o pokles hodnoty pohľadávok o 62 765 tis. eur,

Z pohľadu činnosti jednotlivých subjektov súhrnného celku môžeme konštatovať, že za rozpočtové a príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky sú najdôležitejšie pohľadávky z daní, poplatkov a nedaňových príjmov (napr. z predaja prebytočného majetku, z nájomného a iných nepodnikateľských aktivít). Štátne podniky a obchodné spoločnosti vykazujú najväčší podiel na pohľadávkach z obchodných vzťahov voči odberateľom a svojim klientom. Do skupiny špecifických pohľadávok môžeme zaradiť operácie štátu na finančných trhoch a pohľadávky Ministerstva financií SR voči zahraničiu.

Pohľadávky súhrnného celku	(v tis. eur)	
Dlhodobé pohľadávky	2017	2016
Pohľadávky SZRB z poskytnutých úverov	223 821	242 862
Pohľadávky EXIM banky z poskytnutých úverov	113 557	124 078
Pohľadávky MFSR z derivátových operácií	58 627	347 393
Pohľadávky voči zamestnancom	23 298	22 037
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	20 732	20 732
Pohľadávky SZRF z poskytnutých pôžičiek	16 306	35 141
Ostatné dlhodobé pohľadávky	51 434	28 825
Spolu	507 775	821 068
Krátkodobé pohľadávky	2017	2016
Pohľadávky MF SR z operácii na finančnom trhu	1 830 650	1 620 000
Odberatelia	693 215	690 327
Pohľadávky Sociálnej poisťovne	371 541	321 512
Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu	357 712	520 303
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	339 887	16 306
Zúčtovanie s EÚ	334 532	539 670
Pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	304 828	283 495
Poskytnuté prevádzkové preddavky	150 292	88 524
Pohľadávky z nedaňových príjmov štátu	95 840	94 376
Pohľadávky z nedaňových príjmov územnej samosprávy	76 694	87 945
Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	75 870	66 514
Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov	33 233	20 184
Pohľadávky z daňových príjmov územnej samosprávy	33 072	33 540
Ostatné krátkodobé pohľadávky	499 159	528 046
Spolu	5 196 525	4 910 742

Z dlhodobých pohľadávok predstavujú najvyššiu hodnotu pohľadávky Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. voči prijímateľom úverov a finančných výpomocí, ktorými banka podporuje podnikateľskú činnosť malých a stredných podnikateľov, poľnohospodárskych prvovýrobcov, obnovu bytového fondu a realizáciu projektov z EÚ fondov. V rámci podnikateľských subjektov vykazuje ďalej významnú sumu Exportno-importná banka z poskytnutých úverov a záruk exportujúcim podnikom.

Medziročne najväčší úbytok dlhodobých pohľadávok zaznamenalo Ministerstvo financií, ktoré účtuje o finančných derivátoch vznikajúcich z obchodov (Cross-currency swap-ov), ktoré sa používajú pri zabezpečovacích operáciách na finančnom trhu v cudzej mene pri správe štátneho dlhu. Na tieto menovo-úrokové deriváty má vplyv zmena menových kurzov a úrokových sadzieb znejúcich na tieto meny.

Pohľadávky voči zamestnancom tvorí najmä Ministerstvo vnútra SR (23 076 tis. eur) z titulu poskytnutých návratných výpomocí zo sociálneho fondu na riešenie bytovej situácie policajtov a zamestnancov rezortu (20 162 tis. eur) a odpredaj služobných bytov (2 890 tis. eur).

V rámci krátkodobých pohľadávok vykazuje rozhodujúcu hodnotu Ministerstvo financií SR z titulu špecifických operácií štátu - uloženie voľných finančných prostriedkov v komerčných bankách za účelom ich zhodnotenia (1 830 650 tis. eur).

Z hodnoty pohľadávok voči odberateľom vykazuje najvyššiu hodnotu SPP, a.s. (290 286 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (40 966 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (39 345 tis. eur) MH Invest, s.r.o. (35 450 tis. eur) a ďalšie obchodné spoločnosti štátu. Tie tvoria spolu vyše 78,6 % z celkovej hodnoty pohľadávok voči odberateľom (medziročný nárast o 7,6 p.b).

Pohľadávky Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. sú najmä z dôvodu predpisu sociálnych a zdravotných odvodov za bežné obdobie ako aj za predchádzajúce obdobia, ktoré neboli splatené.

Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu vykazuje Ministerstvo financií SR vo výške 357 712 tis. eur. Medziročný pokles o 162 594 tis. eur je spôsobený najmä tvorbou opravných položiek k týmto pohľadávkam z dôvodu sprísnenia podmienok pre ich tvorbu (skrátila sa lehota pohľadávky po splatnosti, po ktorej sa začínajú tvoriť opravné položky).

Pohľadávky SPP, a.s. (okrem odberateľov) predstavujú najmä preddavky a ostatné pohľadávky z titulu nevyplatených dividend z majetkových účastí.

Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. úhrnom za 224 125 tis. eur, z dôvodu projektu vyrad'ovania jadrových zariadení na území SR, ďalej Vodohospodárska výstavba, š.p. v hodnote 98 492 tis. eur a Letové prevádzkové služby SR, š.p. 3 421 tis. eur v rámci spolufinancovania viacerých projektov rozvíjajúcich spoločné aktivity v zabezpečovaní leteckého priestoru EÚ.

Poskytnuté prevádzkové preddavky vykazuje najmä ústredná správa, a to 142 111 tis. eur a medziročný prírastok činil 64 249 tis. eur. V rámci nej vykazuje významnú hodnotu SPP, a.s. 32 696 tis. eur, Ministerstvo obrany SR 29 202 tis. eur, Ministerstvo dopravy a výstavby SR 24 786 tis. eur, Ministerstvo životného prostredia SR 16 884 tis. eur a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 5 409 tis. eur. Prírastok v ústrednej správe tvorili poskytnuté preddavky na nákup vojenskej techniky, opravy a obstaranie munície (úhrnom o 29 022 tis. eur) a preddavky v rámci financovania spoločných programov SR a EÚ (napr. na Ministerstve dopravy a výstavby SR 24 785 tis. eur).

Z nedaňových pohľadávok štátu vykazuje Ministerstvo vnútra SR 20 539 tis. eur najmä z pokút za priestupky udelené policajnými útvarmi, hasičským a záchranným zborom a okresnými úradmi a ďalšie štátne organizácie z výkonu svojej činnosti (poplatky, predaj prebytočného majetku, nájom a podobne), Protimonopolný úrad vykazuje 11 817 tis. eur ako pohľadávky voči iným subjektom z vydaných rozhodnutí napríklad o porušení hospodárskej súťaže. Ďalšie významné pohľadávky sú v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (17 284 tis. eur), kde rozhodujúci podiel má Ústredie práce a inšpektoráty práce, ďalej kapitola Ministerstva spravodlivosti SR (18 463 tis. eur), kde najvyšší podiel má Krajský súd v Bratislave, keďže spravuje väčšinu pohľadávok, ktoré sú po lehote splatnosti a neboli zinkasované na jednotlivých súdoch.

Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo výške 75 870 tis. eur sú najmä voči zdravotným poisťovniam a iným štátom z činnosti styčného orgánu (73 778 tis. eur) a za udelené pokuty (1 570 tis. eur).

V rámci ostatných pohľadávok sa vykazujú pohľadávky Ministerstva financií SR voči prijímateľom EÚ prostriedkov z titulu ich vrátenia (83 290 tis. eur) a ostatné pohľadávky územnej samosprávy (69 609 tis. eur).

Pohľadávky v špecifickom režime správy predstavujú vládne pohľadávky voči zahraničiu, ktoré sa vedú voči jednotlivým dlžníckym krajinám. Ide o pohľadávky z delenia federácie, ktoré sú v správe NBS a ČSOB, a.s. Praha, účtovne vedené na Ministerstve financií SR. Pre vymoženie dlžnej sumy sa vykonávajú všetky nevyhnutné úkony, ako je pravidelné kontaktovanie dlžnej strany, negociácia podmienok, za ktorých pohľadávky vznikli a ďalšie.

Vybrané pohľadávky SR voči zahraničiu v rámci štátnych finančných aktív		(v tis. eur)
Dlžnícka krajina	2017	2016
bývalá SFRJ	86 546	109 016
Alžírka demokratická ľudová republika	12 879	14 406
Čínska ľudová republika	9 809	10 689
Srbská republika	9 271	0
Ruská federácia - Krivoj Rog	4 430	4 357
Kórejská ľudovodemokratická republika	1 571	1 788
Slovinsko	94	107
India	25	26
Spolu	124 625	140 389

Bývalá Socialistická federatívna republika Juhoslávie, Slovinsko a Srbsko

Ministerstvo financií SR eviduje voči nástupníckym štátom bývalej Socialistickej federatívnej republiky Juhoslávie pohľadávku vyplývajúcu z Platobnej dohody medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a Zväzovou výkonnou radou Skupštiny Socialistickej Federatívnej Republiky Juhoslávie, ktorá bola podpísaná v Belehrade dňa 8.2.1991.

V súlade s touto Platobnou dohodou bol v máji 1991 ukončený clearingový platobný styk medzi ČSOB, a.s. Praha a Národnou bankou Juhoslávie. Celkové saldo na likvidačnom účte bolo odsúhlasené v zápise z rokovania expertov ministerstiev financií ČR, SR a Zväzovej republiky Juhoslávie a expertov ČSOB, a.s. Praha, a Národnej banky Juhoslávie v októbri 1997 v Prahe, a to v prospech ČSFR.

V decembri 2015 bolo saldo likvidačného účtu znížené o pohľadávky voči dvom slovinským podnikom (Kovintrade a Smelt). K tomuto vylúčeniu podnikových pohľadávok z likvidačného účtu došlo na základe vzájomnej dohody medzi Ministerstvom financií SR a Ministerstvom financií ČR. Pohľadávka voči slovinským podnikom je vedená samostatne a nie je úročená.

Do konca roku 2016 sa pohľadávka na likvidačnom účte na slovenskej a českej strane úročila, avšak na strane nástupníckych krajín bývalej SFRJ úročená nebola.

Pohľadávka sa nespláca, pretože doteraz nebola uznaná dlžníkom, resp. nebola rozdelená medzi jeho jednotlivé nástupnícke štáty. K 31.12.2017 preto Ministerstvo financií SR eviduje pohľadávku voči bývalej Juhoslávii ako celku a nie jednotlivo voči jej nástupníckym štátom, s výnimkou Srbskej republiky.

V júni 2013 počas 5. zasadnutia Zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu medzi Srbskou republikou a Slovenskou republikou v Belehrade sa so Srbskom začali oficiálne rokovania týkajúce sa problematiky dlhu. Výsledkom doterajších rokovaní bolo uzavretie Bankovej dohody medzi ČSOB, a.s. Praha a Národnou bankou Srbska dňa 20.07.2017. Touto medzibankovou dohodou došlo, v prípade Slovenskej republiky, k nasledovným úkonom: (i) pôvodný likvidačný účet (istina) bol rozdelený medzi Českú republiku a Slovenskú republiku; (ii) pre Slovenskú republiku boli otvorené dva nové likvidačné účty (istina) - jeden na meno bývalej SFRJ (okrem Srbska) a druhý na meno Srbskej republiky; (iii) pre Slovenskú republiku bol otvorený nový úrokový účet na meno Srbskej republiky, pričom výška úrokov bude predmetom ďalších rokovaní. Do konca roku 2017 výška týchto úrokov nebola kvantifikovaná.

Alžírská demokratická ľudová republika

Pohľadávka vznikla z nesplateného úveru poskytnutého Alžírsku na základe Úverovej dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Alžírskej demokratickej ľudovej republiky podpísanej dňa 16.11.1984. Evidovaná pohľadávka predstavuje pohľadávku, ktorú alžírská strana neuznáva ako svojho záväzok. Dôvodom je nedokončenie investičnej akcie a jej neuvedenie do prevádzky v súlade s čl. 7 úverovej dohody zo dňa 16.11.1984. Slovenská republika eviduje jednu tretinu tejto pohľadávky a Česká republika jej zvyšné dve tretiny.

Čínska ľudová republika

Pohľadávka vznikla na základe tzv. barterových obchodov, ktoré sa uskutočňovali medzi bývalými československými podnikmi zahraničného obchodu a príslušnými čínskymi podnikmi v rokoch 1986 - 1990 a 1990 - 1992. V zmysle Protokolu podpísaného medzi Ministerstvom financií SR a Ministerstvom financií ČR o ďalšom postupe pri vysporiadaní pohľadávok a záväzkov Slovenskej republiky a Českej republiky voči zahraničiu zo dňa 1.2.1999 v znení neskorších dodatkov postupujú na základe vzájomnej dohody obe ministerstvá spoločne pri vysporiadaní pohľadávok voči Čínskej ľudovej republike. Doterajšie aktivity vyvinuté Ministerstvom financií SR, Ministerstvom financií ČR a Československou obchodnou bankou, a.s., Praha s cieľom riešiť splácanie pohľadávky, však narazili na komunikačnú bariéru, pretože oslovené inštitúcie štátnej správy Čínskej ľudovej republiky vyhlásili, že Čínska ľudová republika nemá žiadny nesplatený vládny dlh a že existujúci dlh je dlhom, ktorý vznikol na úrovni čínskych spoločností pôsobiacich v jednotlivých provinciách, ktoré by si ich mali vyriešiť samé. Komunikácia s týmito podnikmi je veľmi zložitá.

Ruská federácia – Krivoj Rog

Ide o pohľadávku z vládneho úveru poskytnutého bývalou Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou (ČSFR) bývalému Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR) na výstavbu Krivorožského ťažobného a úpravárenského kombinátu okysličených rúd (ďalej „KŤUK“) na území Ukrajiny – Krivoj Rog. Vlastnícke vzťahy ku KŤUK medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou však nie sú doteraz vyriešené, a preto je táto pohľadávka vedená samostatne voči Ruskej federácii. Vecná stránka tejto pohľadávky je riešená Ministerstvom hospodárstva SR a za jej účtovno-evidenčnú stránku zodpovedá Ministerstvo financií SR.

Kórejská ľudovodemokratická republika

SR eviduje voči KĽDR dve pohľadávky, a to jednu v konvertibilnej mene (USD) a druhú v nekonvertibilnej mene. Severokórejská strana prostredníctvom veľvyslanca Slovenskej republiky v Soule požiadala slovenskú stranu o úľavy pri riešení svojho dlhu. Otázku možných úľav severokórejského dlhu Ministerstvo financií SR konzultovalo s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Počas opätovnej pracovnej cesty veľvyslanca Slovenskej republiky v Soule do KĽDR, ktorá sa konala na prelome októbra a novembra 2013, veľvyslanec tlmočil severokórejskej strane odmietané stanovisko Slovenskej republiky k odpusteniu dlhu KĽDR voči Slovenskej republike.

India

Pohľadávka Slovenskej republiky voči Indickej republike bola v plnej výške vysporiadaná v roku 2004 formou deblokácií. V roku 2006 si Československá obchodná banka, a.s., Praha uplatnila u Reserve Bank of India nárok zo zaistovacej doložky v trojstrannej dohode o externom rozdelení pohľadávok uzatvorenej medzi Reserve Bank of India, ČSOB, a.s., Praha a NBS. Tento nárok Reserve Bank of India akceptovala ako nárok Slovenskej republiky za obdobie, v ktorom pohľadávka nebola rozdelená medzi SR a ČR. O tejto skutočnosti bolo Ministerstvo financií SR informované listom NBS z júla 2013.

V záujme riešenia tejto pohľadávky sa uskutočnilo stretnutie zástupcov Veľvyslanectva Indickej republiky v SR so zástupcami NBS. Zároveň NBS tlmočila požiadavku MF SR na vysporiadanie pohľadávky v mene EUR alebo v inej konvertibilnej mene. Indická strana požiadala o písomné zaslanie podkladov a vyžiadala si aj kópie medzibankového protokolu. NBS požadované dokumenty zaslala Veľvyslanectvu Indickej republiky v júni 2014, pričom indická strana nereaguje na zaslané informácie a ani na swiftové správy zo strany NBS.

B.IV. Finančné účty a krátkodobý finančný majetok

Ako finančné účty, resp. krátkodobý finančný majetok sa vykazujú hlavne prostriedky na bankových účtoch, účtoch Štátnej pokladnice, krátkodobé majetkové a dlhové cenné papiere a zostatok v pokladniciach účtovných jednotiek.

Hodnota finančných účtov a krátkodobého finančného majetku k 31.12.2017 bola 4 085 810 tis. eur. Z toho najvyššiu sumu tvorili bankové účty v hodnote 2 716 613 tis. eur a účty Štátnej pokladnice 1 298 483 tis. eur. Medziročný nárast bol spôsobený najmä rastom zostatkov účtov Štátnej pokladnice o 464 368 tis. eur. Bankové účty medziročne poklesli o 121 156 tis. eur.

Finančné účty a krátkodobý finančný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)
Finančné účty	2017	2016
Bankové účty	2 716 613	2 837 769
Účty Štátnej pokladnice	1 298 483	834 115
Pokladnica a ceniny	64 217	61 514
Spolu	4 079 313	3 733 398
Krátkodobý finančný majetok	2017	2016
Realizovateľné cenné papiere	5 919	6 052
Dlhové cenné papiere	404	547
Majetkové cenné papiere	37	37
Ostatný krátkodobý finančný majetok	137	202
Spolu	6 497	6 837

V rámci ústrednej správy dochádza k eliminácii hodnoty bankových účtov tých subjektov, ktorý sú klientmi Štátnej pokladnice a majú v nej vedené účty (napríklad štátne fondy, Sociálna poisťovňa,

verejné vysoké školy, vyššie územné celky, dobrovoľní klienti). Preto sa zostatky týchto organizácií neuvádzajú.

Z vykazaného zostatku bankových účtov súhrnného celku vykazujú najvyššiu hodnotu obce (1 068 635 tis. eur), vyššie územné celky (307 217 tis. eur) a štátne obchodné spoločnosti (1 111 041 tis. eur).

Účty Štátnej pokladnice zaznamenali prírastok o 464 368 tis. eur (v roku 2016 to bol prírastok o 744 177 tis. eur). Dôvodom bol nárast na účtoch typu Target a bežnom eurovom účte vedenom v NBS, a to najmä vplyvom pokračujúceho prebytku likvidity v bankovom sektore a z toho vyplývajúcej zníženej možnosti zhodnocovania prostriedkov Ministerstva financií SR.

Krátkodobý finančný majetok

V rámci krátkodobého finančného majetku došlo medziročne k poklesu hodnoty o 341 tis. eur, pričom rozhodujúci podiel tvoria ostatné realizovateľné cenné papiere spoločnosti MH Manažment a.s. (5 919 tis. eur), ktoré predstavujú nevyplatené štátne dlhopisy FNM.

B.V. Poskytnuté návratné finančné výpomoci

Poskytovanie návratných finančných výpomocí je špecifikom pre štátnu správu a územnú samosprávu. V rámci ústrednej správy môže návratné finančné výpomoci poskytovať Ministerstvo financií SR a iný orgán štátnej správy, ak tak umožňuje príslušný zákon (napríklad Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR). Návratné finančné výpomoci sa poskytujú subjektom na riešenie špecifických situácií pri nedostatku vlastných zdrojov subjektu alebo v situácii, že by subjekt musel financovať svoje potreby cez úvery a zhoršovalo by to jeho platobnú schopnosť. Návratné finančné výpomoci Ministerstva financií SR sú poskytované so súhlasom vlády SR, sú úročené a s priaznivejšími platobnými podmienkami z hľadiska začiatku a doby splácania istiny alebo úroku.

Všetky návratné finančné výpomoci poskytnuté ústrednou správou napr. mestám, obciam a podnikateľským subjektom v rámci súhrnného celku sú predmetom vzájomnej eliminácie. Ide najmä o návratnú finančnú výpomoc poskytnutú Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov v hodnote 460 000 tis. eur a výpomoci mestám SR v objeme 35 170 tis. eur. Pôvodne poskytnuté výpomoci zo strany Ministerstva financií SR voči podnikateľským subjektom mimo súhrnného celku sa prehodnocujú pokiaľ ide o ich návratnosť a k nesplácaným výpomociam sa tvoria opravné položky alebo sa so súhlasom vlády SR trvalo odpisujú do nákladov.

Návratné finančné výpomoci súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh výpomoci	2017	2016	
Subjektom v rámci konsolidovaného celku	536	867	
Subjektom verejnej správy	600	651	
Podnikateľským subjektom	189	256	
Fyzickým osobám	624	243	
Ostatným organizáciám	230	453	
Spolu	2 179	2 470	

K 31.12.2017 vykazoval súhrnný celok 2 179 tis. eur z poskytnutých výpomocí, z toho 1 059 tis. eur dlhodobých a 1 120 tis. eur krátkodobých. Z pohľadu subjektov vykazovala najvyššiu hodnotu územná samospráva, a to v sume 1 977 tis. eur, z toho obce 1 507 tis. eur.

C. Časové rozlíšenie aktív

V rámci časového rozlíšenia na strane aktív sa vykazujú náklady budúcich období a príjmy budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zaznamenanie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a medzi príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie aktív bolo k 31.12.2017 v hodnote 501 451 tis. eur a medziročne sa zvýšilo mierne o 4 030 tis. eur. Náklady budúcich období dosiahli hodnotu 448 567 tis. eur a príjmy budúcich období 52 884 tis. eur.

Rozhodujúci podiel na nákladoch budúcich období má ústredná správa, a to 421 995 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR 213 203 tis. eur (medziročne vyššie o 35 073 tis. eur) ako časovo rozlíšené úroky zo štátnych cenných papierov a úverov, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 121 391 tis. eur (medziročne nižšie o 25 695 tis. eur) najmä ako náklady na používanie mýtného systému. Ďalej významnú hodnotu vykazuje Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 30 129 tis. eur (medziročne nižšie o 6 054 tis. eur) z dôvodu časovo rozlíšených platieb na činnosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a príspevku Národnému centru zdravotníckych informácií.

Územná samospráva vykázala hodnotu 15 664 tis. eur náklady budúcich období a sumu 7 110 tis. eur ako príjmy budúcich období. Ostatné subjekty vykázali náklady budúcich období vo výške 10 907 tis. eur a príjmy budúcich období vo výške 1 069 tis. eur.

PASÍVA

Celkové pasíva dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 65 179 662 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2016 viac o 1 496 227 tis. eur. Celkové pasíva sú tvorené záväzkami (63 %), rezervami (41 %), vlastným imáním (-31 %), bankovými úvermi a časovým rozlíšením (po 14 % a 13 %).

Na zvýšení celkových pasív sa podieľalo najmä zvýšenie rezerv o 3 070 530 tis. eur, ktoré mali vplyv na zníženie výsledku hospodárenia (bežného aj predchádzajúceho obdobia) a teda aj celkového vlastného imania. Ďalej sa zvýšili záväzky o 2 653 604 tis. eur, bankové úvery vzrástli o 58 552 tis. eur a účty časového rozlíšenia poklesli o 1 732 844 tis. eur.

Vlastné imanie sa znížilo o 1 086 665 tis. eur najmä z dôvodu záporného výsledku hospodárenia minulých období, ktorý dosiahol -3 098 460 tis. eur vplyvom účtovania dlhodobých rezerv na zamestnanecké požitky v ústrednej správe. Výsledok hospodárenia bežného obdobia bol medziročne horší o 1 679 649 tis. eur.

Z cudzích zdrojov zaznamenali významný medziročný prírastok rezervy, a to najmä rezervy na zamestnanecké požitky v ústrednej správe o 3 172 377 tis. eur, naopak pokles zaznamenali rezervy spoločnosti MH Manažment, a.s o 106 190 tis. eur. Záväzky z dlhopisov vzrástli o 843 867 tis. eur, bankové úvery vrástli o 58 522 tis. eur a zúčtovacie vzťahy vzrástli o 46 085 tis. eur.

Časové rozlíšenie zaznamenalo úbytok 1 732 844 tis. eur, z toho rozhodujúci pokles bol v ústrednej správe (1 772 043 tis. eur), a to najmä u obchodných spoločností a štátnych podnikov z dôvodu eliminácie transferov zo štátneho rozpočtu.

A. Vlastné imanie

Vlastné imanie súhrnného celku za rok 2017 dosiahlo -19 962 428 tis. eur, z toho oceňovacie rozdiely dosiahli 36 253 tis. eur, výsledok hospodárenia -20 191 827 tis. eur a podiely iných účtovných jednotiek 193 146 tis. eur. Do výsledku hospodárenia minulých období sú zahrnuté aj kapitálové a rezervné fondy tvorené v rámci vlastného imania, ktorých hodnota za rok 2017 bola 3 826 850 tis. eur.

A.I. Oceňovacie rozdiely

Oceňovacie rozdiely sú tvorené rozdielmi z precenenia majetku a záväzkov v sume -4 078 tis. eur a rozdielmi z precenenia kapitálových účastí v obchodných spoločnostiach, ktoré nie sú zaradené do súhrnného celku ako dcérske účtovné jednotky, v hodnote 40 331 tis. eur. Oceňovacie rozdiely sa úhrnom zvýšili o 83 406 tis. eur, a to z -47 153 tis. eur na 36 253 tis. eur. Z tejto hodnoty vykazuje ústredná správa sumu 24 974 tis. eur, a v rámci nich Ministerstvo financií SR (18 590 tis. eur). Z územnej samosprávy vykazujú obce 15 003 tis. eur.

A.II. Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia v sume -20 191 827 tis. eur je tvorený výsledkom hospodárenia za bežné účtovné obdobie vo výške -3 098 460 tis. eur a výsledkom hospodárenia vytvoreným v minulých rokoch v hodnote -17 093 367 tis. eur.

Výsledok hospodárenia minulých rokov bez vplyvu položky fondov dosiahol hodnotu -20 920 217 tis. eur a medziročne sa zlepšil o 318 668 tis. eur. Na tejto položke sa za rok 2017 vykazuje najmä prevod výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobie (za rok 2016 to bolo -1 418 811 tis. eur, čo bol lepší výsledok ako v roku 2015, o 532 462 tis. eur), ďalej tvorba rezervy na zamestnanecké požitky v ústrednej správe vo výške 289 099 tis. eur a zmeny účtovných metód a zásad. Významnou zmenou účtovnej metódy bol prepočet zostatkovej hodnoty dlhodobého hmotného majetku v ústrednej správe (rozpočtové a príspevkové organizácie) z dôvodu prehodnotenia doby životnosti a používaných sadzieb odpisov. Táto zmena predstavovala zlepšenie výsledku hospodárenia o 437 707 tis. eur.

Vykazovanie fondov v rámci výsledku hospodárenia platí pre subjekty, ktoré sa prispôbujú postupom účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie. Z tohto dôvodu sú vo výsledku hospodárenia minulých rokov agregované aj všetky kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku a ostatné fondy obchodných spoločností, v prípade, že neboli predmetom eliminácií. Tieto položky väčšinou zlepšujú výsledok hospodárenia, nakoľko fondy z podstaty ich tvorby a použitia nemajú záporný zostatok. Ich hodnota k 31.12.2017 bola 3 826 850 tis. eur, pričom boli medziročne vyššie o 205 467 tis. eur aj pod vplyvom reklasifikácie nesprávne vykázaných fondov za Slovenský pozemkový fond (z položky dlhodobých záväzkov bolo preradených 124 141 tis. eur) a zvýšením fondov u Ministerstva dopravy SR z dôvodu zmeny hodnoty kmeňového imania štátnych podnikov o 39 936 tis. eur.

Výsledok hospodárenia bežného obdobia 2017 dosiahol zápornú hodnotu -3 098 460 tis. eur a medziročne sa zhoršil o 1 679 649 tis. eur zo zápornej hodnoty -1 418 811 tis. eur v roku 2016. Na zhoršení výsledku hospodárenia sa podieľala ústredná správa, ktorá zaznamenala medziročne vyšší záporný výsledok hospodárenia o 1 896 821 tis. eur, a to dosiahnutím vyššieho hotovostného deficitu štátneho rozpočtu za rok 2017 o 239 877 tis. eur (-1 220 132 tis. eur oproti schodku vykázanom za rok 2016 vo výške -980 255 tis. eur) a tvorbou rezervy na zamestnanecké požitky medziročne vyššej o 1 651 709 tis. eur.

A.III. Podiely iných účtovných jednotiek

Podiely iných účtovných jednotiek predstavujú pasívum v podobe vlastníckeho podielu iných spoločností na základnom imaní v obchodných spoločnostiach súhrnného celku. Vznikajú pri konsolidácii kapitálu u tých spoločností, v ktorých subjekty súhrnného celku majú podiel menší ako 100 %, ale vyšší ako 51 %. Podiely iných účtovných jednotiek teda jedným číslom vyjadrujú aktíva a pasíva danej obchodnej spoločnosti, ktoré subjekty súhrnného celku nevlastnia, pretože nevlastnia 100% podiel. Oproti roku 2016 sa znížili o 14 559 tis. eur.

B. Záväzky, rezervy, bankové úvery a výpomoci

Záväzky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (tiež chápané ako cudzie zdroje) spolu dosiahli hodnotu 76 854 448 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 4 315 737 tis. eur.

Z celkovej sumy týchto záväzkov sú najvýznamnejšou položkou záväzky zo štátnych dlhopisov vydávaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, ktorá emituje štátne cenné papiere v mene a na účet Ministerstva financií SR na krytie potrieb štátneho rozpočtu. Dlhodobé štátne dlhopisy vykazované v záväzkoch tvoria z celkovej hodnoty cudzích zdrojov 43,9 % a medziročne ich podiel mierne vzrástol o 0,4 % z dôvodu nárastu záväzkov z rezerv a iných záväzkov.

Krátkodobé dlhové cenné papiere štátu vykazované v bankových úveroch a výpomociach tvoria z hodnoty cudzích zdrojov 4,9 %. Celková hodnota záväzkov zo štátnych dlhopisov po vzájomnej konsolidácii v súhrnnom celku k 31.12.2017 bola 37 669 056 tis. eur (201: 36 840 390 tis. eur).

Druhú najväčšou položku v rámci skupiny B. pasív predstavujú rezervy v hodnote 26 592 243 tis. eur, čo predstavuje medziročný kumulatívny prírastok 3 070 530 tis. eur.

Bankové úvery tvoria tretie najvyššie záväzky a dosiahli 4 700 284 tis. eur, medziročne boli vyššie kumulatívne o 58 522 tis. eur.

Z ostatných záväzkov sú významné záväzky voči dodávateľom s krátkodobou dobou splatnosti (1 703 244 tis. eur), zúčtovanie s Európskou úniou (977 430 tis. eur) záväzky voči zamestnancom (374 889 tis. eur), prijaté preddavky (152 923 tis. eur) a ďalšie.

B.I. Rezervy

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou a predstavujú takú povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti znížia ekonomické úžitky (napr. peňažné prostriedky).

Rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- zamestnanecké požitky v ústrednej správe,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- finančné povinnosti vyplývajúce z ručenia a záruk,
- nevyfakturované dodávky a služby,
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov.

Celkové rezervy dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 26 592 243 tis. eur, z toho dlhodobé 25 442 836 tis. eur a krátkodobé 1 149 407 tis. eur. Záonné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe príslušných predpisov, boli vykázané v hodnote 430 399 tis. eur. Ostatné rezervy, t.j. rezervy vytvárané na základe účtovných postupov a vnútorných predpisov účtovných jednotiek dosiahli hodnotu 26 161 844 tis. eur.

Rezervy súhrnného celku podľa druhu		(v tis. eur)
Druh rezerv	2017	2016
Dlhodobé ostatné	25 382 774	22 541 514
Krátkodobé ostatné	779 069	581 817
Dlhodobé záonné	60 062	60 643
Krátkodobé záonné	370 338	337 739
Spolu	26 592 243	23 521 713

Medziročná zmena v objeme 3 070 530 tis. eur bola spôsobená hlavne zvýšením dlhodobých ostatných rezerv o 2 841 260 tis. eur a ostatných krátkodobých rezerv o 197 252 tis. eur. Rozhodujúci podiel na rezervách ako aj na medziročnom prírastku má rezerva ústrednej správy na zamestnanecké benefity, ktorá na základe expertného odhadu zaznamenala k 31.12.2017 tvorbu 3 172 377 tis. eur. Subjekty ústrednej správy tvoria 99,1 % celkových rezerv.

Rezervy podľa účelu	(v tis. eur)	
Druh rezerv	2017	2016
Zamestnanecké požitky v ústrednej správe	23 821 000	20 648 623
Vyrad'ovanie jadrových zariadení	1 077 454	1 020 035
Súdne spory	580 758	591 123
Rezervy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	303 872	281 879
Rezerva na nezrovnalosti	144 748	0
Technické rezervy Eximbanky na poistenie	49 959	52 982
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	53 059	66 504
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	112 072	56 515
Nevyfakturované dodávky	34 527	16 240
Rezervy územnej samosprávy	174 941	180 440
Ostatné	239 853	383 812
Spolu	26 592 243	23 298 153

Ministerstvo financií SR v roku 2017 aktualizovalo výpočet rezervy na zamestnanecké požitky a na základe predložených podkladov od jednotlivých správcov kapitol spresnilo rezervu odhadom založeným na aktuárskych princípoch. Hodnota rezervy na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií sa zvýšila aj opravou niektorých parametrov vstupujúcich do odhadu rezerv za výsluhové dôchodky sudcov. K 31.12.2017 sa zaúčtoval prírastok týchto rezerv vo výške 3 172 377 tis. eur, z toho 2 883 278 tis. eur do výsledku bežného roka a 289 099 tis. eur do výsledku hospodárenia minulých rokov. Významný podiel na zvýšení rezervy malo upravenie miery rastu miezd podľa prognóz Národnej banky Slovenska na rok 2017 o 4,5 % a o 5,4 % na nasledujúce roky a miery úmrtnosti na základe aktuálnych dát Štatistického úradu. Na silových rezortoch rezerva vzrástla oproti roku 2016 najmä z dôvodu začatia poberania výsluhového dôchodku príslušníkov a presunu príslušníkov s budúcim nárokom do vyššej vekovej kategórie, čím sa zvyšuje pravdepodobnosť ich vyplácania a vytvára sa vyššia rezerva. Najvyššiu položku z celkovej rezervy tvoria výsluhové dôchodky zamestnancov, dôchodcov, siroty a vdovy silových rezortov Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva financií SR, úhrnom vo výške 23 134 819 tis. eur.

Z obchodných spoločností ústrednej správy vykazuje najvyššie rezervy Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. vytvorené na záväzky z vyrad'ovania jadrových elektrární, na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení a rezervy na budúce zamestnanecké požitky. Hodnota rezerv tejto obchodnej spoločnosti k 31.12.2017 dosiahla 1 095 868 tis. eur, z toho v rámci dlhodobých ostatných rezerv 979 867 tis. eur. Rezervy súvisiace s vyrad'ovaním jadrových zariadení (1 077 454 tis. eur) sú tvorené ako súčasná hodnota očakávaných budúcich peňažných tokov súvisiacich s úhradou záväzkov, ktoré sú odhadované na základe odborných štúdií.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykazuje po prevodovom mostíku na účty rozpočtových organizácií svoje technické rezervy na poistné plnenie vo výške 303 872 tis. eur.

Medziročný úbytok rezerv zaznamenal MH Manažment, a.s. vo výške 106 190 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 54 485 tis. eur z dôvodu prehodnotenia rizikovosti súdnych sporov.

B.II. Zúčtovacie vzťahy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenávanie prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z pohľadu účtovníctva ide o časovo rozlíšené prostriedky štátneho rozpočtu, rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám. V rámci tejto skupiny záväzkov sa vykazujú aj transfery v územnej samospráve, ktoré neboli predmetom eliminácie a vzťah štátneho rozpočtu voči územnej samospráve z podielových daní.

Hodnota transferov k 31.12.2017 bola 630 147 tis. eur a medziročne boli vyššie o 46 085 tis. eur. Ústredná štátna správa vykázala 407 590 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 300 538 tis. eur a Ministerstvo zdravotníctva SR 51 974 tis. eur z. Ostatné subjekty vykázali 222 556 tis. eur, z toho vyššie územné celky 12 645 tis. eur a obce 94 265 tis. eur. V prípade Ministerstva financií SR ide o prechodné vykázanie záväzku z úhrady podielovej dane z príjmu fyzických osôb územnej samospráve, ktorý je uhradený nasledovné účtovné obdobie.

B.III. Záväzky

Záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 40 809 522 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 2 653 604 tis. eur. Hodnota dlhodobých záväzkov medziročne vrástla o 2 522 928 tis. eur a hodnota krátkodobých záväzkov o 130 676 tis. eur. Najväčšiu položku celkových záväzkov tvoria štátom emitované dlhodobé dlhopisy, ktoré dosiahli konsolidovanú hodnotu 33 837 722 tis. eur a hlavný podiel na medziročnom náraste dlhodobých záväzkov 2 627 511 tis. eur z dôvodu nových emisií. Krátkodobá časť štátnych dlhopisov dosiahla hodnotu 3 846 550 tis. eur a popisuje sa v časti B.IV. pasív

Záväzky súhrnného celku	(v tis. eur)	
Dlhodobé záväzky	2017	2016
Vydané dlhopisy dlhodobé	33 837 722	31 210 210
Záväzky SVP, š.p.	124 536	121 825
Záväzky VVŠ, š.p.	104 565	104 020
Záväzky zo sociálneho fondu	58 266	54 533
Záväzky NDS,a.s.	31 800	245
Záväzky z nájmu	12 193	14 433
Ostatné záväzky	121 891	262 779
Spolu	34 290 973	31 768 045
Krátkodobé záväzky	2017	2016
Dodávatelia	1 703 245	1 421 703
Špecifické záväzky MF SR	1 661 029	1 683 109
Zúčtovanie prijatých prostriedkov z EÚ	977 430	911 976
Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	480 008	403 390
Zamestnanci	363 646	346 265

Krátkodobé záväzky	2017	2016
Vzťahy k účtom klientov ŠP	208 033	199 601
Záväzky SZRB, a.s.	153 511	171 546
Prijaté preddavky	152 924	141 684
Zúčtovanie transferov mimo verejnej správy	121 831	97 206
Nevyfakturované dodávky	54 705	50 067
Záväzky z daní a poplatkov	41 605	42 778
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov	6 792	15 276
Ostatné záväzky	593 789	307 518
Spolu	6 518 548	6 387 873

Dlhodobé záväzky

Medziročný nárast dlhodobých záväzkov bol spôsobený hlavne emitovaním nových dlhopisov. Celková hodnota nesplatených dlhopisov (dlhodobých aj krátkodobých) dosiahla k 31.12.2017 sumu 37 684 272 tis. eur a medziročne bola vyššia o 843 867 tis. eur.

Záväzky Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. predstavujú odloženú daň, ktorá nebola predmetom eliminácie v rámci ústrednej správy.

Záväzky Vodohospodárskej výstavby, š.p. predstavujú najmä dlhodobé záväzky voči Slovenským elektrárnam, a.s. (102 700 tis. eur) na základe dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z roku 2016.

Záväzky Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. predstavujú záväzky z obchodného styku.

Krátkodobé záväzky

Záväzky voči dodávateľom dosiahli 1 703 245 tis. eur a medziročne sú vyššie o 281 542 tis. eur. Subjekty ústrednej správy vykázali 1 422 737 tis. eur, subjekty územnej samosprávy 238 711 tis. eur a ostatné subjekty 41 797 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazujú najvyššiu hodnotu krátkodobých záväzkov voči dodávateľom tie isté subjekty ako v roku 2016 - Slovenský plynárenský priemysel, a.s. 310 246 tis. eur, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 123 980 tis. eur, Univerzitná nemocnica Bratislava 115 201 tis. eur, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. 82 740 tis. eur.

Celkovo obchodné spoločnosti a štátne podniky vykázali 757 147 tis. eur, s medziročným prírastkom 155 704 tis. eur. Druhou skupinou sú zdravotnícke zariadenia štátu (iné ako obchodné spoločnosti) s podielom 509 648 tis. eur. Územná samospráva vykázala spolu 238 711 tis. eur.

Špecifické záväzky Ministerstva financií SR predstavujú najmä krátkodobé záväzky voči daňovým subjektom, napr. z dôvodu zložených zábezpek na účty FR SR podľa zákona č. 222/2004 o dani z pridanej hodnoty, nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo úhrady na základe predbežných opatrení. Hodnota týchto krátkodobých záväzkov dosiahla 1 656 908 tis. eur.

Závazky zo zúčtovania s EÚ dosiahli úhrnom 977 430 tis. eur, z toho ústredná správa vykazuje 975 060 tis. eur. Ide o zúčtovanie prijatých prostriedkov z rozpočtu EÚ a iných finančných nástrojov. Najväčšia časť záväzku vykazuje Ministerstvo financií ako certifikačný orgán, ktorý prijíma a následne poskytuje prostriedky na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a iných finančných nástrojov (710 180 tis. eur). Z celkového zostatku tvorili prostriedky na osobitnom účte ministerstva vedenom v mene Európskej komisie 116 554 tis. eur a výsledný zúčtovací vzťah s Európskou úniou týkajúci sa pomoci zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo a Európskeho námorného a rybárskeho fondu v sume 576 937 tis. eur, ktorý predstavuje výsledný zúčtovací vzťah za programové obdobia 2004-2006 a 2007-2013 v aktívach v sume 45 414 tis. eur a za programové obdobie 2014 -2020 v pasívach v sume 622 351 tis. eur.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vykazuje nepoužívané prostriedky 237 006 tis. eur, ktorými financuje programy v oblasti poľnohospodárstva a prideľuje priame platby poľnohospodárom.

Tretiu najvýznamnejšiu hodnotu vykazuje Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA, štátna príspevková organizácia) 26 811 tis. eur, ktorá spravuje prostriedky EÚ v zmysle Dohody o delegovaní programu Bohunice na postupné vyradenie blokov 1 a 2 JE Bohunice V1. Podpisom dohody o delegovaní právomocí zo dňa 10. 8. 2016 s Európskou komisiou sa Slovenská inovačná a energetická agentúra stala Národnou agentúrou pre Program Bohunice. SIEA tak pôsobí ako ďalší implementačný orgán programu, ktorý dovtedy prebiehal iba prostredníctvom Európskej banky pre obnovu a rozvoj spravujúcej fond BIDSF.

Závazky zo sociálneho a zdravotného poistenia, ktoré neboli predmetom konsolidácie v súhrnnom celku dosiahli 480 008 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 318 395 tis. eur, územná samospráva 141 283 tis. eur a ostatné subjekty 20 330 tis. eur. Na medziročnom prírastku týchto záväzkov o 76 618 tis. eur sa podieľala najmä ústredná správa (61 172 tis. eur), a v rámci nej hlavne zdravotnícke zariadenia ústrednej správy (rozpočtové a príspevkové organizácie) 55 997 tis. eur.

Závazky voči zamestnancom boli vykázané úhrnom 363 646 tis. eur, z toho ústredná správa vykázala 212 202 tis. eur, územná samospráva 134 612 tis. eur a ostatné subjekty 28 076 tis. eur, pričom ide najmä o predpis miezd za mesiac december vyplácaných nasledujúce účtovné obdobie. Medziročný rast o 17 381 tis. eur je možné zdôvodniť najmä rastom miezd v národnom hospodárstve (v súkromnom ako aj verejnom sektore), pričom priemerná nominálna mesačná mzda medziročne vzrástla z 912 eur (v roku 2016) na 954 eur (v roku 2017) ako aj vyššou zamestnanosťou v ekonomike.

Vzťahy k účtom Štátnej pokladnice predstavujú záväzky z uložených prostriedkov dobrovoľných klientov.

Závazky SZRB, a.s. predstavujú záväzky voči bankám a voči klientom, ktorí majú uložené peňažné prostriedky v SZRB, a.s. vo forme bežných a termínovaných účtov.

Z prijatých preddavkov v celkovej hodnote 152 924 tis. eur vykazuje ústredná správa 97 886 tis. eur a v rámci nej Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (51 981 tis. eur) z prijatých záloh a

zábezpek, ďalej Ministerstvo financií SR (20 059 tis. eur) z prijatých zábezpek pri colných a daňových konaniach, a Slovenská pošta, a.s. (12 967 tis. eur). Druhú najvyššiu hodnotu vykazujú obce 53 070 tis. eur, pričom je možné predpokladať, že ide najmä o hodnoty obchodných spoločností obcí, pretože samotné obce pred zostavením konsolidovaných účtovných závierok vykazovali prijaté preddavky v hodnote 22 292 tis. eur.

Závazky z transferov prijatých od subjektov mimo verejnej správy (a zároveň potenciálne od subjektov mimo súhrnného celku) dosiahli 121 831 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 24 625 tis. eur. Významnú časť tvoria opäť ústredná správa (64 653 tis. eur) a obce (45 921 tis. eur). V ústrednej správe ide hlavne o Ministerstvo vnútra SR (47 419 tis. eur) s medziročným prírastkom 23 633 tis. eur. Najvyšší podiel tvoria prijaté a nepoužité prostriedky z titulu prijatého poistného v zmysle zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve (45 746 tis. eur).

Z hodnoty nevyfakturovaných záväzkov tvorí ústredná správa 45 011 tis. eur, a v rámci nej najmä obchodné spoločnosti štátu (29 656 tis. eur), ktoré účtujú dodanie tovarov a služieb ku dňu zostavenia účtovnej závierky na základe zmluvy, dodacieho listu alebo iného dokladu, z ktorého je zrejmá výška záväzku (po dodaní faktúry sa záväzky vykazujú voči dodávateľom, popisované vyššie).

V rámci ostatných záväzkov sa vykazujú najmä záväzky obchodných spoločností štátu (napr. Slovenská pošta, a.s. 61 922 tis. eur, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 43 794 tis. eur, SPP, a.s. 21 972 tis. eur), ako aj záväzky obcí a vyšších územných celkov 107 559 tis. eur. Ide o rôzne iné záväzky, napríklad zložené zálohy či zábezpeky, záväzky voči zahraničným partnerom a inštitúciám a podobne.

B.IV. Bankové úvery a výpomoci

Bankové úvery, výpomoci a krátkodobé dlhové cenné papiere dosiahli hodnotu spolu 8 822 536 tis. eur, čo je medziročne menej o 1 454 482 tis. eur. Úbytok znamenali štátne krátkodobé dlhopisy o 1 783 644 tis. eur, čo bolo spôsobené najmä ich splatením. Bankové úvery sa medziročne zvýšili o 58 552 tis. eur a krátkodobé výpomoci o 269 832 tis. eur.

Bankové úvery

Bankové úvery dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 4 700 284 tis. eur, z toho krátkodobé bankové úvery so splatnosťou do jedného roka 399 768 tis. eur a dlhodobé úvery 4 300 516 tis. eur, a práve dlhodobé úvery tvorili takmer celý medziročný prírastok úverov (52 620 tis. eur).

Z celkovej hodnoty bankových úverov vykazuje ústredná správa sumu 3 506 462 (čo je medziročne viac o 30 130 tis. eur). Úvery obcí a ich organizácií dosiahli 819 133 tis. eur (z toho obce samotné 575 211), a medziročne len mierne vzrástli o 7 273 tis. eur, úvery vyšších územných celkov dosiahli 370 519 tis. eur (z toho VÚC samotné 368 415), pričom zaznamenali takmer celú zvyšnú časť prírastku, a to o 20 486 tis. eur.

Z ústrednej správy je rozhodujúcim subjektom vo výške prijatých a splácaných úverov Ministerstvo financií SR, ktoré využíva výhodnejšie úrokové a úverové podmienky od medzinárodných finančných inštitúcií (ktorých väčšinou je Slovensko aj samotným členom a prispievateľom) na financovanie projektov v oblasti infraštruktúry, životného prostredia, podpory hospodárstva a jeho modernizácie. Prostriedky sú väčšinou používané ako zdroj spolufinancovania k spoločným projektom s EÚ.

Úvery SR voči zahraničným inštitúciám		(v tis. eur)
Finančná inštitúcia	2017	2016
Európska investičná banka	1 979 917	1 911 997
Rozvojová banka Rady Európy	302 712	302 712
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	29 981	37 636
Spolu	2 312 610	2 252 345

V roku 2016 bola realizovaná posledná splátka úveru od Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj, ktorý bol čerpaný v roku 2002 na financovanie Projektu reformy správy sociálnych dávok. Ostatné úvery boli splácané aj v roku 2017 v zmysle splátkových kalendárov. V priebehu roka 2017 bola čerpaná prvá tranža Rámcového úveru od Európskej investičnej banky v sume 75 000 tis. eur na spolufinancovanie investícií v rámci vybraných opatrení Programu rozvoj vidieka SR v programovom období 2014-2020.

Z hodnoty úverov od Európskej investičnej banky predstavujú úroky 28 452 tis. eur a z hodnoty úveru od Rozvojovej banky Rady Európy tvoria úroky 2 712 tis. eur.

Zvyšnú časť dlhodobých úverov ústrednej správy vykazujú obchodné spoločnosti, ako napríklad, Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 325 730 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š.p. 221 519 tis. eur, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 178 886 tis. eur, SPP, a.s. 84 560 tis. eur, Železničná spoločnosť Cargo 79 987 tis. eur, Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. 62 285 tis. eur.

Ostatné krátkodobé výpomoci vykázal najmä SPP, a.s. v hodnote 270 448 tis. eur pričom ide o úver s pohyblivou úrokovou sadzbou od pridruženej spoločnosti SPP Infrastructure, a.s., ktorý bol vo februári 2018 čiastočne započítaný s pohľadávkou z dividend vo výške 220 841 tis. eur.

Krátkodobé dlhové cenné papiere

V rámci krátkodobých dlhových cenných papierov sa vykazujú štátne dlhopisy, ktorých doba splatnosti je kratšia ako jeden rok odo dňa, ku ktorému sa zostavuje súhrnná účtovná závierka a krátkodobé dlhopisy zrušeného Fondu národného majetku SR.

Hodnota krátkodobých štátnych dlhopisov k 31.12.2017 bola 3 846 550 tis. eur. Medziročne sa hodnota týchto štátnych dlhových nástrojov znížila o 1 783 644 tis. eur, najmä ich splatením. Dlhopisy, ktoré spravuje MH Manažment, a.s. dosiahli hodnotu 15 216 tis. eur.

C. Časové rozlíšenie pasív

V rámci časového rozlíšenia na strane pasív sa vykazujú výnosy budúcich období a výdavky budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zachytenie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie pasív dosiahlo k 31.12.2017 hodnotu 8 287 643 tis. eur, z toho výnosy budúcich období 8 259 914 tis. eur a výdavky budúcich období 27 729 tis. eur. Medziročne sa celková hodnota časového rozlíšenia pasív znížila o 1 732 844 tis. eur najmä vyššou mierou konsolidácie na strane štátnych podnikov, voči ktorým boli eliminované vzťahy štátu na strane aktív. Ide o elimináciu kapitálových transferov, ktoré boli resp. sú v danom roku financované zo zdrojov štátneho rozpočtu (prípadne EÚ zdrojov zapojených do štátneho rozpočtu), pričom u prijímateľov sa časovo rozlišujú na strane pasív a pri štáte na strane aktív.

Najvyššiu položku časovo rozlíšených výnosov vykazujú subjekty územnej samosprávy 4 310 560 tis. eur, najmä ako prijaté časovo rozlíšené bežné a kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov, ktoré v súvislosti s nákladmi (odpisy k majetku, spotreba zásob, prevádzkové náklady) postupne zúčtovávajú do výnosov daného obdobia. Medziročne územná samospráva dosiahla prírastok v hodnote 87 400 tis. eur. Uvedené transakcie nie sú predmetom eliminácií z dôvodu obtiažnosti získavania údajov o pohybe transferov.

Ústredná správa vykazuje časovo rozlíšené výnosy v hodnote 2 833 275 tis. eur, a medziročne sú nižšie o 1 767 137 tis. eur. Vplyv na tento úbytok mala eliminácia časového rozlíšenia u štátnych podnikov Železnice SR (-1 485 020 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š.p. (-391 882 tis. eur). Na strane aktív sa predmetná eliminácia zobrazuje v zlepšenom výsledku hospodárenia minulých rokov.

Ďalej v rámci transferov vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR za PPP projekt rýchlostnej cesty R1, ktorý je na strane pasív časovo rozlíšený v konsolidovanej výške 905 0161 tis. eur a postupne zúčtovávaný vo výške oprávok do výnosov bežného obdobia. Zvýšenie hodnoty tohto časovo rozlíšeného majetku bolo z dôvodu prehodnotenia doby odpisovania dlhodobého hmotného majetku.

Ministerstvo financií SR vykazuje v rámci výnosov budúcich období prémii z predaných cenných papierov vo výške 737 640 tis. eur, pričom prírastok 73 750 tis. eur súvisí s emisiou nových dlhopisov s dlhšou dobou splatnosti (v roku 2017 boli emitované 20 a 30 ročné dlhopisy).

Ministerstvo vnútra SR vykazuje výnosy budúcich období v hodnote 263 312 tis. eur (medziročný prírastok 28 839 tis. eur) z titulu zostatkovej hodnoty majetku nadobudnutého z iných zdrojov ako rozpočtových prostriedkov (napríklad z prijatých grantov a majetok v správe ministerstva, získaného prepadnutím alebo zabavením majetku od subjektov mimo súhrnného celku) v hodnote 263 107 tis. eur. Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb SR (bývalý Telekomunikačný úrad) vykazuje časovo rozlíšené výnosy z predaja frekvencií (177 754 tis. eur),

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (97 772 tis. eur) z dôvodu prijatých grantov od banky EBOR na rekonštrukciu elektrickej siete a výnosy z regulovaných taríf, Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. (71 822 tis. eur) z prijatých prostriedkov od Národného jadrového fondu vyinkasované od elektrárenských spoločností.

Z ostatných subjektov vykazujú verejné vysoké školy výnosy budúcich období úhrnom 580 095 tis. eur, najviac Slovenská technická univerzita v Bratislave (140 753 tis. eur), Univerzita Komenského v Bratislave (124 984 tis. eur) a Žilinská univerzita v Žiline (79 168 tis. eur). Ide najmä o výnosy z dotácií a transferov (zahraničných a EÚ, 2 % z dane z príjmov fyzických osôb, dary a granty), ktoré sa časovo rozlišujú a do výnosov bežného obdobia sa zúčtovávajú spolu s dosahovanými nákladmi, napr. pri používaní majetku, ktorý bol z týchto prostriedkov zakúpený (odpisy).

IV. INFORMÁCIE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH

NÁKLADY

Náklady súhrnného celku za rok 2017 dosiahli hodnotu 58 871 021 tis. eur (bez nákladov na nekonsolidovanú časť dane z príjmov). Oproti roku 2016 sa celkové náklady zvýšili o 4 327 257 tis. eur, pričom toto zvýšenie bolo spôsobené najmä vyššími nákladmi na tvorbu rezerv v ústrednej správe (úhrnom o 2 255 257 tis. eur), vyššími nákladmi na spotrebované nákupy a služby (o 1 127 898 tis. eur), vyšším nákladmi na transfery (o 830 560 tis. eur) ako aj vyššími mzdovými nákladmi (o 460 080 tis. eur). Medzi položky, ktoré zaznamenali medziročný pokles patria hlavne ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (o 287 928 tis. eur) a mimoriadne náklady (o 43 tis. eur).

Náklady podľa druhu	(v tis. eur)	
	2017	2016
Prevádzkové	31 930 943	28 437 597
Finančné	1 787 539	1 784 145
Mimoriadne	1 262	1 305
Náklady na transfery	25 151 277	24 320 717
Spolu	58 871 021	54 543 764

Ako prevádzkové náklady sa vykazujú spotrebované nákupy a služby, osobné náklady, dane a poplatky, odpisy, rezervy a opravné položky a ostatné prevádzkové náklady uvedené v nasledovnom texte.

I. Spotrebované nákupy a služby

V rámci týchto nákladov tvoria najvyššiu hodnotu náklady na služby 5 968 814 tis. eur (2016: 5 756 175 tis. eur), spotreba materiálu 2 710 309 tis. eur (2016: 2 352 780 tis. eur), predaný tovar 1 497 524 tis. eur (2016: 921 405 tis. eur) a spotreba energií 595 882 tis. eur (2016: 614 428 tis. eur). Medziročný rast týchto nákladov o 1 127 898 tis. eur bol spôsobený najmä rastom spotreby materiálu o 357 529

tis. eur, rastom nákladov na predaný tovar o 576 119 tis. eur a rastom ostatných služieb o 165 413 tis. eur.

Opravy a udržiavanie majetku zaznamenalo takisto rast, a to o 47 522 tis. eur. Výraznejší pokles zaznamenala len spotreba energií, a to medziročne o 18 546 tis. eur.

Na spotrebe materiálu sa SPP, a.s. podieľa sumou 1 357 178 tis. eur, pričom v roku 2016 to bolo sumou 998 877 tis. eur. Medziročný rast tejto nákladovej položky je tak možné prisúdiť práve spotrebe SPP, a.s. a to z dôvodu rastu cien na medzinárodných komoditných trhoch s ropou a ropnými produktmi, ktorý sa postupne preniesol aj do rastu nákupných cien zemného plynu.

Ďalej sa na spotrebe materiálu podieľajú zdravotnícke zariadenia (405 210 tis. eur), pričom zaznamenali medziročný pokles o 27 951 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykázala Univerzitná nemocnica Bratislava (54 748 tis. eur), Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. (42 754 tis. eur).

Pokles nákladov na spotrebovaný materiál vykázali v ústrednej správe napríklad Ministerstvo obrany SR (o 20 380 tis. eur) a Ministerstvo vnútra (o 14 213 tis. eur), čo je spôsobené nižšou mierou vyradovania starých zásob (každoročne sa na základe inventarizácie a tvorby opravných položiek zreálnuje hodnota skladových zásob týchto dvoch najvýznamnejších subjektov z pohľadu hodnoty a počtu zásob).

Územná samospráva vykázala spolu 466 580 tis. eur, z toho obce 332 937 tis. eur.

Na predanom tovare sa SPP, a.s. podieľa sumou 895 066 tis. eur, pričom v roku 2016 to bolo 501 089 tis. eur. Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. vykázala náklady v hodnote 434 896 tis. eur. Prírastok týchto dvoch obchodných spoločností štátu na spotrebe tovaru tvorí 553 785 tis. eur, čo je 96 % celkového prírastku za súhrnný celok.

Tretím najvýznamnejším subjektom je Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, ktorá dosiahla náklady na predaný tovar v hodnote 56 465 tis. eur, medziročná zmena predstavovala 5 817 tis. eur. Náklady na predaný tovar (ako aj súvisiace výnosy z predaného tovaru) vznikajú pri pravidelnej obmene zásob ropy a ropných výrobkov.

Náklady na služby sú spotrebované najmä v ústrednej správe (4 875 359 tis. eur) a v územnej samospráve (850 201 tis. eur). Z ústrednej správy je rozhodujúcim subjektom Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (872 697 tis. eur), Ministerstvo dopravy a výstavby SR (143 111 tis. eur) a obchodné spoločnosti štátu. Medziročne vzrástli náklady na služby ústrednej správy o 172 170 tis. eur, napr. u Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. o 114 342 tis. eur (z dôvodu nákupu systémových služieb v oblasti elektriny) a u MH Manažmentu, a.s. o 20 950 tis. eur, z dôvodu vyšších nákladov na právne služby.

V prípade Ministerstva dopravy a výstavby SR ide najmä o náklady za jednotkovú platbu za dostupnosť cesty R1.

Náklady na opravy a udržiavanie dosiahli 677 933 tis. eur, z čoho ústredná správa tvorí 383 653 tis. eur a obce (vrátane ich organizácií v konsolidovanom celku) 210 646 tis. eur. Medzi tieto náklady patrí údržba hmotného a nehmotného majetku, uvedenie majetku do pôvodného stavu bez vplyvu na jeho funkcie (nejedná sa o technické zhodnotenie). Medziročný prírastok bol hlavne u obcí a to 19 337 tis. eur a v ústrednej správe o 17 222 tis. eur.

II. Osobné náklady

Osobné náklady tvorili najmä mzdové náklady vo výške 5 966 049 tis. eur (2016: 5 637 892 tis. eur), zákonné sociálne poistenie 1 757 351 tis. eur (2016: 1 650 541 tis. eur), zákonné sociálne náklady 338 916 tis. eur (2016: 320 198 tis. eur) a ostatné sociálne poistenie a sociálne náklady 56 028 tis. eur (2016: 48 133 tis. eur).

Vzhľadom na počet zamestnancov v jednotlivých skupinách subjektov súhrnného celku vykazuje ústredná správa celkové osobné náklady (vrátane zákonného a ostatného poistenia) vo výške 4 453 394 tis. eur, pričom tieto náklady sú vrátane aj všetkých obchodných spoločností štátu. Štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie (s počtom zamestnancov cca 134 tisíc) dosiahli náklady 3 322 114 tis. eur a medziročný nárast nákladov o 181 755 tis. eur. V medziročnom náraste sa premietlo aj zvyšovanie miezd a plátov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 4 % s účinnosťou od 1. januára 2017 a zvýšenie plátov na úrovni 2 % funkčných plátov v zmysle Memoranda o úprave platových pomerov zamestnancov v štátnej službe a niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ktoré tvorí prílohu kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa, v termíne od 1. septembra do 31. decembra 2017 súhrnne v sume 58 322 tis. eur. Ďalším dôvodom medziročného nárastu výdavkov na mzdy a platy bolo tiež zvýšenie platových taríf pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a osobitnej stupnice platových taríf učiteľov vysokých škôl od 1. septembra 2017 o 6 % v sume 2 347 tis. eur. V nadväznosti na zverejnenie priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2016 Štatistickým úradom SR boli od 1. januára 2017 upravené aj platy sudcov o 2 068 tis. eur, prokurátorov o 1 266 tis. eur a ústavných sudcov o 29 tis. eur.

Mzdové náklady štátnych obchodných spoločností medziročne vzrástli o 43 669 tis. eur a celkovo dosiahli 1 114 147 tis. eur.

Územná samospráva dosiahla osobné náklady vo výške 3 028 713 tis. eur, z toho obce 2 247 766 tis. eur. Medziročný nárast v nákladoch v územnej samospráve bol o 210 658 tis. eur.

Z ostatných subjektov verejnej správy vzrástli osobné náklady napr. Sociálnej poisťovni o 6 439 tis. eur, verejným vysokým školám spolu o 17 464 tis. eur.

III. Dane a poplatky

Dane a poplatky boli vykázané v hodnote 29 950 tis. eur, oproti roku 2016 sa zvýšili o 4 657 tis. eur. Daň z motorových vozidiel bola vykázaná v hodnote 1 497 tis. eur ako nekonsolidovaná časť nákladov v rámci súhrnného celku. Hodnota je pritom takmer identická s rokom 2016. Daň z nehnuteľností, ktorej príjmom sú obce SR bola eliminovaná v identifikovanej výške, a to 32 702 tis. eur. Ostatné dane a poplatky (napríklad miestne dane) boli vykázané v hodnote 28 477 tis. eur.

IV. Odpisy, rezervy a opravné položky

Náklady na odpisy, tvorbu rezerv a opravných položiek dosiahli spolu sumu 9 943 336 tis. eur a medziročne boli vyššie o 2 188 639 tis. eur. Na tomto zvýšení sa v rozhodujúcej miere podieľali rezervy dvoch subjektov, a to Ministerstva financií SR a Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. Rezervy dosiahli celkom 6 396 164 tis. eur, odpisy k dlhodobému majetku 2 211 965 tis. eur, opravné položky 1 335 207 tis. eur

Tvorba rezervy Ministerstva financií SR na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií (vo výške 2 883 278 tis. eur, komentár je uvedený v časti II. Informácie o postupoch a metódach konsolidácie) a rezerva na záväzky z nezrovnalostí vo výške 144 748 tis. eur.

Ďalším subjektom s významnou hodnotou tvorby rezerv je Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. v hodnote 2 970 377 tis. eur. Ide o tvorbu technických (zákonných) rezerv na poistné a úhrady za poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Medziročne boli tieto rezervy vyššie o 598 965 tis. eur.

Rezervy celkovo tvoria 70 % položky IV. súhrnnej účtovnej závierky.

Náklady na tvorbu opravných položiek boli medziročne nižšie o 139 767 tis. eur. Najvýznamnejšie boli v kapitole Ministerstva financií SR v sume 1 045 532 tis. eur, ktoré boli tvorené najmä k pohľadávkam po lehote splatnosti v oblasti daňových a colných príjmov. Medziročne sa znížili o 34 590 tis. eur, a to z dôvodu postupného zreálnovania výťažnosti týchto pohľadávok ako aj prevodu správy pohľadávok na Slovenskú konsolidačnú, a.s. (v roku 2015 boli realizované najvyššie opravné položky). Ministerstvo financií tvorí viac ako 73 % z celkovej hodnoty opravných položiek súhrnného celku.

Odpisy dlhodobého majetku dosiahli 2 211 965 tis. eur a medziročne boli nižšie o 20 310 tis. eur. Rozhodujúci podiel na týchto nákladoch má ústredná správa (1 399 507 tis. eur), obce a ich organizácie (597 339 tis. eur), verejné vysoké školy (91 187 tis. eur) a vyššie územné celky (90 721 tis. eur).

V. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť boli tvorené najmä odpisom pohľadávok za 279 476 tis. eur, zostatkovou cenou predaného dlhodobého majetku za 77 952 tis. eur, nákladmi na pokuty a penále vo výške 75 172 tis. eur a ostatnými nákladmi spolu za 2 594 677 tis. eur (2016: 2 659 062 tis. eur).

Celkovo ostatné náklady na prevádzkovú činnosť medziročne poklesli o 287 929 tis. eur.

V rámci ostatných nákladov sa vykazujú napríklad príspevky a dotácie poskytované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom úradov práce (1 153 151 tis. eur), náklady na výhry vyplácané spoločnosťou Tipos, a.s. (333 024 tis. eur), náklady sociálneho zabezpečenia policajtov a hasičov na výplatu výsluhových dávok a ostatných dávok (175 315 tis. eur) a obdobné náklady na úhradu dávok čerpaných z osobitného účtu sociálneho zabezpečenia vojakov a policajtov, ktoré realizuje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia pod kapitolou Ministerstva obrany SR (169 548 tis. eur). Sociálna poisťovňa v rámci ostatných nákladov (187 157 tis. eur) vykazuje najmä sociálne dávky vyplatené z jednotlivých fondov.

Na nákladoch z odpisu pohľadávok sa v rozhodujúcej miere podieľa Ministerstvo financií SR hodnotou 222 894 tis. eur (2016: 408 161 tis. eur), pričom išlo o odpis daňových a colných pohľadávok.

Náklady na pokuty a penále medziročne poklesli o 53 935 tis. eur a to najmä v ústrednej správe (o 53 316 tis. eur) z dôvodu nezrovnalostí pri nakladaní s prostriedkami EÚ, ktoré Certifikačný orgán v mene EÚ žiada vrátiť od platobných jednotiek niektorých ústredných orgánov štátnej správy.

VI. Finančné náklady

Finančné náklady k 31.12.2017 dosiahli hodnotu 1 787 539 tis. eur a oproti roku 2016 sú prakticky na tej istej úrovni (2016: 1 784 145 tis. eur). Takmer celú hodnotu tvorili náklady na úroky vo výške 1 313 752 tis. eur (2016: 1 470 199 tis. eur), a to najmä z emitovaných štátnych dlhových cenných papierov a čerpaných úverov Ministerstvom financií SR (spolu 1 279 088 tis. eur), pričom úrokové náklady Ministerstva financií SR medziročne poklesli o 140 970 tis. eur.

Obce a ich organizácie vykázali úrokové náklady spolu za 21 255 tis. eur, pričom ide najmä o úroky k úverom, ktoré čerpajú samotné obce (17 353 tis. eur).

Kurzové náklady dosiahli 341 456 tis. eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie o 205 633 tis. eur. Najvyššiu sumu vykazuje Ministerstvo financií SR 334 274 tis. eur a kurzové straty Štátnej pokladnice 2 049 tis. eur. Medziročný nárast kurzových strát u ministerstva bol vo výške 205 820 tis. eur, najmä z dôvodu nárastu kurzu cudzích mien pri swapoch.

Ostatné finančné náklady v hodnote 130 203 tis. eur tvoria náklady na derivátové operácie a náklady ako poplatky za vedenie účtov a poistenie.

Podiel na nákladoch pridružených účtovných jednotiek dosiahol 2 128 tis. eur a medziročne sa znížil o 7 769 tis. eur.

VII. Mimoriadne náklady

Mimoriadne náklady z pohľadu celkovej hodnoty nákladov nie sú významnou položkou. K 31.12.2017 dosiahli hodnotu 1 262 tis. eur a boli tvorené opravnými položkami 610 tis. eur, škodami za 189 tis. eur a ostatnými mimoriadnymi nákladmi 463 tis. eur.

VIII. Náklady na transfery

V rámci celkových nákladov tvoria hodnotu 25 151 277 tis. eur, medzироčne sa zvýšili o 830 560 tis. eur. Transfery sa poskytujú fyzickým osobám – obyvateľstvu, podnikateľským subjektom, zahraničným subjektom a podobne. V konsolidačných operáciách boli eliminované transfery v rámci ústrednej správy. Ako v roku 2016, tak aj v roku 2017 vykazuje najvyššiu hodnotu Sociálna poisťovňa 18 245 708 tis. eur (2016: 17 063 995 tis. eur), hlavne ako poskytnuté sociálne príspevky a dôchodky obyvateľstvu. Medzироčná zmena v prípade transferov Sociálnej poisťovne znamenala prírastok o 1 181 714 tis. eur, pričom ide o zobrazenie tvorby a použitia jednotlivých fondov Sociálnej poisťovne, ktoré sú tvorené hotovostnými príspevkami v podobe odvodov ako aj transferom zo štátneho rozpočtu. V rámci týchto nákladov sa odzrkadlili aj vyššie hotovostné výdavky z fondov (úhrnom o 386 526 tis. eur), napríklad z dôvodu zavedenia minimálneho valorizačného percenta (2 %) na určenie pevnej sumy zvyšovania dôchodkových dávok a zvyšovanie úrazových dávok pre rok 2017, zvýšenie maximálneho vymeriavacieho základu na výpočet dávok nemocenského poistenia z 1,5 násobku na 2 násobok všeobecného vymeriavacieho základu a zvýšenie sadzby materského o 5 % (t.j. zo 70 % denného vymeriavacieho základu na 75 % s účinnosťou od 1.5.2017).

Ministerstvo financií SR vykazuje náklady na transfery v hodnote 6 475 251 tis. eur (2016: 6 864 870 tis. eur), ktoré boli poskytnuté zo štátneho rozpočtu ostatným subjektom, podnikateľským subjektom a obyvateľstvu. Medzироčné zníženie nákladov na transfery zo štátneho rozpočtu, o ktorých účtovalo Ministerstvo financií SR bolo vo výške 389 619 tis. eur. Zníženie nákladov na poskytnuté transfery bolo spôsobené nižšími výdavkami najmä na kapitálové transfery, a to zo zdrojov EÚ prostriedkov a tým aj spolufinancovania.

Obce a vyššie územné celky poskytujú bežné a kapitálové transfery zo svojho rozpočtu (transfery svojím rozpočtovým, príspevkovým a obchodným organizáciám sú predmetom eliminácií) aj ostatným subjektom verejnej správy resp. mimo verejnej správy. Spolu vykázali 345 329 tis. eur, z toho obce 148 114 tis. eur a vyššie územné celky 197 215 tis. eur.

VÝNOSY

Výnosy súhrnného celku dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 55 782 551 tis. eur a oproti minulému obdobiu boli vyššie o 2 656 471 tis. eur. Na tomto medzioročnom raste výnosov sa podieľali najmä tržby z predaja vlastných výkonov a tovaru (o 2 602 914 tis. eur), zúčtovanie rezerv a opravných položiek (o 621 318 tis. eur), finančné výnosy (o 225 940 tis. eur). Naopak, nižšie boli výnosy z transferov, a to o 659 993 tis. eur.

Výnosy podľa druhu	(v tis. eur)	
	2017	2016
Prevádzkové	50 533 785	47 441 229
Finančné	1 289 005	1 063 065
Mimoriadne	4 045	6 077
Výnosy z transferov	3 955 716	4 615 709
Spolu	55 782 551	53 126 080

Ako prevádzkové výnosy sa vykazujú tržby za vlastné výkony a tovar, daňové a colné výnosy, výnosy z poplatkov, zúčtovanie rezerv a opravných položiek a ostatné prevádzkové výnosy uvedené v nasledovnom texte.

I. Tržby za vlastné výkony a tovar

V rámci tržieb za vlastné výkony a tovar sú rozhodujúcou položkou výnosy z poskytnutých služieb v hodnote 25 298 276 tis. eur. Tieto výnosy boli vyššie oproti roku 2016 o 1 752 918 tis. eur.

Výnosy zo služieb sú tvorené najmä Sociálnou poisťovňou (18 335 454 tis. eur), Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. (2 722 661 tis. eur), Slovenskou elektrizačnou prenosovou sústavou, a.s. (1 015 223 tis. eur) a spoločnosťou Tipos, a.s. (449 875 tis. eur). V prípade Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. ide o vykázanie príspevkov z odvodov, ktoré plynú do jednotlivých fondov a na technické účty poistenia. Pri prevode účtovnej závierky na štruktúru ROPO organizácií, sa tvorba a použitie týchto fondov resp. technických účtov prevádza na náklady a výnosy, pričom vecnú zmenu výnosov (ako aj nákladov) je nutné odvodiť od zmeny príjmov z odvodov a výdavkov na platené dávky a poistenie.

V prípade Sociálnej poisťovne sa tvorba fondov v hotovostnom vyjadrení medzioročne zvýšila o 597 214 tis. eur, napríklad z dôvodu zvýšenia maximálneho vymeriavacieho základu na odvod poistného z 5 násobku na 7 násobok priemernej mzdy, vyššieho transferu zo štátneho rozpočtu (ktorý nebol predmetom konsolidácie), vyšších príjmov od ekonomicky aktívneho obyvateľstva súvisiacich s rastom priemernej mzdy v hospodárstve a rastom zamestnanosti.

Štátne obchodné spoločnosti (okrem zdravotnej poisťovni) vykázali výnosy zo služieb v objeme 2 632 644 tis. eur a medzioročne dosiahli rast o 150 262 tis. eur, z toho najmä Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (99 841 tis. eur), ktorej výnosy boli pozitívne ovplyvnené vyššími výnosmi

z cezhraničného prenosu elektriny, z ostatných služieb ako shipping a denný trh, z aukcií a z prístupu do siete.

Tržby za vlastné výrobky dosiahli 2 003 633 tis. eur a medziročne boli vyššie o 170 708 tis. eur. Významnú hodnotu týchto tržieb ako aj medziročného rastu tvorí spoločnosť SPP, a.s. (1 428 489 tis. eur a rast 173 223 tis. eur) z predaja zemného plynu.

Prírastok výnosov z tržieb z predaja tovaru o 569 687 tis. eur je takisto ovplyvnený výnosmi spoločnosti SPP, a.s. ktoré dosiahli 877 399 tis. eur a medziročne boli vyššie o 368 205 tis. eur z dôvodu vyšších tržieb z predaja zemného plynu a elektrickej energie. Druhým najvýznamnejším subjektom v rámci tržieb z predaja tovaru je Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. ktorej konsolidované výnosy dosiahli 481 613 tis. eur a prírastok 201 979 tis. eur.

II. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov

Ako daňové a colné výnosy sa vykazujú výnosy z daní a cla, ktoré patria do štátneho rozpočtu: daň z príjmov právnických osôb, daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane, dovozné clo a ďalšie. Do rozpočtov obcí a vyšších územných celkov patria miestne dane, podielová daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľností, daň z motorových vozidiel a podobne. Výnosy z poplatkov zahŕňajú súdne a správne poplatky (hlavne e-kolky), poplatky za znečisťovanie ovzdušia a ostatné.

O výnosoch z daní v súhrnnom celku môže účtovať subjekt, ktorý je prijímateľom daňových príjmov. V ústrednej správe je to Ministerstvo financií SR, pričom evidenciu daňových príjmov a pohľadávok z nich zabezpečuje Finančná správa. Ide o dane z príjmov, spotrebné dane, daň z pridanej hodnoty, daň vyberaná zrážkou, daň z motorových vozidiel a ostatné dane.

Ďalšie dane sú príjmom rozpočtov obcí a vyšších územných celkov. Ide o podiel na dani z príjmu fyzických osôb, miestne dane (za psa, za predajné automaty, za ubytovanie atď.), daň z nehnuteľností (pozemkov, stavieb, z bytov a nebytových priestorov) a ostatné dane.

Daňové výnosy štátu o ktorých účtuje Finančná správa v mene Ministerstva financií SR dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 12 015 539 tis. eur, čo je medziročne menej o 185 156 tis. eur. Najvyššiu hodnotu dosiahla daň z pridanej hodnoty (6 335 745 tis. eur), ďalej daň z príjmov právnických osôb (2 636 717 tis. eur), spotrebné dane (2 266 467 tis. eur) a daň z motorových vozidiel (150 156 tis. eur). Na medziročnom poklese výnosov z daní sa najviac podieľala korporátne daň o 689 764 tis. eur. Tento pokles na druhej strane kompenzovali vyššie výnosy spotrebných daní (napríklad spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov 44 686 tis. eur a spotrebná daň z minerálnych olejov 39 942 tis. eur) a DPH o 231 099 tis. eur.

Daň z príjmov fyzických osôb je podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov podielovo rozdeľovaná medzi obce a vyššie územné celky. Výnosy z tejto dane sa od roku 2016 rozdeľujú pomerom 70 % v prospech obcí a 30 % v prospech vyšších územných celkov.

Výnosy zo spotrebných daní sa medziročne zvýšili o 96 642 tis. eur, pričom najvyšší podiel tvorí spotrebná daň z minerálnych olejov (1 232 164 tis. eur), spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (714 807 tis. eur) a spotrebná daň z liehu (220 547 tis. eur).

Daňové výnosy územnej samosprávy dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 2 954 309 tis. eur a medziročne sú vyššie o 228 894 tis. eur, pričom na rast mala vplyv zvyšujúca sa zamestnanosť a rast miezd, z ktorých sa odvádza hlavná (podielová) daň z príjmov fyzických osôb do rozpočtov územnej samosprávy. Obce vykázali hodnotu 2 183 101 tis. eur (2016: 2 009 051 tis. eur) a vyššie územné celky 771 208 tis. eur (2016: 716 364 tis. eur).

Výnosy z poplatkov dosiahli 828 919 tis. eur, pričom v porovnaní s rokom 2016 boli vyššie o 82 970 tis. eur. Najvyššiu hodnotu v súhrnnom celku vykazuje Ministerstvo financií SR 380 790 tis. eur z predaja elektronických kolkov, zo súdnych a správnych poplatkov a z poplatkov za hazardné hry. Obce dosiahli úhrnom 218 607 tis. eur z úhrad za miestne poplatky, Environmentálny fond 113 518 tis. eur za poplatky zo znečisťovania ovzdušia, a Rozhlas a televízia Slovenska 80 549 tis. eur z úhrad za poskytovanie služieb verejnosti.

III. Zúčtovanie rezerv a opravných položiek

Zúčtovanie rezerv a opravných položiek vytvorených v predchádzajúcich obdobiach do nákladov, bolo k 31.12.2017 v hodnote 3 935 829 tis. eur. Medziročne sa zvýšili tieto nepeňažné výnosy o 621 318 tis. eur najmä vyšším zúčtovaním resp. zrušením rezerv o 836 856 tis. eur a nižším zúčtovaním resp. zrušením opravných položiek o 210 706 tis. eur.

Z hľadiska významnosti vykazuje najvyššie výnosy zo zúčtovania rezerv Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., a to 2 948 288 tis. eur. Ide o zúčtovanie technických rezerv na poisťné, medziročne bolo vyššie o 636 185 tis. eur.

Významný medziročný prírastok výnosov zo zrušenia rezerv zaznamenala aj spoločnosť MH Manažment, a.s. (o 106 164 tis. eur), z dôvodu ukončenia viacerých súdnych sporov.

Zo zrušenia opravných položiek zaznamenalo Ministerstvo financií SR výnosy 353 631 tis. eur, pričom v roku 2016 to bolo 526 488 tis. eur. Pokles výnosov o 172 857 tis. eur bol z dôvodu nižšieho odpisu samotných pohľadávok, ako tomu bolo v roku 2016.

IV. Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 1 957 406 tis. eur a oproti roku 2016 sú nižšie o 225 656 tis. eur. Sociálna poisťovňa vykázala 333 581 tis. eur, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. 230 241 tis. eur napríklad z poisťného plnenia zo zahraničia, Ministerstvo vnútra SR z titulu poisťného hradeného zamestnancom a zamestnávateľom na starobné poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie a invalidné poistenie príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru v celkovej sume 170 760 tis. eur, výnosy za odňatie poľnohospodárskej pôdy a prostriedky platobnej jednotky zo schválených žiadostí, Ministerstvo financií SR 91 944 tis. eur zo

zúčtovania prostriedkov zo štátneho rozpočtu za predchádzajúci rok, EÚ prostriedkov, vratiek nepoužitých zálohových platieb a ostatné výnosy, Ministerstvo hospodárstva SR 83 084 tis. eur a z toho 74 369 tis. eur ako dividendy od pridružených účtovných jednotiek.

Medziročný pokles ostatných výnosov za súhrnný celok bol spôsobený najmä vyššou mierou konsolidácie oproti roku 2016, a to najmä v prípade Železníc SR, ktorým výnosy po konsolidácii poklesli o 365 046 tis. eur.

Ďalšie výnosy ako tržby z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku tvoria sumu 154 023 tis. eur (2016: 148 442 tis. eur), zmluvné a ostatné pokuty a penále 91 313 tis. eur (2016: 94 920 tis. eur), výnosy z odpísaných pohľadávok 12 002 tis. eur (2016: 12 518 tis. eur).

V. Finančné výnosy

Finančné výnosy dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 1 289 005 tis. eur (v roku 2016: 1 063 065 tis. eur), z čoho najväčšiu časť tvoria podiely konsolidujúcich účtovných jednotiek (vypočítané na nižšej úrovni konsolidácie, napríklad za obce, VÚC, ministerstvá, obchodné spoločnosti) na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek vo výške 483 065 tis. eur.

Úroky dosiahli hodnotu 258 096 tis. eur a medziročne sú nižšie o 32 712 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR, a to 226 537 tis. eur. Ide o úroky dosiahnuté na medzibankovom finančnom trhu z úložiek, ostatných finančných operácií pri správe štátneho dlhu a návratných finančných výpomocí.

Kurzové zisky dosiahli hodnotu 351 926 tis. eur a medziročnej vzrástli o 216 016 tis. eur. Najvyššiu celkovú sumu (329 246 tis. eur) ako aj medziročný prírastok (201 144 tis. eur) opäť tvorí Ministerstvo financií SR, a to z obchodov na finančnom trhu pri zabezpečovaní likvidity štátneho rozpočtu a riadení dlhu.

Ostatné finančné výnosy v celkovej výške 195 917 tis. eur tvoria najmä odvody vybraných finančných inštitúcií, ktorých správcom je Ministerstvo financií SR (126 729 tis. eur) a výnosy z dlhodobého finančného majetku VÚC vo výške 16 735 tis. eur.

Podiel na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek bol vykázaný v hodnote 483 065 tis. eur, pričom ústredná správa vykázala 479 469 tis. eur. V prípade týchto výnosov ide najmä o podiel SPP, a.s. na jeho konsolidovaných účtovných jednotkách vo výške 307 903 tis. eur a podiel Ministerstva hospodárstva SR na jeho pridružených jednotkách 168 650 tis. eur.

VI. Mimoriadne výnosy

Mimoriadne výnosy dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 4 045 tis. eur a v porovnaní s rokom 2016 sú nižšie o 2 032 tis. eur. Sú tvorené najmä náhradami škôd od poisťovní, zúčtovaním mimoriadnych rezerv do výnosov, zúčtovaním mimoriadnych opravných položiek do výnosov a ostatnými mimoriadnymi výnosmi.

VII. Výnosy z transferov

Výnosy z transferov dosiahli k 31.12.2017 hodnotu 3 955 716 tis. eur, medziročne sa znížili o 659 993 tis. eur. Najväčšou mierou sa na týchto výnosoch podieľa územná samospráva 1 719 304 tis. eur, ústredná správa v sume 1 564 102 tis. eur a ostatné subjekty 672 310 tis. eur. Medzi výnosy z transferov patria aj výnosy od subjektov mimo verejnej správy, fyzických osôb, podnikateľských subjektov mimo súhrnného celku ako aj zahraničných právnických osôb.

V prípade ústrednej správy ide najmä o výnosy z prostriedkov rozpočtu EÚ a zahraničných finančných nástrojov, ktoré sú zaraďované do štátneho rozpočtu alebo čerpané cez mimorozpočtové účty podľa povahy programu a účelu fondu. Výnosy ústrednej správy z prostriedkov EÚ dosiahli hodnotu 1 355 448 tis. eur (2016: 2 003 981 tis. eur) a medziročne predstavovali takmer celý pokles výnosov z transferov za súhrnný celok (659 378 tis. eur).

Najvýznamnejšiu hodnotu za rok 2017 v rámci ústrednej správy dosiahlo Ministerstvo financií SR (742 618 tis. eur), Pôdohospodárska platobná agentúra (588 434 tis. eur), Národný jadrový fond (118 197 tis. eur) a Ministerstvo dopravy a výstavby SR (27 247 tis. eur). Medziročný pokles zaznamenali napríklad Ministerstvo životného prostredia SR (272 991 tis. eur), Ministerstvo hospodárstva SR (217 162 tis. eur), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (152 643 tis. eur), Ministerstvo dopravy a výstavby SR (105 859 tis. eur), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (83 017 tis. eur) ako aj iné ministerstvá a úrady, na ktorých pôsobia platobné jednotky. Hodnota výnosov z transferov je ovplyvnená najmä čerpaním EÚ prostriedkov v príslušnom roku.

Územná samospráva vykazuje hlavne výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu (1 654 205 tis. eur), ktoré predstavujú bežné a kapitálové transfery pre obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, pričom tieto transfery sú zo zdroja štátneho rozpočtu ako aj európskych prostriedkov zapojených do štátneho rozpočtu (napríklad štrukturálne fondy, kohézny fond). Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie z dôvodu náročnej identifikácie výnosov týchto subjektov a nákladov na strane ústrednej správy.

Výnosy z transferov u ostatných subjektov verejnej správy dosiahli hodnotu 672 310 tis. eur, z toho zo štátneho rozpočtu v objeme 590 102 tis. eur. Objemovo najvýznamnejšie hodnoty vykazujú, tak ako v roku 2016 verejné vysoké školy 583 967 tis. eur.

III. INFORMÁCIE O INÝCH AKTÍVACH A INÝCH PASÍVACH

Iné aktíva predstavujú najmä možné príjmy zo súdnych sporov, finančné nároky zo zmlúv, prírodné bohatstvo, historické a kultúrne pamiatky, ktorých hodnota sa však ťažko vyčísluje. Ako iné aktíva sa vykazuje aj hodnota aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí, a ktorého existencia alebo úžitok z neho závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti. Vznik týchto udalostí pritom nezávisí od účtovnej jednotky.

K 31.12.2017 vykázali subjekty súhrnného celku iné aktíva v hodnote 9 027 681 tis. eur (v konsolidovanej hodnote 5 831 292 tis. eur), pričom ide najmä o aktívne súdne spory a budúce práva zo zmlúv, odpísané pohľadávky v procese vymáhania a za rok 2017 aj hodnota lesných porastov vykázaná štátnym podnikom Lesy SR, š.p.

Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora - nekonsolidované	(tis. eur)	
	2017	2016
Ústredná správa a ostatné subjekty	8 885 463	4 992 997
Vyššie územné celky a ich účtovné jednotky	3 054	3 399
Obce a ich účtovné jednotky	128 998	125 363
Spolu	9 027 681	5 121 759

Hodnota lesných porastov bola vyčíslená na 4 077 768 tis. eur a tvorí zároveň aj väčšinu medziročného (nekonsolidovaného) prírastku iných aktív. Úbytok podmienených aktív zaznamenali SPP, a.s. (100 492 tis. eur) a Slovenská konsolidačná, a.s. (96 646 tis. eur) z dôvodu zníženia hodnoty pohľadávok v jej správe (vyinkasovaním ako aj odpisom).

Ďalšie významné aktíva predstavujú súdne spory a konkurzné konania Ministerstva financií SR v hodnote 380 928 tis. eur a súdne spory štátneho podniku Vodohospodárska výstavba, š.p. najmä voči Slovenským elektrárňam, a.s. v nekonsolidovanej hodnote 410 824 tis. eur.

Prehľad najväčších podmienených aktív	(tis. eur)	
	2017	2016
Pohľadávky v správe SKo, a.s.	3 407 584	3 504 230
Súdne spory	847 680	819 070
Vodohospodárska výstavba, š. p.	410 824	407 877
Ministerstvo financií SR	389 065	394 105
MH Manažment, a.s.	33 865	0
Ministerstvo vnútra SR	13 926	17 088
Iné (štátne podniky)	4 481 519	546 632
Lesy SR, š.p.	4 077 768	44 947
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	107 004	106 227
Slovenský plynárenský priemysel	101 343	201 835
MH Manažment, a.s.	100 000	100 000
Exportno-importná banka	95 404	93 623
Spolu	8 736 783	4 869 932

Zdroj: Účtovné závierky subjektov

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 100 000 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s EK.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP, a.s. si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností.

Skupina Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. vykázala k 31.12.2017 v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 107 004 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a.s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

Konsolidovaná hodnota podmienených aktív medziročne vzrástla z 2 762 037 tis. eur na 5 831 292 tis. eur (3 069 255 tis. eur), ako výsledný rozdiel medzi prírastkami (najmä hodnota lesných porastov 4 077 768) a úbytkami v podobe konsolidácie (955 428 tis. eur) a ostatnými úbytkami.

Iné pasíva vo verejnej správe predstavujú podmienené záväzky z poskytnutých záruk, hroziacich alebo už prebiehajúcich súdnych sporov, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov a podobne.

Hodnota týchto pasív k 31.12.2017 dosiahla 13 827 308 tis. eur (v konsolidovanej hodnote 13 802 825 tis. eur) a medziročne sa zvýšila o 879 180 tis. eur. Išlo najmä o zvýšenie pasív v ústrednej správe a zlepšením údajovej základne od obchodných spoločností ústrednej správy.

Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora – nekonsolidované		(tis. eur)
	2017	2016
Ústredná správa a ostatné subjekty	13 778 276	12 925 404
VÚC a ich účtovné jednotky	510	1 247
Obce a ich účtovné jednotky	48 522	21 477
Spolu	13 827 308	12 948 128

Hodnotovo najvýznamnejšiu skupinu tvoria podmienené záväzky vyplývajúce z poskytnutých záruk vyplývajúcich zo stabilizačných mechanizmov a kapitálu splatného na požiadanie v medzinárodných finančných inštitúciách. Najväčší podmienený záväzok ostáva vykázaný pri Európskom stabilizačnom mechanizme² (ESM) vo výške 5 108 800 tis. eur. Tento finančný mechanizmus je určený na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny. Základné imanie ESM v sume 700 000 000 tis. eur tvorí 80 000 000 tis. eur vo forme splatených akcií (z toho podiel SR: 659 200 tis. eur) a 620 000 000 tis. eur vo forme akcií splatných na vyzvanie (z toho podiel SR: 5 108 800 tis. eur). Slovenská republika sa ratifikáciou zmluvy, ktorou sa zriaďuje ESM zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválených 80 000 000 tis. eur absorbovaním strát ESM, Správna rada ESM vyzve akcionárov na jeho splatenie jednoduchou väčšinou.

² Bližšie informácie sú dostupné na oficiálnej stránke www.esm.europa.eu, ktorá je spoločná aj pre popis nástroja EFSF.

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF) je predchodca ESM (tzv. euroval 1). Slovenská republika sa ako členský štát EFSF zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané EFSF v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú stabilizačnú pomoc. V zmysle zákona o špecifických štátnych zárukách sa Slovensko musí podieľať na celkovej výške záruk do sumy, ktorá nepresiahne 7 727 570 tis. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. Stav záruk vystavených Slovenskou republikou bol k 31.12.2017 vo výške 2 428 514 tis. eur a medziročne sa zvýšila o 250 271 tis. eur. Nárast bol spôsobený novou emisiou dlhopisov v rámci programu výmeny gréckych dlhopisov (spätného odkupu už vydaných dlhopisov a vydanie dlhopisov s dlhšou splatnosťou). Výmena bola dokončená v januári 2018, pričom v decembri 2017 táto emisia ešte spôsobila zvýšenie záruk pre všetky členské štáty.

EFSF má vplyv na podmienené záväzky i dlh verejnej správy (kapitola 1.2.). Odlišná suma vyplýva z rozdielnej metodiky dlhu a podmienených záväzkov. Do verejného dlhu sa zaratúva podiel Slovenska na skutočnej pôžičke programovým krajinám z EFSF. Do podmienených záväzkov sa započítavajú záruky Slovenska za pôžičky, ktoré EFSF získava na kapitálovom trhu, aby mohol poskytnúť pôžičky programovým krajinám. Rozdiel vyplýva z toho, že záruky sú kvôli získaniu čo najlepšieho ratingu poskytované na vyššiu sumu, ako si EFSF v skutočnosti na trhu požičiava, pričom požičaná suma na trhu nemusí byť úplne zhodná s tou, ktorú EFSF potrebuje v danom roku na pôžičky pre krajiny (EFSF môže podobne ako ARDAL pri správe slovenského štátneho dlhu využiť priaznivú situáciu na finančných trhoch tým, že sa predzásobí finančnou hotovosťou). Taktiež, do verejného dlhu sa započítava len istina dlhu, pričom záruky sa vystavujú na celkovú sumu istín a úrokov. Z týchto dôvodov je zrejmé, že vystavené záruky (podmienený záväzok) sú o niečo vyššie ako skutočne poskytnuté pôžičky programovým krajinám (verejný dlh).

Hoci sa jedná o ten istý dlh (SR sa zaručuje na jednej strane za dlhopisy emitované EFSF, pričom na druhej strane sa tieto peniaze použijú na pôžičky krajinám), tieto položky pre výpočet čistého bohatstva nie je potrebné konsolidovať, keďže na vlastné imanie súhrnného celku nemajú vplyv pôžičky EFSF, ktoré sú do maastrichtského dlhu verejnej správy imputované (v účtovníctve sa nevykazujú).

Kapitál splatný na vyzvanie (tzv. „call capital“) v medzinárodných finančných inštitúciách je takisto v správe Ministerstva financií SR. Ide o nesplatenú časť podielov na základnom imaní konkrétnych finančných inštitúcií, k splateniu ktorej je nutná výzva pre akcionárov („call“). Keďže nie je isté v akom čase a v akom objeme bude nutné doplniť základné imanie týchto inštitúcií, rozvrhnutý podiel pripadajúci na Slovenskú republiku ako člena v medzinárodných finančných inštitúciách sa vykazuje na podsúvahe ako podmienené pasívum. Primárnym cieľom členstva v medzinárodných bankách je vzájomná pomoc v oblasti hospodárskeho rozvoja prostredníctvom koncentrácie kapitálu z národných zdrojov. Samotná Slovenská republika čerpá zvýhodnené úvery od niektorých z týchto bánk, napríklad na rozvoj domácej cestnej infraštruktúry a podporu spoločných programov SR a EÚ. Medziročné

zmeny v kategórii kapitálu splatného na požiadanie spôsobili úpravy členského podielu v cudzej mene (precenenie).

Prehľad najväčších podmienených záväzkov		(tis. eur)
	31.12.2017	31.12.2016
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	8 669 919	8 473 154
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	5 108 800	5 108 800
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 428 514	2 178 243
Európska investičná banka	573 996	573 996
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	385 562	438 673
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 857	3 252
Medzinárodná investičná banka	41 319	41 319
Medzinárodné investičné arbitráže	471 182	343 852
Eurogas Inc. a Belmont Resources Inc.	239 700	239 705
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 187
Spoldzielnica Pracy Muszynianka	202 790	75 960
Ostatné súdne spory	2 028 078	1 590 061
Kancelária národnej rady SR	594 601	596 148
Ministerstvo financií SR	575 360	554 530
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	473 699	114 896
Slovenský pozemkový fond	101 900	115 686
Ministerstvo vnútra SR	82 055	79 270
Ministerstvo hospodárstva SR	71 964	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	51 751	51 751
Vodohospodárska výstavba, š.p.	76 748	77 780
MH Manažment, a.s. (FNM SR)	0	0
Iné (podniky štátnej správy, MF SR)	2 426 413	2 355 099
MH Manažment, a.s. - Privatizačné zmluvy	976 822	976 822
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	366 083	508 000
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	232 622	242 820
Slovenská správa ciest	223 000	0
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	140 697	125 405
Exportno-importná banka Slovenska	196 143	108 889
Slovenská elektrizačná a prenos. sústava, a.s.	214 174	41 600
Záruky MF SR	17 738	13 328
Lesy SR, š.p.	58 590	47 596
MH Invest, s.r.o	544	290 639
Spolu	13 595 592	12 762 166

Zdroj: Účtovné závierky subjektov

Medzinárodné investičné arbitráže vznikajú domnelým porušením bilaterálnych investičných dohôd uzatváraných medzi suverénnymi štátmi. Predmetom sporov je náhrada škody za porušenie dohôd o podpore a ochrane investícií.

Ministerstvo financií SR viedlo ku koncu roka 2017 tri medzinárodné arbitráže. Najvýznamnejšou z nich bolo arbitrážne konanie s EuroGas Inc. a Belmont Resources Inc. z roku 2014. Spor o náhradu

škody viedli uvedené spoločnosti voči SR z dôvodu údajného protiprávneho odobratia povolenia na ťažbu mastenca. Arbitráž bola vedená podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a USA a bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Kanadou. V roku 2017 bol vydaný arbitrážny rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba v plnom rozsahu. Žalobcovia však podali návrh na zrušenie tohto rozsudku, o ktorom sa bude rozhodovať v osobitnom zrušovacom konaní. Keďže arbitráž nebola definitívne ukončená, uvedená hodnota arbitráže za rok 2017 ostáva vykázaná v prehľade.

Druhou otvorenou arbitrážou je spor s poľskou spoločnosťou Spółdzielnia Pracy Muszynianka z údajného porušenia bilaterálnej investičnej dohody medzi Poľskom a Slovenskou republikou. Spor iniciovala poľská spoločnosť v roku 2016 a ako dôvod má byť ústavný zákaz vývozu vody z územia SR, čím mala byť tejto spoločnosti spôsobená domnelá škoda vo výške 75 960 tis. eur. V roku 2017 bola požadovaná čiastka na základe expertného posudku poľskej spoločnosti zvýšená na 202 790 tis. eur. V januári 2018 Slovenská republika podala pred arbitrážny tribunál písomnú obhajobu.

Pri medzinárodnej arbitráži so Zdravotnou poisťovňou Union, a.s. ide o spor Achmea vs. Slovenská republika, ktorý sa vedie z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní z roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi, holandskej spoločnosti Achmea B.V., odškodnenie vo výške 25 226 tis. eur plus úroky vo výške 3 466 tis. eur. SR napadla tento rozsudok ako aj jurisdikčné rozhodnutie tribunálu pred nemeckými súdmi. Achmea taktiež paralelne požiadala Luxemburský súd o výkon rozhodnutia arbitrážneho tribunálu z decembra 2012 a zablokovanie majetku SR. pričom hodnota sporu určená Medzinárodným tribunálom bola 28 187 146 Eur. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6. marca 2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Spor pokračuje pred Najvyšším spolkovým súdom v Nemecku, ktorý bude rozhodovať vo veci zrušenia rozhodcovského nálezu. V exekučnom konaní o výkon rozhodnutia arbitrážneho tribunálu podala SR žiadosť o odloženie výkonu rozhodnutia do rozhodnutia nemeckých súdov.

Z ostatných súdnych sporov vykazuje najvyššiu hodnotu Kancelária Národnej rady SR, a to 594 601 tis. eur, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby za náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane dvoch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní (spolu 580 014 tis. eur). Medziročne došlo k zníženiu hodnoty z dôvodu zastavenia jedného súdneho konania.

Žaloby, ktoré rieši Ministerstvo financií SR v úhrnnej hodnote 575 360 tis. eur, sú najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Najvýznamnejší nárast zaznamenalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, a to 358 803 tis. eur z dôvodu aktualizácie existujúcich a prebiehajúcich súdnych sporov aj za predchádzajúce účtovné obdobia, pričom ide najmä o súdne spory o zaplatenie náhrady škody. Medziročné zvýšenie týchto pasív vyplýva z prehodnotenia rizika negatívneho vplyvu súdneho sporu,

čím došlo k zrušeniu rezervy vytvorenej v roku 2016 a zároveň k zvýšeniu podmienených pasív z dôvodu zmeny konkrétnej žaloby zo strany fyzickej osoby v úhrne na 450 000 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond je účastníkom súdnych sporov o náhradu škody titulom údajne zmarenej investície (s jedným subjektom sa vedú tri súdne spory celkovo za 99 450 tis. eur) a súdneho sporu o náhradu škody fyzickej osobe v hodnote 2 450 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vedie súdne spory najmä z dôvodu náhrady škody, preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ochrany osobnosti, antidiskriminačných žalôb, náhrad nemajetkovej ujmy, vydanie bezdôvodného obohatenia sa a podobne.

Ministerstvo hospodárstva vykázalo prírastok v hodnote súdnych sporov o 71 964 tis. eur, ktoré neboli vykázané v roku 2016. Z hodnoty 71 946 tis. eur tvorí najvyššiu hodnotu žaloba súkromnej spoločnosti o náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu ÚRSO za roky 2004-2006 pri vydaní cenových rozhodnutí pre SPP, a.s.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vedie dlhoročný spor o náhradu škody údajne spôsobenú porušením povinností vyplývajúcich zo zmlúv s dodávateľom rušňov uzavretých ešte v druhej polovici deväťdesiatych rokov. Spoločnosť ZSSK, a.s. na základe vypracovanej právnej analýzy predpokladá, že žaloba je neodôvodnená, pretože dodávateľ nedodržiaval zmluvné povinnosti z jednotlivých zmlúv.

Pasívne súdne spory spoločnosti Vodohospodárska výstavba, š.p. sú tvorené najmä súdnym sporom o škodu z porušenia nájomnej zmluvy (33 000 tis. eur) a súdnym sporom so Slovenskými elektrárňami, a.s. za neuhradenie pravidelnej platby v zmysle zmluvy o prevádzke VEG (23 887 tis. eur). Pre účely vyčíslenia čistého bohatstva je nutné znížiť túto hodnotu o podiel, ktorý pripadá na štát z dôvodu vlastníckeho podielu v SE,a.s. (34 %).

Z ostatných podmienených záväzkov vykazuje najvyššiu hodnotu MH Manažment, a.s. Ide o možné plnenia z bývalých privatizačných zmlúv, ktoré boli do 31.12.2015 agendou Fondu národného majetku.

Pokles u podmienených pasív za Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s. bol spôsobený prehodnotením zmluvných povinností na obstaranie diaľnic a rýchlostných ciest v celkovej hodnote nedodaných prác za 366 000 tis. eur bez DHP.

Pokles podmienených pasív u MH Invest, s.r.o. bol spôsobený postúpením investičných zmlúv z MH Invest, s.r.o. na Slovenskú správu ciest v hodnote 223 000 tis. eur a samotnou realizáciou (postupným budovaním infraštruktúry pre priemyselné parky) v hodnote 100 000 tis. eur.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. schválila rozpočet investičných výdavkov na rok 2018 vo výške 127 009 tis. eur, čo spolu so zmluvami uzatvorenými do 31. decembra 2017 (ktoré majú plnenie až po 31. decembri 2017) spôsobilo najväčší medziročný nárast celkových podmienených pasív spoločnosti.

Konsolidovaná hodnota podmienených pasív medziročne vzrástla z 12 948 128 tis. eur na 13 802 825 tis. eur (854 697 tis. eur), ako výsledný rozdiel medzi prírastkami (najmä hodnota súdnych

sporov, arbitráží a ostatných pasív 1 001 272 tis. eur) a úbytkami (122 092 tis. eur) a vzájomnou konsolidáciou (24 483 tis. eur).

IV. SKUTOČNOSTI, KTORÉ NASTALI PO DNI, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, DO DŇA JEJ ZOSTAVENIA

Po dni, ku ktorému sa zostavuje súhrnná účtovná závierka nenastali žiadne skutočnosti, ktoré by si vyžadovali ich zverejnenie.

Príloha č. 1: Prehľad o subjektoch zaradených do súhrnného celku za rok 2017

Názov subjektu	Počet ÚJ spolu	z toho				
		Počet RO	Počet PO	Počet	Počet	Počet
				OS	š.p.	š.f.
Generálna prokuratúra SR	9	9	-	-	-	-
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	26	6	-	17	2	1
Ministerstvo financií SR	16	9	-	6*	1	-
Ministerstvo hospodárstva SR	19	4	3	10	1	1
Ministerstvo kultúry SR	31	7	24	-	-	-
Ministerstvo obrany SR	21	10	2	8	1	-
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	84	82	1	1	-	-
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	61	46	7	-	8	-
Ministerstvo spravodlivosti SR	85	85	-	-	-	-
Ministerstvo vnútra SR	338	327	10	1	-	-
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	5	3	1	1	-	-
Ministerstvo zdravotníctva SR	88	39	39	8	2	-
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	19	12	6	1	-	-
Ministerstvo životného prostredia SR	13	2	8	-	2	1
Slovenská akadémia vied	59	29	30	-	-	-
Správa štátnych hmotných rezerv SR	2	1	-	1	-	-
Štatistický úrad SR	2	1	1	-	-	-
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	3	2	1	-	-	-
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	4	2	1	-	1	-
Úrad vlády SR	2	1	1	-	-	-
Kancelária Národnej rady SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária prezidenta SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Ústavného súdu SR	1	1	-	-	-	-
Kancelária Súdnej rady	1	1	-	-	-	-
Najvyšší kontrolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Najvyšší súd SR	1	1	-	-	-	-
Národný bezpečnostný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Protimonopolný úrad SR	1	1	-	-	-	-
Slovenská informačná služba	1	1	-	-	-	-
Úrad jadrového dozoru SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	1	1	-	-	-	-
Úrad pre verejné obstarávanie SR	1	1	-	-	-	-
Úrad podpredsedu vlády pre investície o informatizáciu	1	1	-	-	-	-

Úrad priemyselného vlastníctva SR	1	1	-	-	-	-
SIH, a.s. a SZRF, s.r.o.	2	-	-	2	-	-
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov	1	-	-	-	-	-
Audiovizuálny fond	1	-	-	-	-	-
Danubiana, Centrum moderného umenia, n.o.	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu umenia	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu vzdelávania	1	-	-	-	-	-
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	1	-	-	-	-	-
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1	-	-	-	-	-
Rozhlas a televízia Slovenska	1	-	-	-	-	-
Rada pre riešenie krízových situácií na fin. trhu	1	-	-	-	-	-
Sociálna poisťovňa	1	-	-	-	-	-
Slovenský pozemkový fond	1	-	-	-	-	-
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	1	-	-	-	-	-
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre deti	1	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	1	-	-	-	-	-
Ústav pamäti národa	1	-	-	-	-	-
verejné vysoké školy	20	-	-	-	-	-
Ostatné neziskové organizácie	445	-	-	-	-	-
Banskobystrický samosprávny kraj	118	72	43	2	-	-
Bratislavský samosprávny kraj	82	57	22	2	-	-
Košický samosprávny kraj	110	87	21	1	-	-
Nitriansky samosprávny kraj	119	83	32	3	-	-
Prešovský samosprávny kraj	135	88	46	-	-	-
Trenčiansky samosprávny kraj	82	44	37	-	-	-
Trnavský samosprávny kraj	99	59	36	3	-	-
Žilinský samosprávny kraj	117	61	54	1	-	-
Obce SR spolu	5 936	2 214	251	545	-	-
Spolu	8 184	3 456	677	613	18	3

Legenda: UJ – účtovná jednotka, RO – rozpočtová organizácia, PO – príspevková organizácia, OS – obchodné spoločnosti, š.p. – štátne podniky, š.f. – štátne účelové fondy.

*V rámci ústrednej správy sa vykazujú aj dva investičné fondy na podporu čerpania EÚ prostriedkov návratným spôsobom (SIH a SZRF).